

ЖУРНАЛ ВИЗНАНО ПЕРЕМОЖЦЕМ КОНКУРСУ "СВІТОЧ ПРИДНІПРОВ'Я"

ВСЬОУКРАЇНСЬКИЙ ЩОМІСЯЧНИК

ВИХОДИТЬ З ЛИПНЯ 1991 р.

БОРИСТЕН

2011 рік

№ 7 (241)

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ, ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ
ТА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНИЙ ЩОМІСЯЧНИК

У червні 2011 року в НГУ відбувся семінар ректорів вузів — членів IUR на якому були підбиті підсумки діяльності цього міжнародного об'єднання і визначені плани спільних дій на майбутнє. У цей день старовинні стіни головного корпусу НГУ переповнювала багатомовність, на семінар прибули ректор австрійського Монтан-університету, професор **Вольфхард ВЕГШАЙДЕР (Wolfhard WEGSCHEIDER)**, делегація ТУ ФГА у складі ректора, професора **Бернда МАЙЕРА (Bernd MEYER)** і професора Інституту гірничої справи і технології спеціальних конструкцій ТУ ФБА, координатора IUR **Карстена ДРЕБЕНШТЕДА (Carsten DREBENSTEDT)**, декан гірничого факультету НТУ КГМА **Петер ЧАЯ**, перший проректор СПб ДГІ **Михайло ІВАНОВ**. Докладніше про цю подію читайте в дописі **Валентини ШАБЕТІ** «Національний гірничий університет — за збереження і раціональне використання мінеральних ресурсів Європи» на стор. 1-4.

ЗМІСТ

П. ЗАСЕНКО «ПІСНЯ ПРО УКРАЇНУ»; **А. КАМІНЧУК**; **Ф. ПАНТОВ** «КРАЇНА МОЯ — УКРАЇНА»..... 2 с. обкл.

ВАЛЕНТИНА ШАБЕТА, «НГУ — ЗА ЗБЕРЕЖЕННЯ І РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСІВ».. 1

АЛЛА ШИБІНСЬКА, «ЛІТНІЙ ВІДПОЧИНОК»..... 5

Л. О. ЄФИМЕНКО, «КВІТНЕ "ПРОЛІСОК"»..... 5

РАЇСА ХЕЙЛИК, "МІСТ ЧЕРЕЗ ОКЕАНИ"..... 6

ІРИНА СОБОЛЬ, "ЯК ПРОДАТИ АВТОМОБІЛЬ?"..... 8

А. ШЕВЦОВ, "ФІЗТЕХІВСЬКІ ПІДРУЧНИКИ — КАНДИДАТИ НА ДЕРЖАВНУ ПРЕМІЮ"..... 9

О. РЕПАН, "РУЙНУЮЧИ СТЕРЕОТИПИ"..... 10

Л. ЯКОБЧУК, Л. ХМЕЛЬКОВСЬКИЙ, "ПРО БІБЛІЮ"..... 12

МАРИНА ГАНІЄВА-МУЗИКА, "БЛИЖЧЕ ДО БРАЗИЛІЇ"..... 14

М. ДУПЛЯК, ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ..... 14

ІНФ. НГУ, «МІС ПРИДНІПРОВ'Я—2011» 15

НАДІЯ ФІЛЕНКО, "ДНІ ГОЛОДНОГО РОЗП'ЯТТЯ"..... 16

ОКСАНА МАКОВЕЦЬ, «А КАЛИНА ЦВІТЕ...»..... 18

НАТАЛІЯ ДЕВ'ЯТКО, "СИНКРЕТИЗМ МІФОЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ ЯК ФЕНОМЕН ЖУРНАЛІСТСЬКОЇ ТВОРЧОСТІ"..... 20

КАТЕРИНА СУПРУН, "НАРОДЖЕНА У 1989"..... 24

М. РЯБЦЕВ, "ПОБРАТИМИ ВАСИЛА ЧАПЛЕНКА"..... 26

В. ПЕРЕТЯТЬКО, "НЕМАЄ РАЮ БЕЗ ЛІСУ"..... 28

ІНФ. ДНУ, «ІНТЕЛЕКТ — ТВОРЧИСТЬ — УСПІХ 2011»..... 30

ІНФ. ДНУ, «БЕРЕЖИ ЦЕЙ СВІТ, ЛЮДИНО!»..... 31

О. АФНАСЬЄВ, "МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ"..... 32

ІНФ. ДНУ, «ЯСКРАВА ОСОБИСТІСТЬ — 2011»..... 33

Ф. СУХОНИС, "І ЗНОВУ Я В АМЕРИЦІ"..... 34

ДАРІНА СУХОНИС, "ЧАС ПРОЩАТИСЬ"..... 36

КОЛЬОРОВА ВСТАВКА:
«ВИПУСКНИЙ БАЛ—2011 У НГУ»;
«І ЗНОВУ Я В АМЕРИЦІ»;
«НА КОНКУРС ТВОРЧОЇ МОЛОДІ ІВАНА ТА МАРУСИ ГНИП»

МУДРІСТЬ НАРОДІВ СВІТУ..... 3
СТОР. ОБКЛ.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ — ЗА ЗБЕРЕЖЕННЯ І РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ МІНЕРАЛЬНИХ РЕСУРСІВ ЄВРОПИ

Мізерність запасів мінеральних ресурсів змушує людство шукати все нові й нові шляхи їх раціонального використання. Зрозуміло, що на цьому шляху необхідна консолідація сильних сторін, компетенцій та наукових шкіл не одного університету і навіть не однієї країни. «Протиотруту» різкому скороченню запасів корисних копалин краще шукати спільно силами науки в міжнародному масштабі, чим і займається зараз Міжнародний університет ресурсів (IUR), створений в листопаді 2007 р. з метою об'єднання наукової думки в цьому напрямку, а також у сферах подальшого розвитку паливно-енергетичного та гірничо-металургійного секторів національних економік.

Зараз у його складі п'ять вищих шкіл Європи: Монтан-університет м. Леобен (Австрія), Технічний університет «Фрайберзька гірничо академія» (ТУ ФГА, Німеччина), НТУ «Краківська гірничо-металургійна академія» ім С. Сташиця (НТУ КГМА, Польща), Санкт-Петербурзький державний гірничий інститут (технічний університет) (СПб ДГІ, Росія), Національний гірничий університет м. Дніпропетровськ (НГУ, Україна).

У червні 2011 року в НГУ відбувся семінар ректорів вузів — членів IUR, на якому були підбиті підсумки діяльності цього міжнародного об'єднання і визначені плани спільних дій на майбутнє. У цей день старовинні стіни головного корпусу НГУ переповнювала багатомовність, на семінар прибули ректор австрійського Монтан-університету, професор Вольфхард Вегшайдер (Wolfhard Wegscheider), делегація ТУ ФГА у складі ректора, професора Бернда Майера (Bernd Meyer) і професора Інституту гірничої справи і технології спеціальних конструкцій ТУ ФБА, координатора IUR Карстена Дребенштедта (Carsten Drebenstedt), декан гірничого фа-

культету НТУ КГМА Петер Чає, перший проректор СПб ДГІ Михайло Іванов. Зазначимо, що всі члени в IUR — рівноправні і щорічно естафетна паличка керівництва передається від вузу до вузу. Зокрема, в 2010—2011 навчальному році IUR очолював НГУ під головуванням ректора, академіка НАН України Геннадія Півняка, який і відкрив захід.

Як зазначив Геннадій Півняк у своєму вступному слові, в минулому році діяльність Міжнародного університету ресурсів як перспективної інноваційної структури була спрямована на посилення консолідації університетів з метою об'єднання наукових і освітніх шкіл шляхом розробки нових спільних навчальних і наукових програм. Геннадій Григорович не приховував, що найцікавіші події відбулися на базі двох найактивніших вузів у складі IUR — НГУ та ТУ ФГА.

Приміром, в обох вузах відбулися Міжнародні конференції «Колоквіум Протодьяконова», в НГУ також пройшли міжнародні конференції «Енергетичні процеси в геотехнічних системах»; Форум гірників — 2010, друга Міжнародна науково-технічна конференція «Підземні катастрофи: прогноз, моделі, запобігання», колоквіум «Ефективне використання енергетичного потенціалу геотехнічних систем».

Частими стали наукові стажування молодих вчених НГУ в рамках IUR, зокрема, доцент Дмитро Бабець та аспірант Костянтин Кравченко вивчали питання лабораторних випробувань гірничих порід на міцність в ТУ ФГА. Асистент кафедри екології Олександр Ковров проводив там же наукові дослідження, а доцент Олександр Череп і асистент Дмитро Шашенко взяли участь в розробці магістерських програм Міжнародного університету ресурсів.

Раніше у заходах IUR взяли участь професори Геннадій Півняк та Олександр Шашенко, а також доцент Роман Дичковський (нарада з обговорення напрямків і мож-

ТУ ФБА, координатора IUR Карстена Дребенштедта про проект підготовки магістрів-експертів за напрямком «Гірництво» в Міжнародному університеті ресурсів.

лузі оцінки, видобутку, збагачення і розподілу мінеральних ресурсів, а також захисту навколишнього середовища та рекультивациі земель.

Світлина на згадку учасників семінару в кабінеті ректора НГУ, академіка НАН України Геннадія ПІВНЯКА.

ливостей співпраці НГУ з НТУ КГМА ім. С. Сташиця; професор Олена Сдвіжкова і асистент Олексій Іванов (Міжнародна конференція «XXXIII Зимової школа геомеханіки і геоінженерії» м. Криниця, Польща); професори Ілля Гуменик і Віктор Панченко (10 Міжнародний симпозіум з сучасних технологій відкритої розробки родовищ, ТУ ФБА) тощо.

На розгляд робочого семінару ректорів були представлені два проекти. Причому перший з них — освітній, був запропонований ТУ ФГА, другий — науковий, підготовлений робочою групою НГУ, що знову підтвердило інноваційну присутність німецького та українського гірничих вузів. Спільне в цих проектах — консолідація наукового потенціалу і можливостей університетів.

Один з найбільш важливих і цікавих моментів у проведенні семінару ректорів — це доповідь професора Інституту гірничої справи і технології спеціальних конструкцій

Доповідач зумів переконати ректорів, представників науки НГУ, заступника мера міста Дніпропетровська Олену Лозену, яка прибула на захід, про користь і важливість таких фахівців для кожної країни і всієї Європи в цілому.

— На зміну вузькій спеціалізації приходить комплексний підхід до підготовки професіоналів, — сказав Карстен Дребенштедт. — Нам дуже потрібні сучасні гірничі інженери, які неодмінно повинні добре знати не тільки свій предмет, але і сприймати його в комплексі екологічних, соціальних та економічних знань і, що важливо, не тільки своєї країни. Це можливо тільки шляхом інтеграції навчальних планів різних спеціалізованих освітніх установ та міждисциплінарного підходу в освіті.

Не менш насиченим інформацією став і етап обговорення цього освітнього проекту, а також меморандум з підготовки магістрів за напрямком «Гірництво», який розглянув їх підготовку як експертів в га-

Вольфхард Вегшайдер від австрійської сторони заявив, що чисто технічно не бачить жодних проблем у підготовці зазначених експертів. Він навіть запропонував зробити з 3-семестрової програми навчання 4-семестрову. І додав, що найкращий варіант — це включення даного проекту в Еразмус Мундус проект (Ред. — це програма, націлена на активізацію міжнародного співробітництва та підвищення мобільності студентів, викладачів, науковців європейських університетів і вищих навчальних закладів третіх країн).

— Але ми знаємо, — продовжив Вольфхард Вегшайдер, що всього лише 10% студентів мають шанси на це. У всякому разі ми повинні знайти можливість фінансування майбутніх магістрів-експертів з гірничої справи, причому не тільки їх навчання, але і додаткових витрат, коли вони навчаються за кордоном. Ми повинні повністю підтримати студентів, тому що не було б їх, не було б цьо-

го всього.

Ректор ТУ ФГА Бернд Майер також гаряче підтримує цей проект: «Я думаю, він може стати дуже успішним. При цьому дуже важливе питання, наскільки будуть високими стипендії. Оскільки навчання проводитиметься у нашому університеті, ми будемо строго відбирати кандидатів і метою є те, щоб найкращі отримали цю стипендію. Вона буде стимулом. Я думаю, ми можемо заангажувати австрійську, німецьку, польську, російську і українську сторони і дати від 5 до 10 стипендій на рік. Навчання ми почнемо з мінімальною групою студентів — 10 чоловік. Переважно будемо відбирати з 5 університетів — членів IUR, але з часом також з інших вузів. З 2012 року можемо починати заняття. Може ви знаєте, що цього року ми ввели німецьку національну стипендію, яка призначена як для німців, так і для іноземців. Половина цієї стипендії — державні гроші і 50% — від індустрії та інших установ. Вона становить 300 євро на місяць і призначатиметься на 1 або 2 роки і при необхідності навіть більше. І, я впевнений, ми можемо зарезервувати 5—10 стипендій для нашої програми».

Перший проректор Санкт-Петербурзького гірничого університету, професор Михайло Іванов побачив складності для російської сторони, які виникають на шляху просування цієї програми. Уряд Росії затвердив положення, за яким навчання за напрямом гірничих справ в узагах Росії проводиться тільки за програмами інженерів. Михайло Іванов назвав її «старою колишньою перевіреною системою зі збереженням традицій у навчанні, які були закладені ще в 19 столітті». Тобто з цього навчального року магістерська підготовка, як і бакалаврська, в Росії не ведеться і вища гірнична освіта продовжує залишатися інженерною. Затверджено федеральні стандарти підготовки гірничих інженерів за російською традиційною системою. Це монорівнева підготовка, яка зараз розширена з 5 до 5 з половиною років. Відмова від Болонської системи в навчанні гірничих інженерів практично стає перепорою для російських студентів взяти участь у цьому проекті. Але, як було відзначено на семінарі, партнерство в IUR залишає за російськими студентами-гірниками цей шанс.

Складнощі в навчанні магістрів-експертів у IUR для польської

сторони побачив і декан гірничого факультету Краківської гірничо-металургійної академії — ще одного члена IUR, професор Петер Чаа. Він мотивує це тим, що полякам буде складно гармонізувати навчання з ТУ ФГА і IUR, оскільки в НТУ КВГА воно проводиться за незалежними власними програмами.

Незважаючи на деякі розбіжності, всі п'ять вузів погодилися з необхідністю реалізації в рамках IUR освітнього проекту підготовки магістрів, розглядаючи їх як експертів в області оцінки, видобутку, збагачення і розподілу мінеральних ресурсів, а також інженерного захисту навколишнього середовища і рекультивативної земель.

Підписано меморандум, де вказано, що термін навчання в магістратурі IUR повинен складати 4 семестри. Останній семестр призначений для виконання дипломної (магістерської) роботи.

У рамках встановленої спільної програми студенти повинні пройти навчання в трьох університетах-партнерах IUR протягом 1 семестру в кожному за відповідною навчальною програмою. Для цього складається відповідна угода (learning agreement). Загальна програма навчання для студентів з університетів-партнерів заснована, як правило, на базі обов'язкових предметів. Студентам надається можливість, з урахуванням їх індивідуальних інтересів вивчати дисципліни за вибором. Серед обов'язкових предметів має бути вивчення мови (культури, історії ...) тієї країни, де в даний момент перебуватиме студент.

Результати навчання підтверджуються відповідними сертифікатами, які вказують на навчальне навантаження, отримане в університетах-партнерах студентами, а також їх академічну успішність (оцінки) і кредитні пункти за системою ECTS (transfer of records). Складові спільного навчання вказуються в додатку до диплома (diploma supplement). Сертифікати про вивчення дисциплін визнаються всіма університетами-партнерами.

Другий науковий проект, який був запропонований увазі учасників семінару ректорів, націлений на вирішення екологічних та соціально-економічних проблем депресивних регіонів, на території яких тривало велися масштабні гірничі роботи. Ця міжнародна проблема отримала назву «Post-mining». Іні-

ціатором проекту є НГУ та НТУ КВГА за участю Головного інституту гірництва Польщі. Активну участь у розробці цього наукового проекту взяли присутні на семінарі перший проректор НГУ, професор Петро Пілов, проректор з міжнародних зв'язків НГУ, професор Олександр Шашенко та доцент НГУ Марина Пашкевич.

Доповідач — начальник відділу міжнародних освітніх проектів Марина Пашкевич назвала програму «Сталий розвиток територій, порушених гірничими роботами (Post-mining) шляхом створення енергопромислових комплексів на базі закритих вугільних шахт» воістину науковою місією IUR. Людство стикається з такими основними проблемами, як нестача продуктів харчування, енергії, ресурсів, соціальна напруга і неприйнятна екологічна обстановка. Ці проблеми проявляються на територіях, порушених гірничими роботами. Особливо там, де гірничі роботи велися на глибині понад 1 тис м. Питання стоїть так — чи можуть бути на таких територіях хоча б середні, не кажучи вже про нормальні, стандарти проживання людей. Колосальні території займають Кривбас і Донбас. І в таких депресивних регіонах чомусь більше уваги приділяється економічним аспектам. Хоча насправді фундамент проблеми не просто в технології, а в поєднанні з економікою, соціологією та екологією. Тут народжується унікальна інтеграція, комплексний Post-mining. І це не просто технологічне рішення закриття шахт. Чому говорять, що на таких територіях можуть бути катастрофи? Бо йде осідання поверхні землі і газ метан починає проникати по тріщинах на заселені території. Одна з пропозицій польських і дніпропетровських вчених у тому, що Post-mining може полягати у створенні на таких територіях великих агро-промислово-енергетичних комплексів. З шахти з глибини понад кілометр можна витягти тепло ґрунтових вод. Це може служити джерелом енергії. На цій базі можна відкрити сільгоспприємства з вирощування чистих екологічних рослин, для яких джерелом живлення буде це тепло. Підземні порожнини можна пристосувати під елеватори і навіть склади для іншої продукції. Цей ефект дає агро-промислово-енергетичний комплекс на базі закритої шахти. Якщо є економічний

поштовх, то, безумовно, знімається і соціальна напруга і регіон отримує друге дихання.

Доповідь Марини Пашкевич гарною англійською мовою була насичена фактами та науковими доказами, Вольфхард Вегшайдер назвав її класичним виступом і додав, що Австрія накопичила дуже великий досвід постмайнінгу, бо активного видобутку корисних копалин в країні мало. «В основному ми займаємося постмайнінгом, — відзначив учений з Австрії. — Всі шахти рекультивують і використовують для висадки садів. На різних стадіях розробки шахти проблема постмайнінгу різна. До речі, в Європі він планується ще до того, як шахта відкрита. Без розробки поняття про її закриття ніхто шахту не відкриє. Проблема екології в Австрії стоїть дуже гостро. Є шахти, які розробляти навіть невігодно, оскільки дуже дорого буде коштувати їх рекультивация».

Про важливість проблеми постмайнінгу сказав і Карстен Дребештедт: «З самого початку гірничасправа заважала людям нормально жити на даній території і таким чином нажила собі чимало ворогів. Тому з першого дня розробки шахти ми повинні захищати природу, після — відновити ґрунт, повітря, флору, привести ландшафт до первинного вигляду. Ми повинні думати не тільки про економіку, але і в комплексі про охорону наших життєвих умов».

Доповідь про постмайнінг викликав частку деякого скептицизму у представника Росії Михайла Іванова, мовляв, звідки можна взяти скільки тепла в колишній шахті, щоб жити ним цілі комплекси? Оскільки в аудиторії знаходилися вчені з НГУ з багатьох напрямків гірничої справи, Геннадій Півняк дав слово начальнику НДЧ НГУ Роману Дичковському, учаснику експерименту європейського рівня по створенню палива на основі водню при підземній газифікації вугілля в умовах вугільної шахти Барбара (Миколув, Польща):

— Досить велика кількість покинутих і практично всі позабалансові запаси енергії залишаються в надрах Землі при згортанні виробничої діяльності шахт. Ці запаси можуть бути вилучені за допомогою якісно нових технологій видобутку вугілля. Прикладом такої технології може служити підземна газифікація вугілля, при якій відбувається перетворення запасів в

газоподібний стан безпосередньо на місці залягання пластів і його транспортування на поверхню по свердловинах. Разом з нашими польськими колегами ми провели успішну апробацію такої радикальної технології в рамках реалізації європейського проекту: «Водневоорієнтована підземна газифікація вугілля для Європи». Досить великий енергетичний запас закладено також в порожніх породах. Виходячи з розповсюдження термічного градієнту, на глибинах понад півтори тисячі метрів можливо використовувати тепло в промислових цілях. Досить велика додаткова ресурсна база закладена у відвалах, піднятих на поверхню під час експлуатації. Вони можуть бути використані як отримання додаткових корисних компонентів і повинні розглядатися як техногенні родовища. Це якраз і є основна мета проекту, коли ми можемо використовувати залишкові запаси енергії, які знаходяться і в породах, і в надрах.

За другим проектом також був прийнятий меморандум, в якому зазначено, що всі сторони погодилися з необхідністю реалізації в рамках IUR наукового проекту з проведення спільних досліджень в галузі комплексного соціально-економічного розвитку депресивних регіонів з тривалим масштабним проведенням гірничих робіт (Post-mining). Прийнято також розгорнутий план досліджень з даної проблеми.

Оприлюднення результатів наукових досліджень, будь-які отримані результати наукових досліджень, проведених в рамках проекту, можуть знайти своє відображення у підготовці спільних статей і спільних доповідей для участі у конференціях, семінарах, симпозиумах, вебінарах, комплексних дипломних магістерських проектах, дисертаціях на здобуття наукових ступенів, а також виданні спільних монографій та навчальних посібників з post-mining.

Фінансування проведення наукових досліджень в рамках проекту здійснюється за рахунок коштів таких джерел: спільно виграних грантів (розподіл коштів відбувається згідно кошторисної документації проекту, поданого під конкретний грант), власних коштів університетів-партнерів, залучення спонсорської допомоги.

Підбиваючи підсумки семінару ректорів і передаючи кермо влади

Міжнародним університетом ресурсів на цілий рік Санкт-Петербурзькому державному інституту (технічного університету), Геннадій Півняк зазначив, що світова політика і бізнес народжуються в Брюсселі, а справжня наука — на українській землі. І ми на власні очі переконалися в цьому на прикладі зльоту ректорів п'яти європейських вузів — членів IUR. Співпраця в його рамках дозволяє отримати справді унікальний досвід для студентів за спеціальністю магістр-експерт з гірничої справи. Ця магістерська програма дає унікальні переваги отримання престижного магістерського диплома міжнародного університету з прекрасними можливостями для професійного просування. Розробка програми подвійних або спільних дипломів з іншими зарубіжними вищими навчальними закладами-партнерами є важливим напрямком міжвузівського співробітництва.

Прекрасно сказав з цього приводу Бернд Майер:

— Ініціатива об'єднує економіку, політику і науку. Метою або завданням є організація партнерства українсько-російсько-німецького або, якщо хочете, українсько-російсько-європейського. І в цій технологічно орієнтованій співпраці якісно працює IUR. Ми можемо взяти на себе завдання в європейському масштабі розвивати технології для всіх напрямків, пов'язаних із сировинним комплексом. Наш вуз можна йменувати «Європейський ресурсотехнологічний партнерський університет». Є Європа, є ресурси, є технології, є виконання конкретних завдань.

Місія IUR — це дуже важлива відправна точка його діяльності. Семінар ректорів практично доповнив те, що чотири роки тому тільки отримувало формулювання. Стало очевидним, що IUR стає відомим, він знайшов свій шлях, який відрізняє його від інших вищих наукових шкіл. Хтось же повинен взяти на себе турботу про забезпечення нашого суспільства сировиною, матеріалами, енергією, теплом, без чого людство не може жити. І Україна повинна пишатися, що першопрохідцем на цій тернистій дорозі став один з кращих технічних університетів країни — Національний гірничий університет.

Валентина ШАБЕТА

ЛІТНІЙ ВІДПОЧИНОК

Яскраве сонечко та теплі дні сповістили всім про закінчення навчального року. Для одних — це крок у доросле життя, для інших — перше серйозне випробування — шкільні іспити, а для молодших школярів — це чудове продовження шкільного життя під чарівною назвою — пришкільний оздоровчий табір «Сонечко». Саме він 1 червня гостинно відчинив двері школярам Новомиколаївської СЗШ № 1 (директор Скворцова Л.В.). І табір цей справді сонячний, бо жоден із днів не проходить без чудових пригод сонячного настрою, незабутніх вражень.

Щодня вихованців щиро зустрічають начальники табору Федорченко Н.М. та вчителі — вихователі Черешнюк І.О., Головенко І.М., Пігурнова О.О., Паук О.І., Одринська Т.М., Якименко Л.О., Беспалько Н.В., Чуйко Н.М., Подольчук О.А.

Вони прикладають максимум зусиль, щоб відпочинок дітей був

яскравим, змістовним, цікавим. Справжнім святом стало відкриття табору, яке співпало з Міжнародним днем захисту дітей. Це чудове дійство знаменувалося театралізованим виступом учнів загону «Сонечко» (вихователь Пігурнова О.О.). А далі все нові й нові пригоди, пошуки скарбу, веселковий експрес, кілька поїздок на Дніпро, екскурсії, спортивні естафети, музичні ринги, конкурси юних художників та поетів. Свято музики з інсценуванням сучасних українських пісень.

Кожен день — незабутнє свято, створене невтомними, талановитими, натхненними вчителями котрі бажать подарувати дітям казку, яка залишиться в пам'яті надовго.

Апогеєм табірнього життя було свято, присвячене завершенню літнього оздоровчого табору «Сонечко». Діти поринули у справжню казку, подаровану вихованцями загону «Малюки» (вихователь Головен-

ко І.М.), які продемонстрували інсценування казки — опери «Лисичка». Це чудове дійство захопило всіх вихованців, бо вони змогли взяти участь у казковому марафоні, конкурсах, вікторинах. До дітей завітали різноманітні казкові герої, що навчали доброти, товариству, справедливості.

Швидко лине час, закінчив свою роботу літній оздоровчий табір «Сонечко»; та ще довго в пам'яті дітей залишаться чудові спогади про цікаво проведений час. Але «Сонечко» не прощається зі своїми вихованцями, табір говорить їм «до побачення», бо наступного року казка обов'язково повернеться, адже все хороше завжди повертається.

ШИБІНСЬКА Алла Михайлівна,
учитель української мови та літератури
Новомиколаївської СЗШ № 1.

КВІТНЕ «ПРОЛІСОК»

На базі Зорянської СЗШ працював табір відпочинку «Пролісок». Протягом 22 днів для малечі були люб'язно відчинені двері бібліотеки, актового залу, комп'ютерного класу, ігрових кімнат, спортивної зали. І найголовніше та важливіше приміщення для оздоровлення — шкільна їдальня, де на відпочиваючих чекала смачна та корисна їжа.

План роботи табору відпочинку складала, враховуючи державні та міжнародні свята. Тому і не дивно, що заходи присвячувалися Дню захисту дітей, Дню рибака, Дню журналіста, Дню медика.

займались різноманітними видами спорту. Особливо дітлахам до вподоби була розважально-пошукова гра «Розвідники», «Хохмічний футбол», «Спритний волейбол», пригидницька гра «Пошук скарбів». А ще юні спортсмени визначали у своїх командах кращих силачів, снайперів, бігунів, стрибунів.

Були і інші, не менш цікаві тематичні дні — День індіанця, День ерудита, День розваг, День трудового десанту, День кароке, День здоров'я, День м'яча-силача.

Школярі щодня з нетерпінням чекали на спортивні години, під час яких вони

В останній день заgonи демонстрували вміння перевтілюватися у гавайців. Чотири племені туземців біля вогнища танцювали, співали, змагалися, одним словом веселилися не «по-нашому».

Педагоги та їх помічники-вожати відзначили переможців та найактивніших нагородами. Гавайська вечірка закінчилася святковою дискотекою.

Л.О. ЄФІМЕНКО,
начальник дитячого табору «Пролісок».

Раїса ХЕЙЛИК, (США)

МІСТ ЧЕРЕЗ ОКЕАНИ

Частина восьма

(Продовження. Початок у № 6 за 2011 рік)

Я сиджу на просторому балконі, оточеному пахучим частоколом корабельних сосен, в своєму американському домі. Чудовий краєвид і спогади минувшини накочуються хвиля за хвилею. Як гарно усвідомлювати, що пережите у Венесуелі, пройдений шлях, змінив наше життя на краще. Ми почали жити з Іларіоном як шлюбна пара в Каракасі у новозбудованому будинку. Неподалік від нашого помешкання на розі красувалась катедрна ґотичного стилю, а довкруги, здається, ледь не щодня виростали нові модерні конструкції — знак прогресу та розвою економіки.

В січні 1958 року почалися заворушення в Каракасі. Просто з балкону нашого третього поверху я спостерігала розвиток тих подій. Кров, застрелені люди. Проголошення надзвичайного стану. Ввечері спорожнілі вулиці. Збуджений натовп ставав не керованим, його все важче було стримувати. Диктатор Маркос Перез Гіменез залишив країну. Але обстановка залишалася напруженою.

Іларіон вирішив, що мешкати в центрі Каракасу є небезпечно. Ми вирішили виїхати з центру міста. Місцем нового поселення ми обрали його родинний дім на Альта Віста, що розмістився на околиці столиці. Це було затишне місце для більшості європейців зі Сходу Європи — українців, білорусів, югославців, росіян, що тут осіли по прибуттю до країни. Альта Віста — було маленьке місто у місті, де мешканці могли дістати все бажане і потрібне для щоденного життя. Тут були продуктові магазини, промислові крамниці, пекарні, ресторани, церкви, розважальні заклади і різноманітні сервіси. Отож, поселенці могли безболісно перебувати тут довгий час. Хібащо за винятком доїзду до школи та праці. Щоправда, на відміну від більшості «східняків» одна маленька група емігрантів з Польщі осіла в іншій частині Каракасу.

Після закупки клаптика землі поряд родинної посілости, будова нашого власного дому стала родинним пріоритетом. Весь Каракас розміщений на пагорбах. Не виняток був і наш будинок, котрий «сидів» на кусневі гори і щоб добратись до дому,

потрібно було долати нескінченну кількість сходів. Однак, коли вже вийдеш на другий поверх, то як нагорода за труди, перед очима розкривалась чудова панорама чарівних далеких далеких гір. Із завзятістю молодості ми взялися за організацію забудови. І вже на початку 1959 року ми святкували новосілля. Часами скорпіони і тарантули провідували наше нове помешкання, без запрошення. Звичайно, що у тропіку і не могло бути інакше. Нам доводилося терпіти такі візити. Окрім того, ці створіння шукали собі нового прихистку через втручання людини до їх звичного середовища. Однак все одно звикнути до кінця до таких сусідів мені не випадало. Острах і гидота брали гору, коли я помічала на фіранці великого тарантула чи скорпіона, що швиденько ховався у мойч чи Іларіона кімнатні.

Того ж року відбувся гучний візит до Каракасу Фіделя Кастро — популярного у ті часи комуністичного кубинського лідера. Його відвідини стали тривожним сигналом для нас, емігрантів з європейських країн. Зухвалість і беззаконня вкорінялось на вулицях, відбувалися напади серед білого дня на безвинних цивільних осіб, котрі, як правило, мали європейське коріння. А маленьке польське ґетто неподалік Альта Вісти стало сценою неочікуваної страшної трагедії. Серед ночі зайшли кримінальні лиходії і вирізали 12 чи 15 польських родин, не лишаючи в живих ні одної душі, котра б могла, принаймні, встановити точну кількість жертв. Ніяка з газет не оприлюднила факту цього жахливого випадку.

Іларіон вирішив, що прийшов час зробити доленосний крок і залишити країну.

Аплікація візи, безкінечна документація, медичні перевірки, інтерв'ю, все це було переборено заради привілегії емігрувати до Сполучених Штатів якнайскоріше.

Моя рідня, як також родина Іларіона, мали щастя виїхати рік раніше, ніж ми. Тому що квота візи для Іларіона вже була давно, лиш він її відкладав на будуче, то тепер, звернувшись до Консула США, ми відразу отримали візу на в'їзд до США. Ос-

кільки Іларіон очолював Відділ Кораблів у міжнародній пароплавній компанії, то отримав безкоштовну подорож для цілої родини з Венесуели до Нью — Йорку. На норвежському кораблі «Фред Крістенсен», ми були єдиними пасажирами на борту. Каюти та обслуга на морському лайнері були відповідні й створювали комфортну подорож. Отож, в жовтні 1961 року ми ще раз перетнули океан, започаткувавши нову сторінку нашого життя.

Як і попередні, менш привілейовані емігранти, що сходили з кораблів десятки років перед нами, ми були в захопленні від статуї Свободи, котра зустрічала усіх новопривітльців у Нью-Йорку з боку океану. Її велич, лагідне обличчя, гордо піднятий смолоскип у правій руці, створювали на душі відчуття піднесеності та радості. Ці емоції залишилися для нас на довгі роки життя. З прибуттям до Америки ми зразу ж активно приєдналися до українського етнічного життя. Знаходячи у спілкуванні з нашими людьми рідне та хвилююче. Америка була приязною до нашої родини. І за рік ми вже спромоглися купити власний будинок, в типовій місцині поселення тушешнього «мідл класу». З тої пори антураж нашого двору з соковитою зеленою травичкою, кущами лілей та ошатними маленькими білими дерев'яними парканами завжди тишив моє око.

БАВНД БРУК

На закупленому клапті землі неподалік маленької греблі, що перегородила широко повільно пливучу річку, узбережжя обросли великими деревами, кущами та дикими квітами, стояв старий двохповерховий колоніальний будинок. Цей дім був збудований в пізніх 1600 роках Гендріком Фішером (Hendrick Fisher), знаним свого часу власником великих посіlostей. Наприкінці 50-х років минулого століття будинок з привабливою землею були закуплені Єпископом Мстиславом Української Автокефальної Православної Церкви. Цей дім використовувався, як каплиця, під час зведення нашої Церкви-Пам'ятника Жертвам Голодомору 1932—33. Пізніше будинок слугував для школярів студій украї-

нознавства при Церкві-Пам'ятнику. Весною 1970 року повинь залила цей будинок, і ми, молоді матері, взились вичищати нанесений мул, мити стіни, меблі, підлогу, переносити сотні книг з горішця будинку до приватної резиденції Архiepіскопа Мстислава, таким чином ми мали нагоду персонально познайомитись з Архiepіскопом Мстиславом, який в 1991 році, як Україна стала незалежною, був вибраний Патріархом Київським і всієї Руси-України. Його мужність, цародійність, привабливість, золотий дар слова полонили кожного. З невідомих причин, в липні місяці наша маленька, чепурна, біленька школа українознавства поблизу чарівної річки згоріла до тла. Владика Мстислав своєю наполегливою промовою запалив бажання в кожного стати на допомогу у відбудові не лише втраченої школи, а щось більш значущого. Так народилися плани збудувати Український Культурний Центр. Всі ми невтомно працювали на користь української справи, організували культурні вечори, забави, Різдвяні базари. Але наші фонди на нову школу росли помалу. Директор школи замовив 50 бандур з України і це дало натхнення для всіх батьків, бо наші діти матимуть шанс вчитись грі на бандурі. Знайшовся вчитель музики і почалися класи гри на бандурі. Тоді виникла нечувана нова ідея. Щоб прискорити збір фондів для будови школи, четверо молодих романтично та патріотично налаштованих матерів вирішили вчитись грі на бандурі і сформували мистецьку групу. Кілька коротких місяців пізніше, натхненні новою ініціативою декілька інших молодих жінок долучились до невеличкого мистецького колективу. Ми активно відвідували лекції музики, часами з огляду на щоденні клопоти через силу. І хоч за якийсь короткий час ми ще не були готові, наш професор музики випхав нас на публічний виступ, кажучи що починати десь треба, і під його диригуванням зі співом «Ой під вишнею, під черешнею...» народилась наша недовідчена «професійна» група.

Тоді Марійка Кошман, одна з наших бандуристок, висунула ще одну унікальну ідею, щоб наша група виступала без диригента.

— Лише подумайте, — сказала вона, — ми не тільки будемо співати, а також і грати на бандурах без диригента.

Цей новий підхід припав до серця українській громаді. Перед кожним виступом ми одна на одну придивлялися, аби всі виглядали від-

повідно, бо ми все таки ж молоді матері, а не артистки сцени... Також майже після кожного публічного виступу, ми жорстоко себе критикували за будь-які недотягнення, чи то за помилково вдарену ноту, чи то за голосний чи то тихий спів, бо ми хотіли віддячити публіці найкращим своїм аматорським виконанням. Протягом першого року нашого успішного існування, Об'єднання Українських Православних Сестрицтв взяло нас під їхнє крило, охрестивши нас ім'ям Ансамбль Бандуристок ім. Лесі Українки. Наші публічні виступи, як та кож престиж, набули нового імпульсу. Ми були молоді, життєрадісні, наш гарний вишиваний однострій і червоні чобітки — співали нашим серцем, і українська публіка обдаровувала нас оплесками, слізьми, і ностальгією та добрим спомином про Карпати, Дніпро, рідні степи, що згадувалися у ворах нашого репертуару. Пару років пізніше наш Український Культурний Центр з призначеними кімнатами для школи був збудований і Ансамбль Бандуристок ім. Лесі Українки, виконавши поставлену мету, поволі розпався. Але спогади про той романтичний і піднесений час процвітав у наших серцях.

Іноки в мене роїлась ідея мати своє власне підприємство. Незабаром сталася така нагода і я, порадившись з Іларіоном, вирішила спробувати. Використала момент, позичивши стартовий капітал, закупила українську компанію пам'ятників. І почала вивчати зовсім нову для мене справу. Виготовляла проекти пам'ятників сама, а іноді у співпраці зі скульпторами, як було у випадку з пам'ятником генералові Григоренкові. В 1987 році Архiepіскоп Мстислав дав мені привілеگیю долучитися до славного мистецького проекту, який започаткував він особисто разом з відомим скульптором Петром Капшученко. І я стала одним з авторів величного пам'ятника славетній українці перед входом на терени Церкви-Пам'ятника Св. Андрія Первозваного. На монументі написано:

«Свята і рівноапостольська Ольга, Велика княгиня Київська, Володарка Руси-України 945—969 рр. Скульптор Петро Капшученко. Граніт Р. Хейлик. Поставлено цей пам'ятник з бажання українського побожно-го жіноцтва, з благословення митрополита Української Православної Церкви в США і діаспорі Мстислава та трудами і щедрими дарами розсіяних по всьому світі українських жінок, зокрема згуртованих в Об'єднанні Сестрицтв УПЦ в США.»

Кілька років пізніше, коли Патріарх Мстислав І у 1993 році відій-

шов у вічність, його родина звернулася до мене зробити проект саркофагу з білого мрамору, котрий було затверджено, і коли я презентувала проект з усіма подробицями в бюро Консistorії, керівники дали вимогу, щоб саркофаг був виконаний за два місяці, а в випадку затримки великий штраф накладатиметься за кожний день зволікання. Незабаром Консistorія вручила мені всі написи, бажані на стінах саркофага. Звичайно беруть шість місяців спорудити такий складний проект, а мені було дано лише два коротких місяці... Щоб заощадити час, я провела багато днів і годин над деталями напису, символами, декоративним оздобленням, надаючи всі ці технічні інформації виробникам, і нарешті викінчений саркофаг з білого мрамору зі штату Вермонт прибув і був вчасно встановлений. На боках саркофагу викарбовані наступні слова Патріарха Мстислава І:

ТАК НЕХАЙ СВІТИТЬСЯ СВІТЛО ТВОЄ ПЕРЕД ЛЮДЬМИ, ЩОБ БАЧИЛИ ВОНИ ДОБРІ ДІЛА ТВОЇ, І ПРОСЛАВЛЯЛИ ОТЦЯ ТВОГО, ЩО НА НЕБЕСАХ ЗАВЖДИ, НИНІ, І ПОВСЯК ЧАС, І НА ВІКИ ВІЧНІ. АМІНЬ!

НЕ ЗАБУВАЙМО ПРЕДКІВ. НЕ ХОВАЙМО ЇХ ВІД НАШИХ ДІТЕЙ. НАГАДУЙМО РАЗ-ПО-РАЗ СЛАВУ ПРЕДКІВ СВОЇХ, НЕ ЦУРАЙМОСЬ ЇЇ, БО ЦЕ Й НАША СЛАВА. ІДІМО В МАЙБУТНЄ МУДРІСТЮ Й ДОСВІДОМ ПРЕДКІВ СВОЇХ ОЗБРОЄНІ. НЕ ЙТИ НАМ У МАЙБУТНЄ, КОЛИ ЛЕГКОВАЖИТИМЕМО МИНУЛЕ. В МИНУЛОМУ МАЛИ МИ БАГАТО МУДРИХ МУЖІВ, ЯКІ НІБИ ПРОРОКАМИ БУЛИ І СВОЮ УКРАЇНУ ЛЮБИЛИ, ЯК БОГА СВОГО, ЯК МАТІР І БАТЬКА. ЗАПОВІТ І МОЄ БЛАГОСЛОВІННЯ.

МСТИСЛАВ І
10 КВІТНЯ 1898 – 11 ЧЕРВНЯ 1993
ПАТІАРХ КИЇВСЬКИЙ І
ВСІЄЇ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ
ПРАВОСЛАВНОЇ
ЦЕРКВИ
1990 — 1993

З допомогою експертів зі штату Вермонт саркофаг виконано з унікальними можливостями. Задня панель може бути відкрита в будучому для подорожі додому в Київ, коли Україна готова прийняти і віддати честь Першому Патріарху Києва і Всієї Руси-України Мстиславу І. Мстислав І — гігант історії сучасної України.

■

ЯК ПРОДАТИ АВТОМОБІЛЬ?

Зустрічі й дебати з досвідченими бізнесменами та маркетологами дозволяють студентам оцінювати свої творчі можливості й комплексно вирішувати завдання із просування інновацій.

Один з останніх експериментальних проектів студенти Національного гірничого університету (НГУ, Дніпропетровськ) присвятили екологічно чистому виду транспорту. Для втілення ідеї в життя вони організували власне конструкторське бюро, сиділи день і ніч над кресленнями й торік видали «на-гора» електромобіль «КАНГУ-111». Керував технічною частиною проекту завідувач кафедри автомобілебудування та автомобільного господарства НГУ **Костянтин БАС**, а фінансово-економічним обґрунтуванням займалася Марина Пашкевич — доцент кафедри економіки й директор центру розвитку підприємництва «Бізнес-інкубатор НГУ».

Одержавши чимало схвальних відгуків про свій винахід від фахівців різних структур університетських, виробничих, підприємницьких), студенти вирішили з'ясувати, де і як, а головне із вигодою, знайти застосування «КАНГУ-111». Для цього вони разом із викладачами університету організували бізнес-семінар. Авторитетна експертна рада складалася з дотора технічних наук, професора, завідувача кафедри економіки НГУ, члена ради Придніпровського наукового центру **Павла ПОНОМАРЕНКА**, доцентів цієї ж кафедри **Дмитра КАБАЧЕНКА** й **Олександра ГРІДИНА**, доцента кафедри маркетингу **Тетяни ЧУМАЧЕНКО**, бізнесмена **Едуарда БАЗИЛЕВСЬКОГО**, доцента кафедри менеджменту виробничої сфери **Миколи БОЙЧЕНКА**, доцента кафедри основ економічної теорії та підприємництва **Владислава ЧЕРНОБАЄВА** та інших учених університету.

Спочатку студенти розподілилися на дві фокус-групи, одна з яких

була за, а друга проти власного проекту, умовно розбираючи електромобіль по гвинтиках. Потім слово взяли експерти. Більшість із них головним мінусом проекту назвали

відсутність чітко обґрунтованого комерційного застосування запропонованої моделі. Творча група студентів-розробників час від часу вступала в дебати з експертами, але в цілому мужньо витримала всі критичні зауваження й погодилася з багатьма з них. Поставити крапку в суперечках допомогло таємне голосування, у якому взяли участь і студенти, і викладачі. Обговорення завершилося на користь студентської моделі міні-електромобіля (17 позитивних відгуків проти 13 негативних).

Едуард БАЗИЛЕВСЬКИЙ поділився з учасниками форуму своїм досвідом у розробці інновацій, відзначивши, що, втілюючи такі творчі задуми, у першу чергу треба чітко сформулювати мету, тобто заради чого (або для кого) усе робиться.

Розмова вийшла дуже гострою, і це чудово, сказав **Павло ПОНОМАРЕНКО**. Одна група студентів відстоювала переваги виготовленої моделі, а інша вказувала на недоліки. Вони скрупульозно проаналізували можливості міні-електромобіля, щоб зрозуміти, кому він потрібний і де використовуватиметься. Сього-

дні багато хто розуміє, що інновації потрібні будь-якій державі, але автори винаходів поки ще не навчилися вигідно продавати свої досягнення. Думаю, що минулий бізнес-семінар допоміг студентам сконцентрувати увагу на комерційній складовій проекту, щоб надалі не припускати помилок, наявних сьогодні.

На думку доцента кафедри маркетингу НГУ **Тетяни Чумаченко**, комерційний успіх будь-якої інновації забезпечують всебічний аналіз ринків можливого попиту й пошук цільової аудиторії. Тільки одержавши відповіді на ці запитання, можна братися за розробку нового продукту. На жаль, проект міні-електромобіля виявився втіленням іншої виробничої концепції, коли спочатку виготовили продукт, а потім почали шукати ринкові ніші для нього. А в такому варіанті він становить інтерес виключно з технологічної точки зору, як приклад самостійної діяльності студентів-розробників.

Ще один експерт — доцент кафедри економіки **Олександр ГРІДІН** дійшов висновку, що міні-електромобіль, як іграшка для дітей, може мати конкурентні переваги перед китайськими аналогами.

Але перш ніж перейти від слів до діла, необхідно провести додаткові дослідження ринку, а також створити більш раціональну виробничу технологію.

Задоволені бізнес-семінаром і головні герої цього заходу — студенти. Вони вже говорять про новий проект, який підвищить престиж НГУ буквально до неба. Ідеться про створення електролітака на сонячних батареях. Цього разу молоді експериментатори обіцяють почати з дослідження ринку, а потім уже «підганяти» свій проект під потенційного споживача незвичайної продукції.

*Ірина СОБОЛЬ,
Інфоцентр НГУ.*

ФІЗТЕХІВСЬКІ ПІДРУЧНИКИ — КАНДИДАТИ НА ДЕРЖАВНУ ПРЕМІЮ

У Києві відбулося засідання пленуму Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки. За результатами таємного голосування до участі у конкурсі 2011 року допущено 29 робіт та 5 підручників. Серед кандидатів на здобуття Державної премії — висунутий Дніпропетровським національним університетом імені Олеся Гончара комплекс підручників «Виробництво, випробування та експлуатація ракетно-космічної техніки» у 7 книгах авторського колективу у складі Полякова М.В., Гайдачука О.В., Кобріна В.М., Джура Є.О., Шептуна Ю.Д., Манько Т.А., Саніна А.Ф., Джур О.Є., Кулика О.В., Хуторного В.В.

Проблема сучасного вузівського підручника є однією з найгостріших для вищої школи в Україні. Підручники, з одного боку, повинні бути наслідком узагальнення науково-методичних напрацювань учених на педагогічній ниві, з іншого — вони повинні містити сучасні досягнення й перспективи їх застосування спеціалістами певної галузі. Найефективніше, коли не один підручник, а комплекс, об'єднаний провідною ідеєю, дає можливість послідовного їх використання протягом всього терміну навчання студентів за відповідною спеціальністю.

Комплекс підручників для вищих навчальних закладів «Технологія виробництва літальних апаратів із композиційних матеріалів», «Герметичність в ракетно-космічній техніці», «Твердопаливні ракетні двигуни. Матеріали і технології», «Розвиток ракетно-космічної техніки в Україні», «Полімерні композиційні матеріали в ракетно-космічній техніці», «Технологія виробництва ракетно-космічних літальних апаратів», «Ракети-носії і космічні ступені ракет як об'єкти керування» є позитивним прикладом поєднання вказаних вище принципів, що збагачує й удосконалює сучасну науково-методичну базу підготовки фахівців з ракетно-космічної техніки в Україні. Колектив авторів вдало об'єднав представників академічних інститутів, вищої школи, конструкторських бюро, промислових підприємств навколо ідеї втілення у практику сучасної аерокосмічної освіти молоді України нових підходів інноваційного характеру.

Створений комплекс може застосовуватися протягом усього періо-

ду навчання студента у вищій школі. Його використання поступово розширює світогляд студента від сприйняття історії розвитку ракетно-космічної техніки в Україні і усвідомлення того, що вона є авіакосмічною державою світового рівня, до найскладніших проблем, пов'язаних з функціонуванням ракетних комплексів. Такий підхід реалізує основні дидактичні принципи педагогічного процесу й одночасно дає можливість досягти забезпечення якісної підготовки спеціалістів для ракетно-космічної індустрії з ракетно-космічних технологій та динаміки ракетноносіїв і космічних ступенів ракет.

Ракетно-космічна галузь України базується на поєднанні наукових досягнень в сфері матеріалознавства, високих технологій, проектування ракетно-космічних об'єктів, теоретичних питань управління як окремими системами управління, так і складними ракетними комплексами тощо. В комплексі підручників послідовно розкрито найважливіші питання етапів розвитку ракетно-космічної техніки: історичні аспекти її створення і розвитку, теоретичні, технологічні і практичні засади космічного матеріалознавства (теорія, технології і практика виготовлення елементів і конструкцій новітніх зразків ракетно-космічної техніки з полімерних матеріалів), працездатність матеріалів і конструкцій за екстремальних умов, герметичність у ракетно-космічній техніці, основні принципи й особливості технології виробництва ракетно-космічної техніки, проблеми динаміки ракетноносіїв і космічних ступенів ракет.

Інноваційний матеріал у підручниках відповідає принципам розвитку світової ракетно-космічної техніки, наводяться приклади сучасних оригінальних науково-технічних рішень, що спираються на практику ракетно-космічної галузі України, нетрадиційні схеми ракетних комплексів, фактичні результати, отримані при запусках конкретних зразків сучасних ракет, особливості використання матеріалів і конструкцій в практиці ракетно-космічної техніки тощо. Все вищезазначене виводить цей комплекс підручників на рівень, який свідчить про величезний досвід України, як ракетно-космічної держави, і її здатність до підготовки фахівців з ракетно-космічної техніки відповідно до міжнародних стандартів якості освіти.

Багатогранність та вагомість сучасного науково-навчального матеріалу, поданого у комплексі підручників, поєднана з дотриманням основних принципів дидактики, сприятиме зростанню авторитету вищої школи України і залученню до навчання в Україні молоді з різних країн світу. Його активне використання у підготовці фахівців є однією з складових багатовимірною процесу входження України в світовий освітній простір, процесу інтернаціоналізації вищої освіти.

Комплекс підручників «Виробництво, випробування та експлуатація ракетно-космічної техніки» є новим етапом у справі створення вузівського підручника в Україні; концентрує сучасні науково-технічні та навчально-педагогічні досягнення, викладення яких спирається на багаторічний досвід науково-педагогічної та промислово-конструкторської діяльності його авторів у ракетно-космічній галузі; відкриває можливість його використання в якості базового для інтернаціоналізації процесу підготовки фахівців в галузі ракетно-космічної техніки; є своєчасним і значним внеском в науково-педагогічну і навчальну літературу в Україні, а його автори — М.В. Поляков, О.В. Гайдачук, В.М. Кобрін, Є.О. Джур, Т.А. Манько, А.Ф. Санін, Ю.Д. Шептун, О.Є. Джур, О.В. Кулик, В.В. Хуторний — заслужують присудження Державної премії України в галузі науки і техніки 2011 року.

А.І. ШЕВЦОВ,

директор регіонального філіалу

Національного центру

стратегічних досліджень.

РУЙНУЮЧИ СТЕРЕОТИПИ

Є одна дуже цікава народна пісня. Мальовниче село. Головна героїня закохана в коваля, і це кохання взаємне. Але — набіг, коваль гине, а дівчина-невільниця мусить йти на чужину. Думаю, більшість читачів скажуть, що це досить поширений сюжет про татарський набіг на мирне українське село. Принаймні, саме так найчастіше відповідають мої студенти. І це абсолютно вірно, лише з одним невеликим нюансом

думках українських інтелектуалів, які підкреслювали потребу міжнаціональної злагоди та порозуміння. Треба сказати, що для університету це не пусті слова. Наприклад, на історичному факультеті діє Українсько-польський науково-культурний центр, читається спецкурс «Запорозькі козаки і кримські татари на Великому кордоні у XV-XVIII ст.». На факультеті плідно працює д.і.н. І. С. Староженко, завдяки якому в україн-

Очільник польської делегації, голова товариства «Вірні суверенній Польщі» д.е.н. П. Земінські наголосив, що для нього та його колег такий візит є надзвичайно корисним та приємним, адже вони ще раз переконалися у відсутності якихось поважних бар'єрів, які можуть заважати співробітництву. На думку пана Земінського нормальне міжнаціональне співробітництво просувають здорові націоналісти кожної

В центрі (зліва направо) організатори заходу виконавчий директор ГО «Інститут суспільних досліджень» **Владислав ГРИБОВСЬКИЙ**, декан історичного факультету ДНУ ім. Олеса Гончара **Сергій СВИТЛЕНКО** (виступає), заступник голови Меджлісу кримсько-татарського народу **Рефат ЧУБАРОВ**.

сом — це народна татарська пісня про козацький набіг.

Власне, про важкі і, навпаки, приємні моменти спільної історії українців, кримських татар і поляків говорили науковці та громадські діячі під час круглого столу «Спільне в історії українців, кримських татар і поляків», який відбувся в Палаці студентів ДНУ 21 травня цього року. Співорганізаторами заходу виступили Інститут суспільних досліджень, Меджліс кримсько-татарського народу, Дніпропетровський національний університет ім. О. Гончара.

Круглий стіл відкрив декан історичного факультету ДНУ проф. С.І. Світленко, який зупинився на

ську історичну науку міцно увійшло розуміння ролі татарської кінноти в перемогах Б. Хмельницького.

Перший заступник голови Меджлісу кримськотатарського народу Р. Л. Чубаров підкреслив, що такі зустрічі надзвичайно важливі, оскільки національні стереотипи та упередження можна долати тільки завдяки безпосереднім живим людським контактам. Тоді людей значно важче переконувати у «споковічній ворожості», адже за словом «татарин» чи «поляк» для українця вже постане не абстракція, а абсолютно реальні Ескендер чи Тадеуш. Це, зрозуміло, так само справедливо і для пересічного поляка чи кримського татарина.

країни, адже саме любов до своєї Батьківщини дозволяє зрозуміти людину іншої національності, яка так само любить Батьківщину.

Подією, що врешті-решт вилася у круглий стіл, став візит кількох років тому козаків Кодацької паланки до Криму. Козаки, незаштормлені стереотипами, звернулися з пропозицією про співробітництво до Меджлісу і були почуті. А приєднання Інституту суспільних досліджень, який тривалий час займається вивченням історії українсько-татарського порубіжжя у XV-XVIII ст., дало до контактів наукову складову.

Поєднання рафінованої науки з громадянською позицією, на мою

думку, може врешті призвести до подолання існуючих стереотипів. Аудиторія круглого столу, що складалася як з викладачів різних дніпропетровських вузів, краєзнавців, так і студентів, дуже прихильно сприймала і академічно вивіреним виступ ви-

ли безпосередньо на місце битви. І тут, на північній околиці П'ятихаток, умоглядні міркування почали обростати реальністю безпосередніх вражень. Береги невеличкої річки, які тільки в цьому місці дозволяють нормально

А ми живемо в сучасності і нормальні люди завжди знайдуть спільну мову.

Наступною зупинкою стало село Жовтоолександрівка, неподалік якого розгорталися останні епізоди тривалої Жовтоводської

Є про що поговорити **Івану СТОРОЖЕНКО** і **Нариману АБДУЛЬВААПОВУ**.

конавчого директору Інституту суспільних досліджень к.і.н. В. Грибовського про характер українсько-татарського кордону на початку XVIII ст., і спокійну переконаність голови козацького благодійного фонду ім. Івана Сірка В. Ладигіна, який говорив про минулі війни і повну непотрібність насильства для нормальної людини. Адже прагнуть війни політики, а гинуть звичайні поляки, українці, кримські татари.

Родзинкою круглого столу став виступ І. С. Стороженка. «Бористен» вже вмщував його статтю про знайдення місця Жовтоводської битви, тому немає потреби докладно зупинятися на аргументах науковця. Іван Сергійович довгі роки йшов до цього відкриття. Доля посміхається наполегливим — гіпотеза історика знайшла своє підтвердження на археологічному матеріалі.

Треба сказати, що організатори круглого столу не обмежилися лише доповіддю. Наших польських і кримсько-татарських гостей запроси-

переправитися війську. Поле, на якому стояли польські вояки, намагаючись відбитися від блискавичних атак кінноти Тугайбея та укритися від влучного вогню козаків Б. Хмельницького. І ті самі реальні підтвердження, про які говорилося на круглому столі. Археолог з Дніпропетровського національного університету В. Шалобудов, який вів шановне товариство, просто з ораної землі підіймав кулі, фрагменти кераміки, скла!

Таке місце гідне увічнення. Від нас залежить, як воно пройде. Мені близька думка, яку висловив Р. Чубаров. Найкращим тут буде символ, однаково прийнятний для всіх трьох народів, чиї воїни зійшлися тут в бою. Всі вони виконували пам'ятником зможуть зупинитися українець, поляк, кримський татарин і помолитися за душі полеглих — це буде означати, що та далека війна таки закінчилася.

битви. Тут є мальовничий пам'ятник із гербом Б. Хмельницького та кримсько-татарським гербом, знаком династії Гіреїв. Біля нього звучав салют з козацької гармати, майоріли прапори, а музей місцевої школи, учні якої дбають про пам'ятник, поповнився ще одним експонатом — татарським прапором.

Круглий стіл прийняв резолюцію, з повним текстом якої бажаючи можуть ознайомитися на сайті www.exr21.com.ua Загальна спрямованість думок учасників і проста, і складна для реалізації водночас — давайте поважати Іншого і шукати те, що нас об'єднує. Забувати минуле не варто, але місце тим кривдам, що ми чинили один одному — саме в минулому. Озираючись назад, дуже важко йти вперед. А те, що для учасників круглого столу ці слова — не пустий звук, свідчить їх рішення продовжити співпрацю. Удачі!

■

• ХРИСТИЯНСЬКА СТОРІНКА

Провідники рубрики: почесний доктор теології Леонід ЯКОБЧУК та журналіст Лев ХМЕЛЬКОВСЬКИЙ

До Біблії включено 66 книг, які з'явилися у різні часи, мали різних авторів. Чи правильно вважати Біблію єдиною книгою, чи це, може, зібрання ряду окремих книг?

Хоча Біблія і складається з багатьох книг, написаних багатьма авторами, це одна цільна і велика книга. Із самого початку і до останньої своєї сторінки вся Біблія зосереджена на Христі. Як зауважує дослідник Брюс, „правильно зрозуміти зміст і функції будь-якої частини людського тіла можна, тільки усвідомивши перш за все, як працює весь організм. Точно так само і будь-яку частину Біблії можна правильно пояснити тільки в рамках сприйняття всієї Біблії в цілому". Кожну її книгу можна вважати головою єдиної книги, що ми називаємо Біблією. Далі Брюс підсумовує: „Біблія на перший погляд здається зборами різних літературних творів, в основному єврейських."

Але, якщо вивчити обставини виникнення різних біблійних документів, ми виявимо, що вони були написані з інтервалом майже в тисячу чотириста років. Автори писали її в різних країнах, починаючи від Італії — на заході і, закінчуючи, у Месопотамії і Персії — на сході. Самі автори були дуже різними людьми, не тільки віддаленими один від одного сотнями років і тисячами кілометрів, але і належали до самих різних верств суспільства і різних культур.

Біблійні тексти написані в різному стилі. Це історія і перелік законів (цивільних, карних, етичних, ритуальних, а також санітарно-гігієнічні вимоги). Це релігійна поезія, повчальні тексти, лірична поезія, притчі і алгорії. Тут можна знайти біографії, особисту кореспонденцію, мемуари й щоденники, а також характерні біблійні пророцтва й апокаліптику. Тому Біблія - це не просто антологія древньої літератури. Всі здобутки в ній зв'язані воедино і становлять

одне ціле. Звичайну антологію створює людина, Біблія ж була створена Богом.

Якщо порівняти біблійні книги зі збірками західних класич-

нів!

Жодна інша книга в історії людства не знала таких величезних тиражів у вигляді єдиної збірки всіх своїх книг і у вигляді окремих її творів. Можна, звичайно, посередитися відносно конкретного відрізка часу в конкретному

році, коли якась інша книга могла досягти більший тираж. Біблія стала унікальною, найпоширенішою книгою, найбільш перекладеною книгою на світі, перекладеною на 2200 мов світу. Жодна інша книга не користувалася постійно таким величезним попитом, як Біблія.

У світі з'явиться текст, перекладений на всі існуючі мови і відомий всім народам. Ніяка інша книга у світі не перекладалася з наступними перевиданнями і не переказувалася більше, ніж Біблія.

При цьому варто сказати, що у багатьох народів писемність з'явилася (наприклад, завдяки перекладу Біблії. Так було із стародавніми наприклад мовами вірменською, старослов'янською), так є і з багатьма сучасними мовами, на які, щоб зробити переклад, місіонери мусять спочатку винайти абетку або узяти уже існуючу (наприклад, латинь) і пристосувати до фонетичних потреб мови. Часто на те, щоб вивчити мову, винайти абетку і зробити переклад Біблії проходить життя місіонерів, але воно варте того. Є така думка, що майже на всі сучасні писемні мови існує перекладена хоча б одна книга Біблії.

Варто розглянути ще деякі особливості Біблії. Незважаючи на те, що спочатку Біблія писалася на німецькому матеріалі і протягом сотень років, перш, ніж був зроблений друкарський верстат, її доводилося переписувати, — ні стиль її, ні точність змісту не зазнали змін. Нікому і ніколи не вдавалося безповоротно знищити Біблію. У порівнянні з іншими древніми творами вірогідність Біблії підтверджується

ПРО БІБЛІЮ

них творів, які називають „Великими книгами західного світу", то можна побачити, що вони містять у собі обрані твори, що нараховують більше чотирьохсот п'ятидесяти праць, написаних приблизно сотнею авторів за двадцять п'ять століть. Це Гомер, Платон, Аристотель, Фома Аквінський, Данте, Спіноза, Шекспір та інші. І хоча всі ці автори у своїх творах відображали західний світ з його ідеями і традиціями, вони вражають тим, що сперечаються один з одним практично з будь-якої теми.

Найкраще можна було б охарактеризувати цю збірку митців західного культурного світу, як „суміш різнорідних ідей". Якщо говорити про Біблію, вона вражає унікальною єдністю, про що зазначалося раніше. Біблія унікальна, тому що поєднує різноманітне, подаючи геніальний Божий план не в однорідності, а в розмаїтті. Біблійне розмаїття не роз'єднує, а доповнює. Саме це виявила Реформація, повернувшись до Першоджерела. Августин Блаженний за 1 000 років до Реформації проголосив: „У головному — єдність, у другорядному — свобода, а в усьому — Любов!" Єдність у розмаїтті. Це післяреформаційне християнство, яке відкривши для себе розмаїття в Біблії, поступово (не зразу) приходять до висновку, що головним у міжконфесійному розмаїтті є — шукати Біблійної єдності.

Ми часто чуємо про книги, які стали найпоширенішими в світі, їх продають тиражем у мільйони примірників. На тлі цього набагато серйозніше починаєш ставитися до Біблії, тиражі якої досягли мільярдних рубе-

набагато більшою кількістю її давніх рукописів — їх більше, ніж рукописів всіх інших класичних творів разом узятих. Так Сама Біблія була однією з перших книг, перекладених на інші мови. Кількість мов, на які перекладена Біблія, так само вражає уяву, як і її тиражі. Приблизно в 250 році до Різдва Христового Старий Заповіт був перекладений на грецьку мову. Цей переклад відомий як Септуагінта. Спочатку переклад призначався для греко мовних євреїв, що жили в Олександрії, які не могли читати Святе Письмо єврейською мовою. З того часу перекладачі активно перекладали як Старий, так і Новий Заповіт на мови, що мали або не мали писемності. Тільки в Інституті біблійних перекладів Вікліфа працюють більше шести тисяч фахівців.

850 різних мов, на яких говорять у п'ятидесяти країнах світу. Вони випускають у світ нові або виправлені переклади Біблії. На чотириста шістьдесят вісім із цих мов Біблія буде перекладена вперше. З такою швидкістю перекладу десь у проміжку між 2007 й 2022 роками Біблія стане доступною майже для всіх мовних груп. Це означає, що ми відстаємо усього лише на одне покоління від часу, коли стверджує Джон Уорвік Монтгомері, „якщо хто-небудь сумнівається у вірогідності збережених текстів Нового Заповіту, він тим самим осуджує всі древні класичні твори на забуття, тому що жодний інший твір стародавнього світу не має такої кількості бібліографічних підтверджень, скільки їх є в Новому Заповіті". Аналогічним чином і Брюс Мецгер, професор Принстонського університету і один із провідних критиків біблійного тексту у світі, вважає, що на противагу вивченню інших древніх текстів „критика новозаповітного тексту забезпечена подібним матеріалом достатньо”.

Євреї зуміли зберегти Писання так, як не вдалося зберегти свої древні тексти жодному іншому народу. Вони перелічили в Біблії всі букви, склади, слова й абзаци. У них існували особливі

люди, чий єдиним обов'язком було зберігати і передавати ці документи з абсолютною точністю. Це були переписувачі — книгарі, масорети.

Отже, надзвичайна поширеність Біблії — тиражі, переклади — у цьому величезна заслуга Реформації, факт який ніхто заперечувати не стане.

Біблія вистояла проти лютих атак всіх своїх ворогів. Багато хто намагався спалити її, заборонити і „оголосити поза законом”, із часів Римської імперії й до наших днів у державах, де панував чи панує комуністичний режим. В 303 році римський імператор Діоклетіан видав указ про знищення Біблії й заборону поклоніння Богові. Відповідно до цього указу впливало, що всі церкви потрібно стерти з лиця землі, а Писання спалити. Високоставлені особи, які були християнами, втрачали всі свої громадянські права, а землевласники втрачали, навіть, свою волю, не лише майно. Церковний історик IV століття Євсевій Кесарійський писав, що „по іронії історії, через двадцять п'ять років після указу Діоклетіана, римський імператор Костянтин розпорядився зробити п'ятдесят копій Біблії за рахунок уряду.”

В колишньому Радянському Союзі комуністичний уряд теж планував знищити усі церкви, саму християнську віру. Нічого не вийшло, тому що люди не можуть протистояти Богові.

Вороги Біблії з'являються й зникають, а Біблія залишається. Ісус був правим, коли сказав: „Небо й земля перейдуть, але слова Мої не перейдуть” (Мк. 13:31).

Багато століть потому знаменитий французький вільнодумець Вольтер, що помер у 1778 році, заявив, що через сто років після того, як його не стане, християнство буде назавжди забуте і стане просто надбанням історії. Але що ж трапилося насправді? Надбанням історії став Вольтер, а кількість випущених у світ Біблій продовжує рости з кожним днем практично у всіх куточках земної кулі, усюди несучи із собою благо-

словення. Що стосується пророкування Вольтера про зникнення християнства і Біблії через сто років після того, як його не стане, то учені Гейслер і Ніке констатують: „Усього лише через п'ятдесят років після його смерті Женевське біблійне товариство використало друкарський верстат Вольтера і його будинок для того, щоб випустити у світ величезну кількість Біблій.”

Жодну книгу так не шматували, не різали, не просівали, не досліджували й не паплюжили. Чи є яка-небудь інша книга з області філософії, релігії, психології або витончена письменність класиків чи сучасних письменників, яку б атакували з такою люттю і так запекло, як Біблію?

Біблійні вчені одного разу поступилися з поваги до, так би мовити, „достовірних результатів високої критики”. „Точні результати” привели до висновку, що в часи Авраама народу хетів ще не існувало, оскільки ніде, крім Старого Заповіту, про них не було ніяких відомостей. Мабуть, вирішили критики, хети — ще один біблійний міф. Однак вони помилилися. Трохи пізніше, під час археологічних розкопок, були виявлені незаперечні свідчення того, що хетська цивілізація нараховує більше, ніж 1200 років. Роберт Дік Уїлсон, прекрасний фахівець з мов і діалектів, підсумував свою багаторічну працю з вивчення Старого Заповіту: „Могу сказати, що результати сорока п'яти років дослідження Біблії постійно приводили мене до твердої віри в те, що в Старому Заповіті представлена справжня історія ізраїльського народу.” Здатність Біблії вижити в умовах критичних нападок дійсно унікальна. У всій літературі немає книги, подібної до цієї. Мільйони людей як і раніше люблять Біблію, мільйони стають і вивчають її. І сьогодні я закликаю вас йти до Бога через читання Біблії — святої книги книг, джерела Божої мудрості.

Амінь!

Зранку ще непривітного дощового дня, коли до середньої школи № 1 завітав гість — член Національної спілки письменників України, шеф-редактор журналу «Бористен», тележурналіст пан Фідель Сухонос, похмуре небо над містом прорізав потужний сонячний струмінь, розвіявши хмари і оспалість. Усі стріпнулися, відгукнувшись на перший сонячний сигнал, а надто — дітлахи, радіючи й натхненному подиху природи, і шанованому гостю.

Аудиторія, вщерть наповнена молоддю, була щедро освячена несподіваним сонцем, і від цього ожила й вирувала приспана дощовою погодою піднесеність юних сердець: усі чекали зустрічі з письменником з цікавістю й ледь прихованим нетерпінням. Нещодавно видану книгу Фіделя Сухоноса «Ріо-де-Україна» жваво обговорювали кілька «посвячених» щасливчиків — тих, кому вдалося її дістати і прочитати. Ще одна групка молоді, яка й ініціювала, власне, цю зустріч і заздалегідь готувалася до неї, очікувала гостя коло дверей, повторюючи слова привітання.

Аж ось... Разом із письменником до приміщення ніби увірвався весняний протяг-бешкетник. Фідель Анатолійович, певно, приніс разом із собою не тільки стосик довгоочікуваних книжок, але й потужну енергію творчої особистості, замішаної на величезній любові до життя у всіх його проявах та на особливому світобаченні дослідника й мандрівника.

Умить ця енергія передалася усім присутнім, і невдовзі між аудиторією і

письменником налагодилися незримі, але відчутні струни взаємної згоди й зацікавленості. Мабуть, сценарій заходу не передбачав цього, адже молодь відразу атакувала пана Сухоноса запитаннями стосовно вибору теми нової книги, і далі йшлося саме про нещодавнє перебування Фіделя Анатолійовича у Бразилії, про життя досить чисельної української діаспори у цій

амбіції щодо свого майбутнього, щодо майбутнього своєї держави, щодо майбутнього планети Земля.

Поети-початківці, що відвідують шкільну літературну студію, зазначили, що зустріч з письменником-земляком надихає, спонукає до розвитку, до настійливої праці із самовдосконалення. «Крила виростають — і хочеться писати, творити. Сьогодні неодмінно візьмусь за перо», — щиро зізналась юна поетеса Валерія Філатова, прихильниця журналу «Бористен». Дівчинка побажала Фіделю Анатолійовичу натхнення і нових творчих доробків.

Певно, загалом презентації нових творів видатних авторів проходять більш поважно й святково, аніж у шкільних аудиторіях. Проте дитяча щиросердність і відвертість, атмосфера відкритості й довіри, яка панувала на зустрічі пана Фіделя зі школярами і якої неможливо передбачити у жодному сценарії, додала авторові нової книги «Ріо-де-Україна» чимало шанувальників.

...Питання до автора ринули зливою, книгу Фіделя Сухоноса «Ріо-де-Україна» гортали, уголос читали уривки з неї, з юною жадобою до пізнання вдивлялися на екран, на тлі якого розквітала, мінилася веселковими барвами, вабила палаючим сонцем, невимовно синім небом, рідними українськими вишиванками та обіймами Ісуса така далека і така близька Бразилія.

■

Марина ГАНІЄВА-МУЗИКА
викладач СЗШ № 1.

БЛИЖЧЕ ДО БРАЗИЛІЇ

Незалежне спостереження за презентацією нової книги Фіделя Сухоноса «Ріо-де-Україна», що відбулась у СЗШ № 1 у Дніпропетровську силами Січеславського представництва Фондації Багряного.

країні, про особисті спостереження та враження від мандрівки.

Надзвичайно цікаву розповідь письменника ілюстрували фільм та авторські фото, і тому школярі (як потім зізнавалися) відчули досить потужний «ефект цілковитої присутності». Ті, хто прочитав книгу «Ріо-де-Україна» напередодні зустрічі з письменником, отримали більш сильні враження, а крім того — ще й бажання вивчати світ, мандрувати світом пізнавати нові країни, нові культури, залишаючись при цьому патріотом рідної України.

Восьмикласник Антон Ковзун, приміром, висловив слушну думку про те, що подібні зустрічі з видатними людьми, такі «доброзичливі сеанси ненав'язливої передачі дорогоцінного досвіду» допомагають молодому поколінню зростати сповненим здорових

тво та позбувся його. Коли залізна завіса відділяла мою Батьківщину від вільного світу, я відчув почуття національного обов'язку: бути послом Українського Народу у вільному світі, бо ж народ мій не мав змоги вільно говорити. Таких, як я, гнобителі звинувачували у всяких гріхах, називали лайливими словами, а також петлюрієцями, бандерівцями та іншими, але я в жодній політичній партії ніколи не був. У мене була і є одна-єдина партія: Українська — понад усе!

Дуже відрадне те, що в Україні є і розумні та порядні люди. Надіймось, що процес освідомлення «незрячих гречкосіїв» йде швидко

вперед, з власної волі опиниться в середньовіччі. Іван Багрянний писав, що саме з Комсомолу виростуть патріоти в Україні. Іван Багрянний писав, що саме з Комсомолу виростуть патріоти в Україні. Мав рацію. З комсомольцями я ніколи не мав проблеми, якщо вони були українцями і думали по-українському, подібно як польські комуністи думали про добро Польщі, російські — про добро Росії, а мадяри — про добро Мадярщини. Біда не в комсомольському русі, а в українському яничарстві. Тут уже повна нестача елементарної культури.

■

• **3 ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ**

Нещастя Українського Народу — жити в жадливому чужому рабстві, я все відчував на собі і все мріяв про те, щоб (знову ж таки) за словами нашого національного пророка, цей народ «засів у народів вільних колі» Шевченкового Заповіту «І мертвим, і живим, і ненародженим», я ніколи не забував, все нагадував його всім землякам нашим. Мені було соромно за те, що майже всі народи світу звільнилися з рабства, а ось наш іще в кайданах ходив і вирощував слуг і яничарів та нехтував своєю гідністю і честю. Хотілось, щоб цей народ опам'ятався, зрозумів свою трагедію, своє рабс-

Микола ДУПЛЯК
(КАМИЛЛІВС, США)

«МІС ПРИДНІПРОВ'Я—2011» СТАЛА СТУДЕНТКА НГУ АЛІНА КРУПІЙ

Два роки поспіль студентки Національного гірничого університету стають переможницями регіонального конкурсу «Міс Придніпров'я». Цьогоріч титул найкращої здобула студентка фінансово-економічного факультету НГУ Аліна Крупій. Діадему їй передала «Міс Придніпров'я — 2010», також студентка НГУ, Анна Поляєва.

У конкурсі брали участь 20 конкурсанти, але 19-річна красуня Аліна Крупій переконала журі своєю красою, ерудованістю і шармом. За словами організатора «Міс Придніпров'я» Ольги Страшко — це був безпрецедентний випадок в історії конкурсу — Аліна стала стовідсотковою переможницею, адже сподобалась усім суддям.

«Міс Придніпров'я—2011» **Аліна КРУПІЙ** — старанна студентка гірничого університету. Вона обожає математику, постійно бере участь в олімпіадах, а в її мріях: стати успішним економістом — кібернетиком. У конкурсі красуня НГУ взяла участь із цікавості, навіть не сподіваючись на корону. Та тепер вона, окрім туру в одній із європейських країн, виграла путівку на конкурс «Міс Україна», де стане достойною представницею Дніпропетровського регіону.

Інформаційно-аналітичний центр НГУ

ДНІ ГОЛОДНОГО РОЗП'ЯТТЯ

(1946-1947 р.р.)

1946-й рік. Весна. Війни вже немає. Потрібно якось очухуватись від нестерпних днів окупації. Найперше – обробити город: адже сім'я велика – тато Іван Станіславович, мама Ганна Юхимівна, п'ятеро горобчиків голодних: Віра, Анатолій, Надія, Любов, Валентина. Сім'я велика, потрібно обробляти город. Їсти нічого, садити нічого.

Беремо з братом Толею по відру десятилітровому, які більші ніж ми, йдемо в степ: на полювання – виливати ховрашків. Це був наш денний прожиток. Воду тягаємо з озера, а це далеко, ноги розбиваємо до крові. Так з ранку до вечора. Щодня. Приходимо натомлені. Але встигаємо вилити з десятків ховрашків. Звичайно, раді. Брат несе ховрашків, а я – відра, бо ховрашків боялася, вони кусаються.

Дома теж раді здобичі. Поздирають шкурки, розвішують для сушки й здачі в рахунок державних поставок. А м'ясо – з'їдали: смачне. Смачне, але для нас мало. На шкурки давали трохи борошна, трохи якогось зерна. М'ясо мама смажила, варила, вдавалася добра юшка. Ховрашки харчуються травою, зерном, відтак їхнє м'ясо уминали тільки за вухами лящало.

Село наше, Мар'янівка, на Криворіжжі, – на річці Інгулець, на трасі Дніпропетровськ-Кіровоград. Село крилате, моє босоноге дитинство. В одному з віршів я писала: “Воно мені – і пекло, й свято, у світ дорога від порогу”. Край села пшеничне поле. Воно нас, малих – голодних і босих, дражнило: хотілося нарвати колосків. Але нас ловили і карали. То були дні повоєнного голодного розп'яття.

Хоча дитинство, яке б воно не було – найсвітліші літа, пора казки й фантазії, й ласки маминої. Але й тоді нам “тяжко так буває – хочеться дихнуть... Не продихнуть”.

Звичайно, хвилювали “чебрецеві

пахощі п'яливі, синій став в очеретах. Але...”

Тато з мамою працювали в колгоспі, але нічого на їхні трудодні не одержували. Хліба не було, зате вродили лобода, шириця. Ми їх рвали, мама запарювала крупою, борошном. Яюсь поки що викручувались, з голоду не мерли.

Мама працювала в степу: сапала буряки, кукурудзу. Ми з братом носили людям воду. Адже – спека. Бочка стоїть в одному краю поля, а полільники, сапаючи, розходяться в усі боки. От ми й підносили у відрах воду. Люди пили багато, бо жара, спека. Бачимо, де руками махають нам, ось ми й ідемо до них.

Тато тоді працював на різних роботах: куди наряд дадуть. Косив траву, возив воду – поїти коней, корів.

Мамин тато – дід Юхим, старенький уже, старався нам допомагати. Жив у сина Івана, який був комбайнером, то якось зводив кінці з кінцями. Дідусь потайки, щось у нього брав, приносив нам: то хліба крайчик, то борошна в кишенях, чи трохи картопельки. Це для нашої сім'ї — капля в морі. Я, як майже і всі в селі та сім'ї, стала пухнути, ледь жива перестала їсти, вже організм не сприймав.

Але ж, як згодом я писала: “А природа вся органом грає, радісно конвалії цвітуть”. У найважчі часи я, ще малою, це помічала.

Сусіди наші, щоб не вмерти з голоду, забрідали у воду, набирали черепашок з м'ясом. Все село навкочило стояло в річці, вилувлювали ці черепашки. М'ясне ніжне, легке, рятувалися хто як міг.

У колгоспі від голоду й хвороб гинули коні й корови, людям забороняли їх їсти, закопували в кручах. А тато вночі розривав, отшматовував конини, мама варила в десяти водах, спеції додала, кріп з сіллю. Смажила, їли, бо їсти хотілося. Не захворіли. Слава Богу, про-

скочили. Усі лишилися живі.

У колгоспі, в степу, давали обіди: борщ, каша. Роздавали людям, щоб не мерли з голоду. Мама з'їдала потрошку, решту несла нам. Сама худюща, вітром зносило, а нас жаліла. Два голоди пережила, нас п'ятеро народила, а тепер знову — повоєнний голод. Як може людина все це винести?! Згодом я писала:

Матінко, мама, рідна матусю,
Ти нас ростила і рятувала.
Літа летіли, як сірі гуси,
Їх ти, матусю, нам дарувала.
Пережила ти три голодівки,
Ростила сина, чотири дівки.
Ти болі світу в собі носила...
Це пережити — де брала сили?
О мамо, мамо, рідна лебідко,
Хотіла щастя для рідних діток.
Ноги порепані, серце у ранах,
На тілі зморшки, криваві ранні.

У мене була подруга Галя, донька Антона Кучеренка. В селі його називали “нашим Котовським”. Повернувся з Громадянської війни з орденом, ходив селом гордий такий, у синьому галіфе. Герой. Після війни з фашистами навіз барахла. Дружина його все це продавала в голодні літа, відтак не бідували. Ми бігали з Галею, гуляли, бавились. Вона здоровенька, а я ледь повзаю — опухлі ноги, живіт аж світвся, як водянка. До цього ми гуляли з Галею, а тепер я лежала: ні в школу не могла ходити, не тримали ноги, я падала. Дід принесе трохи борошна й каже: “Спечі, Ганно, щось діткам”. Нам несе, а сам ледве тримається на ногах, пухлий уже. Мама пекла лободяники, а ми стоїмо, ждемо поки спечеться, і швидше хапаємо: їсти так сильно хотілося. Згодом я вже не просила й їсти, хотілося тільки спати, спати, спати. Нічого не хотілося. Про смерть не думала, цього я ще не розуміла, гадала, що просто хвора й скоро видужаю. Мама плаче й приказує: “Як

умреш, туди ні сонечко не загляне, ні вітер не повіє...” Плаче: боялася за моє життя. Весь час холодно: лягаю на печі, мама рядникою накриває, а мені морозно.

Хтось із мар’янів, які майже всі голодували, сказав, що нам потрібно кудись виїхати, де люди, може, краще живуть, інакше ваша Надя помре.

Мама благає тата щось придумати. Вирішили їхати до батькових батьків — діда з бабою. У них, у селі на Хмельниччині, — своя хата, сад, поряд ставок. Була непробна багнюка. На деревах останні листочки теліпалися. Ніде нікого, а ми бредемо циганським табором. Я не могла йти, тато ніс на руках. Вже починалися приморозки, а на деревах ще висіли яблука. Ми накинлись на них, жадливо їли, а мені не давали, боялися, щоб не нашкодити. Взуватись, одягатись не було в що, йдемо в лохмітті, ноги позамотували чим могли. Це було там, мабуть, невдвовижу, були вже у них біженці з голодних країв. Але дід Станіслав з бабусею, як побачили нас, аж сімох привідів, ледь не знепритомніли, тільки й приказували: “О, Боже! О, Боже!”. Ми збирались у них перезимувати. Але наша велика сім’я для них була тягарем непосильним, нас вони не могли прогодувати, і бабуса сказала: “О, Господи, їдьте десь інде, бо нам життя немає й ви коло нас помрете”.

Довелося, хоч голод смоткав, через тиждень-півтора перебиратись у Білу Церкву, до татусевої сестри Власти. Уже була пізня осінь. Рік неврожайний. Але тетя Власта прийняла нас радушно. Три дні нас годувала, доглядала, як найдорожчих гостей.

Тимчасом тато знайшов оселю, хату під залізним дахом. На Новоселській вулиці. Все запушене, заросло бур’янами, ніхто тут давно не жив. Та й за неї потрібно було платити. А чим? У нас же нічого не було. І що нам їсти? Не вмирати ж із голоду. Що робити? З голоду пішли старцювати. Мама пошла три торбинки. І пішли ми — я, Толик і Люба з простягнутими руками. З цього якийсь час і жили, палючи від сорому. Про це взнала

тьотя Власта, зажадала щоб цього більше не було: “Не ганьбіть нас перед людьми!”.

Нам повезло: тато влаштувався на мукомельний завод працювати, а сестра Віра — на цукровий. Першу платню татові видали мішком гречаного борошна. Вірі, яку взяли на цукровий завод, оплачували роботу цукром. Відтоді наша сім’я почала підійматися на ноги. Мама не працювала, бо у неї народилася наша сестричка Валюша.

На нашу голову звалилася тоді ще й дитяча хвороба — дифтерит. Валюша — слабеньке дитячко, що хворобу підхопила. До нас прийшли із санстанції, на цілий місяць виселили в інше приміщення, а дім усередині облили якоюсь смердючою сумішшю.

У Білій Церкві я оклигала, пішла до школи. Люди були там добрі. Бачуть, що нам непереливки, голодні, голі, стали приносити: хтось якусь одяжину, хтось хлібину чи кусень сала. Першою подружкою там у мене була Галочка Нестеренко, жила поряд з нами. Вона прийшла до мене, принесла своє стареньке пальтечко. Віддала з радістю, обняла мене, сказала: “Холодно. Одягай і підемо до школи! Треба ж тобі вчитись”. Хоч я була ще слабенькою, але Галя довела мене до школи. Посадили нас за одну парту. Вчилися ми з нею добре. В наступні дні діти приносили мені й Любі з Толею, які теж пішли до школи, — то шматок хліба, грудку цукру, шматок сала чи яечко. О, це було свято! Жаль, Галі вже давно немає, ще молодою полишила білий світ. За нею сумували, такої подружки у мене більше не було.

У тітки Власти, у якої ми жили три дні, була корова. Ми, старші діти, тітці допомагали. За річкою Рось був військовий шпиталь, тьотя туди для поранених передавала молоко. Ми носили його туди, за що мали то зошит, то ручку, то олівець, яких було не дістати. Іноді тьотя давала дріб’язок грошенят. Я настільки одужала, що один хлопчик, навіть, на мене заглядався. Таке пацанятко симпатичне.

Навколо Білої Церкви — ліси. Там багато було грібів, ожини... О, це були першокласні харчі: восени

рвали груші-дички, на зиму заготовляли, мама варила узвар.

Навесні 48-го ми повернулися додому, в рідну Мар’янівку. Діда Юхима вже не застали — помер від голоду. Кажуть, був дуже худий. Він і мамі моїй жалівся: “Ти повернешся, а мене вже не буде”. Так і вийшло.

Коли повернулися до дому, купили корівку дійну, мама робила у глечиках ряжанку. Ми з мамою ходили пішки на Шмаковський Рудник до тітки Мотрі, маминої сестри. Виходили удосвіта, нести було тяжко, ми знесилені. На руднику продавали ряжанку, купляли одну-дві буханки хліба, несли додому. За хлібом були величезні черги: всю ніч стояли в черзі, щоб одержати пайку — маленьку хлібину. Тітчина донька Марія працювала в магазині, то іноді додавала нам буханець — за ряжанку. Це вже було вдома свято. Приробляли й травою: рвали, набивали мішки, продавали. З кар’єру машини возили пісок, і ми просили підвезти мішок з травой: такі вони тяжкі були. З того жили.

У колгоспах ще було бідно, коровами, запряженими у плуги, орали поле, бо коней не було. Надівали на ший яро — і орали. Пам’ятаю, мама йшла додому з коровою й гірко плакала, криком кричала. Корові натерло яро на шиї до крові. Днів три мама не ходила на роботу — лікувала Маню.

Я няньчила Ваню, двоюрідного братика, сина дядька Івана, який з дружиною були на роботі. Мені там за це їсти давали.

Як я підросла, мама казала: «З голоду не вмерла, у війну не втопилася (я тонула в озері), не вмереш і тепер — “У льолі родилася”».

Село сьогодні наше змінилося. Воно вже, власне, й не село, а база відпочинку заводу “Криворіжсталь”.

Були тут сосен хвойні вежі,

У різнобарвних стежках храм.

Їх уже немає, як немає ні греблі, ні млина.

І все ж таки — село живе, полишених хат тут немає, в усіх надія на краще життя.

■

28 червня 2011 року

«А калина цвіте...»

Автор: **Оксана МАКОВЕЦЬ**.

США, м. Сіффорд, Вірджинія, 2011 рік.

ДВАДЦЯТИРІЧЧЮ З ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ — ПРИСВЯЧУЮ

Оксана Йосипівна МАКОВЕЦЬ вже відома читачам своїми поетичними та прозовими збірками «Чебрець під вікном», «Гроно калини», «Вічність у пороху року», «Мої пісні для тебе, Україно», а також як редактор літературної мозаїки — журналу «Верховина», який виходить щоквартально і друкується у США. Тут же тепер проживає й трудиться авторка своєї нової збірки, яку пропонує читачам, сподіваючись, що і вчителі будуть використовувати дану збірку, у як додатковий матеріал для позакласного читання та проведення виховної роботи з підлітками.

Цю книгу письменниця присвячує 20-річчю Незалежності України, де основною темою виступає: любов до України, до рідного краю і його історії, традицій і обрядів, до української пісні, мови, до людей і природи, адже все це закарбовано в ранимому серці й щирій душі письменниці й поетеси та завжди надихає її на творчість.

«Кольори Незалежності»

Місяць серпень
Зійшов над моєю країною.
Найтепліша, найкраща
і сонячна літня пора.
Довгожданно зійшов
І приніс Україні
Незалежності стяг —
Шлях до розквіту, щастя й добра.
І горять серпанкові світанки
У державі моїй, Українській,
Жовтим златом ясніють
Пшеничного поля безкраї лани.
З неба синьо-блакитного
Нам сонце яскраве ясу посилає,
Весь народ наш і землю — вітає,
Бо досяг, дочекався,
Заповітно дійшов до мети.

(05.1999р.)

«Читаю Кобзаря»

Вкотре читаю слово Кобзаря,
З ним разом — тужу, і радію,
й плачу.
Немов бувальщина минулих днів,
Чомусь усе теперішнє в нім бачу.
Знову цитую золоті рядки
Про Україну, як святу молитву.
Не меркнуть через роки і віки
Слова Шевченкового Заповіту.

(03.1999р.)

«Промовляє Україна:»

«...І, не загублюся у лісах,
у полях —
Колосками пшениці вберуся.
І, не заплутаюся в травах,—
За чар-зіллям ромену дорогу
знайду.
А на запит: „Хто — я?“
Відповім:
Так, я — Та, що крізь тернії
в світ повернулася,
Срібногосолою піснею дзвонів
озвалася,
Оновилася, розквітла, прийшла
До людей — привіталася.
Так, я — Київська Русь,
називалася.
А тепер — УКРАЇНА!
Я, нарешті, свого Ім'я

дочекалася».
(12.25.1998р.)

«Батьківщині»

Скажу про Вітчизну знову,
Бо слів важливіших немає
Та і наспіву другого
Для мене також не буває.
О, рідна моя Батьківщино!
Зуміла тебе я узнати
У дні мої трудові,

В ночі темні й глухі...

І сміливо можу сказати:
Моє ти життя подароване.
Дочка я тобі, ти — мати мені,
І надія моя і опора,
І смуток, якого ніколи
Не вмю від тебе сховати.
Усе моє скромне багатство
Поділяю з тобою сповна.
Розділяю чесно по праву
Життя, турботу і славу,
Україно, Вітчизно моя!

(07.1998р.)

«Рідна мова»

Рідна мова моя, ти — найкраща у
світі!
Почувши, впізнаю й уві сні.
Мов сяйвом Німфи, священно
Пронизуєш душу мені.
Ти сильна у часи скорботи,
Щаслива у radoцax дня.
А в слові сміливому, щиро
Ясніє твоя глибина.
Зберігаю тебе мов перлину,
А люблю немов батька і матір.
І радію, що вже в Україні
Гордо ти можеш звучати.
Мудрий твій дух, Україно,
Живе в душі кожного з нас.

Серця вогонь ще палає у грудях,
Богом дарований, у віках не погас!
(04.1998р.)

«Самоцвіти»

О скільки раз себе питаю:
Чому не вмію малювати?
Намалювала б річку, поле,
І ліс, і гори — всі Карпати.
Потічок в'ється по долині,
Впадає круто у заплаву,
Камінний гребінь під скалою,
Що розбиває дрібно хвилі
На райдужні пінкі краплини.
І роси на цілющих травах,
Що напувають вранці птахів.
Політ джмелів, світло Стожарів,
Сопілки звуки і трембіти...
Зимові й літні самоцвіти.
Чому ж не вмію малювати?
А може — слово допоможе?..
Я відтворю красу цю в мові!
Багатий край мій на сюжети,
Найбільше їх знайду в природі.
(08.1998р.)

«Радіо сонцеві»

Пломені зоря світанкова,
Усміхається ранок прийдешній.
Сходить сонечко, вмите росою,
Його промені днину принесли.
Поклонюся до світочку ясного.
Посміхнусь, доторкнувшись квітів.
Своє серце, зігріте любов'ю,
Піднесу на долонях,
аж до сонечка красного.
(09.1998р.)

«Найкращий ювілей»

Весна... Весна...
На паші вже корови.
Трава і квіти,
І тепла привіт.
А тато кличе:
- Доню, йди додому,
Сьогодні ж бо тобі
Вже десять літ!

О, десять літ...
Мій перший ювілею.
На мить задумалась —
Як швидко час тече.

І по-дорослому
Відкрила хатні двері.
Привітна мама
Пиріжки пече.
Святковий стіл.
Зібралася родина.
Обід поспів.
Укупі вся сім'я...
Заждім автобуса,-
На верх біжу,
Погляну на долину,
Дідусь до мене в гості
поспіша.

За мить — обійми,
Поцілунки, свято.
Сестрички, братик,
А найстарша — я.
Що — десять літ,
Невже це так багато?
Життя попереду,
В очах зоріє світ!

О, як хотілось взнати,
Глянути в майбутнє...
Що доля щедра дасть,
Життя що принесе?
Весна — давно минула.
Літо ж — невисипує...
Вже осінь зріє, золотава,
Й зиму скоро сріблом
притрясе.

«Літо в Карпатах»*

Запахли літом верболози,
Менш повновода річка Стрий.
Туманом оповиті гори,
На Могури гуркочуть грози.

Шумлять смереки Копанин,
Трепети листячком тріпочуть.
У травах коники цвіркочуть,
Щебечуть птахи звідусіль.
Наліті медом повні соти,
Розквітли кетяги малин.
На крильцях ластівки підносять
Церков недільний передзвін.

* йдеться про місцевість
в селі Верхне-Висоцьке.
(08.1998р.)

«Твоя зоря»

Коли згорає зірка в небосхилі,
Ти не барись, а загадай бажання
Та поспіши, поки вона не згасла,
Щоб збулося, що мріялось в тій
хвилі.
А як дізнатись і не запізнитись?
Побачити ту зірку є непросто!
Простежити, надіятись, чекати,
Дивитись в небо, щоб не проми-
нути.
Не кожен згоден
На таке чекання.
Подумай...
А чи варто це чинити?
Ні, ліпше час не марнувати.
Спішити треба жити і творити.
Свою зорю не в небесах шукати.
Вона в тобі,
Її потрібно тільки засвітити!
(05.1998р.)

СИНКРЕТИЗМ МІФОЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ ЯК ФЕНОМЕН ЖУРНАЛІСТСЬКОЇ ТВОРЧОСТІ

Досліджується активність міфу як світоглядної структури в сучасному суспільстві та імовірність поглиблення синкретичності мислення сучасних журналістів і переходу його на міфічний рівень мислення.

Міф, міфологічне мислення, міфологічний світогляд, архетип, комунікація, журналістська творчість.

The article is devoted to the problem of the activity of the myth as outlook structure in modern society and capability of recess, of the syncretic, of intellection, of the modern journalists and transition it on a mythological level of intellection.

Myth, mythological intellection, mythological world outlook, archetype, communications, creativity of the journalist.

Актуальність. Неконтрольоване відродження міфічного світогляду і перехід мислення на міфічний рівень серед осіб, які займаються творчістю і мають неабиякий вплив на масову аудиторію, а також використання "штучних" міфів в інформаційну епоху в якості технологій навіювання збільшує вірогідність швидкого розвитку міфічної свідомості серед працівників масмедіа і посилення синкретичності мислення, що призведе до якісної зміни впливу на аудиторію. Через це аналіз феномену синкретичності мислення сучасних журналістів на самому початку перетворення мислення є досить актуальним у наш час.

Мета. Дослідити імовірність поглиблення синкретичності мислення сучасних журналістів і переходу його на міфічний рівень мислення.

Для досягнення цієї мети маємо виконати такі завдання:

- проаналізувати активність міфу і перспективи його розвитку у наш час;
- дослідити особливості міфічного мислення і структури міфу;
- показати взаємозв'язок і взаємні впливи журналіста-автора, тексту, аудиторії та інформації, з якою він працює, з точки зору міфічного мислення.

Існує багато праць, присвяче-

них дослідженню міфу в різних його проявах, але найкращими, на наш погляд, і на сьогодні залишаються роботи А.Ф. Лосева, К.Г. Юнга, М. Еліаде, О.О. Потебні, Є.М. Мелетинського, Е. Кассіра та інші. Наявність здебільшого міф сприймається дослідниками вороже, як "дика сила", що може "зруйнувати світ" і "протистоїть" розуму, логіці і прогресивному розвитку людства. Часто в міфі бачать вигадку, породження людської уяви, щось далеке від реальності, піддається сумніву можливість відродження міфу і дієвість його впливу на суспільство, вважається, що міф актуальний для свідомості і мислення виключно давніх часів. На думку Г.В. Зубко, "в більшості випадків описи міфу виходять з посилок, які на сучасному рівні уявляються застарілими. ... Міф досліджується переважно на основі мовного аналізу. Такі підходи ведуть до недооцінки сучасною наукою справжнього значення міфу для всій історії людства" [7, 3-4]. Так само часто недооцінюється і місце міфу в сучасному світі, наприклад, М.І. Стеблін-Каменський вважає, що "сучасна повсякденна свідомість, наприклад, містить в собі ряд рис, що ріднять її з міфологічною свідомістю. Проте, в сучасній свідомості міфологічне може виступати лише в функції переднаукового систематизатора знань" [16, 51], тим самим вчений відмовляє міфу у світоглядній основі.

Серед сучасних дослідників, що вивчають міф, варто назвати В.Д. Буряка, який через призму міфу розглядає як структуру інформаційного повідомлення, так і журналістську творчість [1], П.С. Гуревича, що досліджує міф в контексті несвідомого [4], Г.В. Зубко, чії роботи присвячені глибокому аналізу міфу і як свідомості, і як складової частини духовного фонду людства [7], структури міфу як інформаційної моделі також вивчає А. Темченко [17] тощо. Серед дослідників, які розробляють міф як основу для політичного та рекламного впливу, треба виділити М.Й. Варія [2], С.М. Глазунову [3], І.М. Дзялошинського [5], Л.Й. Зубрицьку [8], М.Є. Кошелюка [9] та ін.

Міфологічне мислення має ряд

особливостей, зафіксованих провідними вченими світу (Л. Леві-Брюль, К. Леві-Строс, Б. Малиновський, В.Н. Топоров, А.Ф. Лосев, Е. Кассіра, М. Еліаде, К.Г. Юнг та інші), на думку багатьох з них, міф не є світоглядною системою часів, що давно минули, а проявляється і розвивається і в сьогоденні, приймаючи різноманітні форми. Так, наприклад, П.С. Гуревич занепокоєний активізацією міфу: "Будучи народженим на стадії верховенства архаїчної свідомості, міф не залишає історію і суспільну свідомість. Він постійно відтворюється в культурі, особливо у мистецтві і політиці. ... Воскресіння міфу в культурі викликає не лише ентузіазм, але і тривогу. Одні непокояться політичною маніпуляцією, інші бачать загрозу для християнської традиції, яка замінила в європейській культурі панування міфу" [4, 38]. Але цей неспокій, який поділяють багато вчених, є небезпечним, бо надзвичайно важливим є адекватне ставлення до міфів та архетипів, яке не спостерігаємо у сучасному світі. Посилаючись на К.Г. Юнга, Т.Г. Лешкевич застерігає: "Якщо свідомість не буде сприймати досвід архетипів і відмовиться виступати як елемент самоорганізаційної системи, в якій іде постійний енергетичний обмін, психіці загрожує вторгнення несвідомого в найпримітивніших його формах" [13, 434], це веде до індивідуальних і масових психозів, лжепророцтв, війн. "Втрачаючи контакт зі свідомістю, несвідоме стверджує себе непрямым образом. "Прориваючись" в нашу свідомість, воно захльостує і паралізує раціональні психічні структури соціального буття особистості" [13, 435], що ми могли неодноразово бачити в минулому столітті не лише в індивідуальній, але і в колективній формі.

Але, водночас, на міф покладається багато надій: "В наші дні світоглядні якості свідомості запрацювали знову. Міф, що народжує цілісне сприйняття реальності, відкрив можливість якось структурувати стихію, хаос життя" [4, 39]. Подібної думки дотримується і Г.В.

Зубко, вважаючи, що "як невід'ємна частина культури міф містить в собі програму, свого роду код еволюції цивілізації. В цій програмі закладено той чи інший тип культури, що реалізується в кожному конкретному випадку, а також своєрідна матриця культури майбутнього" [7, 3], що може сприяти зціленню понівечених культурних і світоглядних структур суспільства. Спираючись на досвід дослідників минулого, В.Д. Буряк стверджує, що відродження міфу є необхідним: "XXI ст. – час найбільшої інформаційної насиченості пам'яті. На ринку інформації попереду буде та інформаційна свідомість, яка зуміє реалізувати інформаційні блоки пам'яті на вищій інтелектуальній модульній свідомості. ... У XXI ст. на перший план соціально-свідомісного розвитку виходить людина як перетворювач інформації в нові свідомісні коди" [1, 25]. На думку В.Д. Буряка, коди є "архетипами свідомості" [1, 4], архетипи ж у свою чергу – "це найперші свідомісні мікро-модулі, що хоч і на сугестивному рівні, але виражають інформацію в емоціо-образному контексті" [1, 5], ці архетипи і створюють архетипну свідомість, яка за своєю суттю є "міфологічною" [1, 6]. Необхідність продукування таких кодів, переконаний В.Д. Буряк, спричинить появу "комунікативної особистості" – "це суб'єкт, взятий з боку його здібностей до вироблення, використання й трансляції комунікативних кодів, що забезпечують взаємодію між людьми" [1, 53], і під ці характеристики підпадає творчість сучасних журналістів, що вже працюють у міфічному полі.

На думку Ф.В. Лазарева і М.К. Трифонові, міф (і міфічне мислення у більш ширшому розумінні) має чотири характерні риси: символізм, етіологізм, синкретизм, прозорість, тобто людина, що знаходиться в міфі, дивиться на світ через призму міфу без зазору, не розуміючи, що сприймає світ через міф [10, 8]. Таким чином, міф виступає як система, завдяки якій відбувається комунікація між людиною і світом, а також між людиною і людиною. "В класичному значенні термін "комунікація" означає процес передачі повідомлення (інформації) від одного суб'єкта (особи – джерела відомостей) до іншого (особи – приймача) за допомогою сигнально-знакових засобів" [11, 128]. Але виникає питання: "Чи можливий взагалі сам факт передачі повідомлення

без будь-якого впливу на реципієнтів?", і В.В. Різун дає на нього вичерпну відповідь: "З позиції кібернетики – це нонсенс: будь-яке повідомлення, будучи сприйнятим, змінює банк інформації реципієнтів, а отже, впливає на будь-яке рішення, що буде прийняте після цього сприйняття" [14, 22]. Тобто сучасний журналіст в будь-якому випадку впливає на аудиторію, він знаходиться на межі творчості і нотування подій, що відбулися. Творчість передбачає наявність власної думки, фантазії, емоційного наповнення, на відміну від цього відображення фактів має бути відстороненим і неупередженим, що виключає будь-яке емоційне наповнення. В Україні (і взагалі на теренах СНД) на сьогоднішній день в журналістиці майже не існує розділення "фактів" і "коментарів", як можемо бачити це, наприклад, у США, натомість якісний текст, який продукує журналіст, стає квінтесенцією впливу, що наближує його до системних структур міфу, які підсилюють вплив тексту. І цей вплив, на думку Г.В. Зубко є природним, оскільки він виходить з самого ядра міфу: "В міфічному знаку міститься могутній енергетичний потенціал, завдяки чому міфічні символи володіють великою містичною силою, а міф спричиняє могутній вплив на людину" [7, 9]. Природність цього впливу підсилюється тим, що "базовий кодовий горизонт – архетипний, ... отже, не підлягає зовнішній свідомісній обробці" [1, 5], що сприяє проникненню інформаційного повідомлення одразу до підсвідомості, робить його невідконтрольним для логіки. Але, на думку Г.В. Зубко, "в міфі є своя логіка, але це – повністю інша, жива логіка, або логіка живого організму: в міфі явища виявляються пов'язаними між собою особливою казуальністю" [7, 7], наявність цієї "живої логіки" обумовлює одну із властивостей міфу – "динамізм", завдяки чому "міф є живою структурою, і джерела життя імпульсу знаходяться в надрах самого міфу" [7, 8].

Міф, зокрема політичний, як вважає С.М. Глазунова, характеризується ще рядом рис: "1. Багатшаровість значень. У міфі завжди присутні три складові, що утворюють його структуру: форма – образ, що презентує зміст; концепт – головна ідея, яка презентується; зміст (значення) – відношення між особистим переживанням і дискурсом. 2. Міф завжди є інтенціональ-

ним, тобто вказує, як діяти, має спонукальний характер. 3. Міф пов'язаний з емоційно-чуттєвим, ірраціональним пізнанням світу. 4. Міф не усвідомлюється як міф. 5. Абстрактність, суспільна тематика і зв'язок з найзагальнішими людськими цінностями образів міфічного повідомлення. 6. Двоїстість: у міфі соціальне й індивідуальне сплетені в єдине ціле" [3, 226].

Але, на думку Л.І. Зубрицької, "актуалізація міфу може відбутися тільки у разі, коли дії міфотворця відповідають ряду принципів. По-перше, міф має бути (хоча, іноді, і неявно) пов'язаний з культом і традицією. ... По-друге, необхідна технологія підбору "ключа" до міфу. Міф уже є в суспільстві, треба тільки знайти "ключ" і знати момент, коли його необхідно застосувати. Звідси – тісний зв'язок політичного міфу з традицією й архетипами колективного несвідомого. По-третє, міф повинен мати якісь тотальності. Ставити собі задачу використовувати міфологічні погляди для вирішення локальної політичної проблеми – даремна справа. Треба ставити задачу розробки єдиного міфу, що може замінити потік міфологічних уривків, що ефективно використовуються у рекламній продукції, але які швидко набридають" [8, 52]. Якщо ці принципи були дотримані, міф, утворений журналістським текстом, буде мати неабиякий вплив.

При створенні тексту журналістом використовуються символи і метафори, які, на думку Д.А. Леонтева, вводять аудиторію в транс, подібний до трансу НЛП [12, 429], і чим краще побудована метафорична система, чим більше вона відповідає світоглядній картині аудиторії, збігаючись з міфічними структурами, як національними, так і загальнолюдськими, тим більший вплив має цей текст. Важливість метафори для міфу підкреслює і А. Темченко: "Основним засобом міфологічного сприйняття є метафора, яка є комбінацією значень при одномоментній передачі декількох повідомлень" [17, 50]. В.Д. Буряк також вважає, що "кожна з систем твору інформаційно закільцьована й складається з внутрішніх інформаційних горизонтів. Чим глибше система (підсистема), тим прадавніший пласт ширший, і це, безперечно, визначає рівень інформаційного насичення" [1, 4], а також рівень занурення в міф, цілісність продукованого тек-

сту і силу впливу на автора й аудиторію.

Говорячи про поняття "текст", ми підтримуємо думку Г.Я. Солганіка, що текст – це "складна, ієрархічно організована багатопланова структура, що являє собою речовий твір, який характеризується цілісністю, зв'язаністю і завершеністю" [15, 15]. Водночас, "медіатекст" за визначенням цього дослідника має свою специфіку, і його значення дещо звужується: "Медіатекст – різновид тексту, що належить масовій інформації, який характеризується типом автора (принциповий збіг виробника мовлення і її суб'єкта), специфічною текстовою модальністю (відкрите мовлення, багатообразне проявлення авторського я), розрахований на масову аудиторію" [15, 15]. Але надзвичайно важливим є те, як значає Г.Т. Добросклонська, що "при переносі в мас-медіа поняття "текст" значно розширює свої кордони. Тут концепція медіатексту виходить за межі знакової системи вербального рівня, являючи собою послідовність знаків різних семиотичних систем" [6, 22]. Це адекватне для впливу поєднання різних семиотичних систем, контрольоване творцем-журналістом, потребує наявності у автора здатності синкретично сприймати і дуже швидко перекодувати інформацію у власні системи сприйняття для отримання цілісного продукту. Журналіст не лише пояснює аудиторії, що відбувається у світі (риса міфу "етіологізм"), підсилюючи текст символічно і метафорично (риса "символізм"), але і вибудовує таку систему, де б аудиторія приймала думку, сформовану в процесі впливу, як власну, що не потребує додаткового аналізу і не викликає сумнів і відторгнення (риса "прозорість").

Таким чином, бачимо, що специфіка самої журналістської творчості обумовлена використанням структур міфічного мислення. Певно, через це "співставлення характеристик міфу і масової комунікації виявляють не лише їхню подібність, ізоморфізм, але і здатність до взаємопосилення" [5, 36], окрім того, на думку І.М. Дзялошинського, "міфи, за твердженням дослідників (К.Г. Юнга, А.Ф. Лосева, М. Еліаде), просочують все людське буття. Спеціалісти відмічають надзвичайну стійкість міфологічних конструкцій. Змінюються обличчя та епохи, назви, а структурна осно-

ва міфів залишається тою самою. Наділених ситуацій і облич міфологічними рисами посилює їхній вплив на масове несвідоме і відповідно на масову свідомість" [5, 36-37]. А журналіст в сучасних мас-медіа має справу саме з масовою свідомістю, впливаючи на несвідоме, хоча форми впливу і побудови міфічних конструкцій в різних напрямках роботи і творчості працівників мас-медіа відрізняються, тут варто розрізняти підхід до міфу у повідомленнях, створених в контексті реклами, політичної технології чи власне журналістського матеріалу. В останньому випадку рівень внутрішнього впливу міфічної свідомості на автора буде найнижчим, а кодування інформаційного повідомлення буде здійснюватись більше через логічні структури, ніж через міфічні та архетипні.

На думку А. Темченко, "важливим є усвідомлення, що міф має декілька рівнів кодування і прочитання інформації, включаючи чуттєвий та інтуїтивний. Саме таке розуміння дає змогу "читати" міф не лише як текст (у вузькому розумінні цього терміна), тобто послідовно, а й паралельно сприймати закладену в ньому інформацію (текст сприймається як символ, як неподільне ціле)" [17, 49]. Складність розуміння та розкодування міфічних структур, а також їхня вдавана легкість побудови, досліджена К. Леві-Стросом (проте, теорії цього знаного вченого не можуть претендувати на той рівень узагальнення, який їм було приписано в минулому, оскільки К. Леві-Строс не врахував при побудові свого бачення міфічних структур міфи, що не спираліся на тотеми, випустивши з уваги цілі великі блоки міфічних текстів та уявлень), не впливають на дієвість створених міфічних моделей. Про міф як інформаційну свідомісну модель пише, зокрема, А. Темченко: "Міф здатен передавати велику кількість інформації, не поступово переказуючи її, а одночасно. Така, на перший погляд, парадоксальна ситуація пояснюється тим, що передача інформації може відбуватися миттєво тоді, коли сприймається інтуїтивно, без штучного розумового напруження. У цьому випадку людина має перебувати у специфічному міфічному стані" [17, 50]. А цей міфічний стан спричинено своєрідним трансом, в який поринає аудиторія при комунікаційній взаємодії з журналістським текстом.

Подібність тексту в мас-медіа і міфічного тексту виявляється в ще одній особливості структурної побудови: "Послідовний виклад інформації у міфах також відзначається стійкістю і лаконічністю. ... опис складається із слів-символів, які називають імена сакральних об'єктів. Тому (повідомлення) можемо уявити кодом або упорядкованим набором знаків-символів, що складають при розшифровці основний прихований його зміст" [17, 50], що на рівні знаковості також властиве журналістському тексту і медіатексту зокрема.

Якщо розглядати використання міфічних структур, наприклад, в політичних технологіях та рекламі, можемо бачити більш інтенсивне використання міфу, спричинене його властивістю створювати своєрідні "контейнери" (за визначенням М.С. Кошелюка) для багаторівневого інформаційного повідомлення, насиченого великою кількістю смислів і впливів на свідомість, і особливо, на підсвідомість аудиторії, ще більшу кількість метафоричних і символічних побудов та пряме звернення до архетипів (особливо це стосується реклами) зі штучним перекодуванням їхньої суті для вкладання власного змісту. В цих випадках спостерігаємо здебільшого сконструйовані моделі, не наповнені особистим світовідчуттям, необхідним для створення міфу (за К.Г. Юнгом і А.Ф. Лосевим), структурні форми, побудовані на основі теорій З. Фрейда, а не К.Г. Юнга, щодо колективного та індивідуального несвідомого, та "бінарні опозиції" К. Леві-Строса, ними підміняється архетипічна опозиція "свій-чужий", і семиотичні концепції Р. Барта, що дозволяє відтворити структури міфу в інформаційному повідомленні, яке буде мати не лише міфічну структуру, але і силу міфічного впливу, натомість ядро такого штучного рекламного або політехнологічного міфу повністю відрізняється від ядра, властивого міфу "живому".

З іншого боку, журналістська інформація не рекламного чи не політехнологічного змісту також насичена архетипами і дуже часто являє собою структуру, побудовану завдяки міфічній свідомості та синкретичності журналістського мислення. Можемо припустити, що синкретичність мислення журналіста є не просто важливою особливістю професійного мислення, але і не-

обхідною, без якої сучасний журналіст, напевне, не зможе продукувати якісні впливові тексти. Синкретичність проявляється на всіх етапах журналістської творчості: від пошуку теми і збору інформації, де необхідна творча інтуїція, швидке розуміння зв'язків між фрагментами інформації і відтворення дійсної картини того, що відбувається, до створення тексту з кодуванням його не лише на логічному рівні, але і на архетипічному, щоб посилити вплив на аудиторію.

Зрозуміло, що через особливу природу міфу, який знаходиться в постійному русі і навіть не може бути означеним, і архетипічні структури, які наповнюються власним досвідом кожного журналіста, неможливо сформувати спеціальний курс, який би вчив закладенню архетипічних структур у журналістську інформацію, оскільки цей процес є суто індивідуальним та відбувається виключно на інтуїтивному рівні (чим більше втручання, тим менше вплив інформації на підсвідомість і слабше наповнення архетипів). Але журналіст є посередником між інформацією і аудиторією, на яку він впливає, тому він сам постійно знаходиться у полі впливу інформації, яку отримує, а вона (особливо політична і рекламна) може мати міфічний характер. Тобто є ризик, що журналіст, не підготований до адекватного сприйняття міфічних структур, той, що сприймає міф виключно як "вігадку" і "брехню", не усвідомлюючи його владу над підсвідомим і колосальні можливості впливу, може перетворитися на об'єкт в інформаційних відносинах, транслюючи не власну думку чи пояснюючи аудиторії дійсний стан речей, а поширюючи вплив сконструйованої іншим джерелом інформації далі на аудиторію. Зазвичай така інформація хибна, штучна, заангажована і навіть шкідлива для суспільства, а про небезпечність такого використання міфічних структур застерігали ще Е. Кассінер та К.Г. Юнг, проте зараз майже всі політичні та рекламні технології будуються за міфічними принципами.

З іншого боку, журналіст, який творить цілісне повідомлення, а не конструює його лише за допомогою логіки, знаходиться у тому самому творчому стані, в якому знаходиться митець при побудові твору, єдина різниця, що митець відтворює в тексті насамперед власну особистість, а повідомлення журналіста

засудити розраховане на вплив на масову аудиторію, має тісний зв'язок з фактами дійсності і через це близьке до реальності, а не фантазії. Проте, обоє, і митець, і журналіст, можуть працювати на рівні архетипів, і в журналістському тексті метафоричний і символічний шари можуть бути навіть більш розвинуті, ніж в літературному творі, оскільки інформація, яку викладає журналіст, вимагає більшого насичення, ніж твір, а це сприяє підвищенню енергетики тексту на рівні метафор і символів, переводячи їх автоматично у знакове поле.

Висновки. У суспільстві змінюється саме сприйняття інформаційного повідомлення, відбувається відродження міфічного світогляду, що позначається на мисленні творчих людей, частина з яких має неабиякий вплив на масову аудиторію через ЗМІ, передбачається поява "комунікативної особистості", що буде продукувати нові архетипічні коди, маючи безпосередній вплив на підсвідомість і несвідоме, як індивідуальне, так і колективне. На сьогоднішній день можна спостерігати посилення синкретичності мислення працівників мас-медіа, зумовлене використанням міфологічних структур в процесі створення інформаційних повідомлень для підвищення впливу на аудиторію, постійним збільшенням інформаційного потоку і користуванням штучно створеними міфами у політичних та рекламних технологіях. Водночас сучасний журналіст перебуває в небезпеці перетворитися на об'єкт штучного міфічного поля, продукованого вищезазначеними технологіями впливу, і стати транслятором цього впливу на аудиторію через власну творчість. Для уникнення цього пропонується сприяти посиленню самоусвідомлення міфічності творчого процесу у журналістів, і його синкретичності зокрема, а також розуміння технологій створення штучного міфу для побудови власного психологічного захисту і захисту аудиторії через відродження "живого міфу" у своїх текстах.

Література:

1. Буряк В.Д. Журналістська творчість як система образної комунікації: Навчальний посібник. Дніпропетровськ: РВВДНУ, 2003. – 60 с.
2. Варію М.Й. Політико-психологічні передвиборні та виборчі технології: навчальний посібник. – К.: Ельга Ніка-Центр, 2003. –

400 с.

3. Глазунова С.М. Соціально-психологічний механізм впливу рекламних політичних міфів на мотиваційну сферу виборів // Наукові студії із соціальної та політичної психології. Зб. стат. – К., 2003. Вип. 7 (10). – с. 225-237.

4. Гуревич П.С. Бессознательное как фактор культурной динамики // Вопросы философии. – 2000, №10. – с. 37-41.

5. Дзялошинский И.М. Манипулятивные технологии в массмедиа // Вестник МГУ. Сер.10. Журналистика. – 2005, №1. – с. 29-54.

6. Добросклонская Т.Г. Медиа-дискурс как объект лингвистики и межкультурной коммуникации // Вестник МГУ. Сер.10. Журналистика. – 2006, №2. – с. 20-33.

7. Зубко Г.В. Миф как составная часть общечеловеческого духовного фонда // Вестник МГУ. Сер.13. Востоковедение. – 2001, №3 – с. 3-16.

8. Зубрицька Л.Й. Міф як засіб політичного маніпулювання // Вісник КНУ. Філософія. Політологія. – 2003, №59-61. – с. 51-55.

9. Кошелюк М.Е. Технологии политических выборов. – СПб.: "Питер", 2004. – 239 с.

10. Лазарев Ф.В., Трифонова М.К. Философия. Учебное пособие. – Симферополь: СОНАТ, 1999. – 352 с.

11. Ларцев В.С. Социальные и культурные детерминанты формирования личности: Монография. – К.: Принт-Экспресс, 2002. – 430 с.

12. Леонтьев Д.А. Психология смысла: природа, строение и динамика смысловой реальности. – М.: Смысл, 1999. – 487 с.

13. Лешкевич Т.Г. Философия. Вводный курс. – М.: Контур, 1998. – 464 с.

14. Різун В.В. Журналістика: інформування чи вплив? Погляд на явище з позиції теорії комунікації // Вісник КНУ. Теорія комунікації. – 2002, №10. – с. 22-23.

15. Солганик Г.Я. К определению понятий "текст" и "медиа-текст" // Вестник МГУ. Сер.10. Журналистика. – 2006, №2. – с. 7-15.

16. Стеблин-Каменский М.И. Миф. – Л., 1976.

17. Темченко А. Діалог як інформаційна модель (на матеріалах традиційної культури) // Народна творчість та етнографія. – 2005, №1. – с. 48-59.

■

НАРОДЖЕНА У 1989

На світлинці: Катерина на Святих горах.

Про автора: Катерина СУПРУН, 2 вересня 1989 р. н. Закінчила ДНУ ім. О. Гончара за фахом журналістики. Полюбить французьку мову, культуру, літературу, захоплюється самокритикою, вишиває хрестиком та подорожує Україною. Писати почала ще у школі, дипломант міського літературного конкурсу «Vivart!» у номінації «Мала проза». (2006 рік).

Це не просто мій настрій та мої думки, це не тільки моє відношення до світу, у якому я живу. Це те, з чого побудоване моє життя — воно побудоване на руїнах Берлінської стіни. Саме з подій 9 листопада розпочинається мій історичний прошарок. Особисто для мене тоді не сталося нічого, пройшов не один

рік після того, як я оцінила та визначила ці події важливими для моїх сучасних поглядів на світ навколо. Для багатьох руїни Берлінського валу це лише частина історії, для мене — це початок нового проміжку часу, який вплинув на формування моєї свідомості. Саме ці події стали поштовхом для припинення Холодної війни, вони спровокували революційні настрої, вони спровокували появу моєї країни. Так, з карти світу стерся Радянський Союз, але з'явилися нові держави. Держави із власною історією та культурою, такі, як моя Україна. Я люблю її, я пишу про нею, в неї є майбутнє, головне підтримати її, адже вона ще зовсім молода. Це есе — лист у моє майбутнє. Надіславши його, я збережу

цей файл для того, щоб прочитати через 20 років, і написати новий. Цікаво, чи зміниться щось для народжених у 1989.

Цей лист адресовано тобі Катерино, ти маєш пам'ятати про нього, адже 20 років тому ти писала його самостійно, щоб розповісти про своє ставлення до подій осені 1989 року. Тоді ти мріяла стати успішним журналістом, мати гарну родину та жити так, щоб приносити радість оточуючим тебе людям. Ким ти є сьогодні я не знаю, але сподіваюся, що за твоє життя не сталося нічого, що могло б кардинально змінити твоє ставлення до нього.

... З чого розпочати, на що звернути увагу. Вдихаючи аромат улюбленого чаю, я думаю про те, з чим асоціюється в мене 1989 рік...

1989 рік, про що він нагадує кожному з нас? Для когось це нічого не означає, для когось це рік, який зробив прорив у захисті озонового шару; інші пам'ятають його, як рік виведення радянських військ з Афганістану; для американців це рік, коли до влади прийшов новий 41 президент — Джордж Буш (старший); для світової спільноти цей рік символізує руйнування Берлінської стіни та кінець Холодної війни. Події осені 1989 року стали вирішальними у історії ХХ сторіччя. Вони стали символом боротьби з режимом та поштовхом для кожного, хто знаходився на сході від Берлінської забудови, для тих, хто був готовий відстоювати власні права, як громадянин Землі. Цей рік став початком боротьби кожної окремої людини, кожного, хто хотів жити тим життям, якого він бажає. Рік боротьби за демократію на пострадянському та постсоціалістичному просторі. В цей рік народилася я. Що змінилося за 20 років? Напевно багато чого. Життя кожного з нас стало невід'ємною частиною світової історії. Не можу казати за всіх, але я відчуваю, що можу змінити світ. Ця історія про те, як я зрозуміла, що саме сталося у рік мого народження...

Кінець ХХ — початок ХІХ сторіччя мав особливе значення для

країни, у якій я живу. У 1991 — Україна стала незалежною. Далі скрутні часи, вплив пострадянського режиму спровокував застосування рекетирів, злидні, розповсюдження наркоманії та комерційного сексу. Ніхто не каже, що цього не було раніше, просто саме тоді воно вилізло з-під землі і, наче гадюки, грілося на сонці. Перші прояви боротьби за свободу слова та преси, як наслідок перші смерті журналістів. Для моєї країни це голосна справа Георгія Гонгадзе, який знайшов компромати на представників найвищих ешелонів влади, документи могли облити брудом тогочасного президента країни Леоніда Кучму. У світі цей скандал відомий, як Кучмагейт. Але що ми знали про це? Ми народжені у '89, ми ті, для кого батьки намагалися створити домашній затишок, ті кого рідні ховали від страшної реальності. Усвідомлювати той час, у якому народилася, я почала тільки років у 12, коли починають хвилювати не лише відносини з друзями і батьками, а й суспільне життя, коли розумієш, що твої проблеми ніщо порівняно зі світовими негараздами. Чітко в моїй свідомості закарбувався день, коли по телевізору транслювали пряме включення із Нью-Йорка. Терористичний акт 11 вересня став переломним моментом у моєму особистому світі. Саме в цей час я свідомо почала слідувати за новинами світу та країни. Приблизно через рік на екрані телевізора: Москва — 40 чеченських бойовиків захопили 800 глядачів мюзикла «Норд-Ост». Тоді розумієш, що немає нікого на 100 % захищеного від трагедії. Історія ще зі шкільної парти — моя улюблена дисципліна, тільки дякуючи їй можеш оцінювати час, у якому живеш. Проводити паралелі та аналізувати. На фоні світових подій Україна переживає свої «золоті часи», переживає розквіт суспільної думки. Я починаю відчувати те, що живу у незалежній країні, країні, що може впливати на світову політику. Я розумію, що вона зростає одночасно зі мною. Паралельно з цим — захоплення Гаррі Поттером та його пригодами. Моя свідомість формувалася під впливом хлопця — чарівника, що, як і моя країна, зростає одночасно зі мною, дивний збіг, виконавець головної ролі у екранізації книг про Гаррі Поттера народився того ж року, що і я. У перервах між книгами про Гаррі Поттера — світові шедеври: «Війна і Мир» Толстого, «Злочин та пока-

рання» Достоевського. Смішно, зовсім ні, я просто зростала, як і всі нормальні діти. Тоді Гарі Поттер був цікавий багатьом таким, як я. Історія про хлопця з чарівною паличкою не зробила з мене члена світового поттероманства. Вона наштовхувала на роздуми про своє місце у світі та можливості кожного з нас. Останню книгу про чарівника я прочитала у 17 років, йому теж тоді було 17. Із бешкетника з чарівною паличкою він перетворився на борця за своє життя, за свої погляди та бажання. Хіба ми гірші?

Поки я зачитувалася Гаррі Поттером та культовими романами світової літератури, світ за вікном не зупинився. 22 листопада 2004 року — Помаранчева революція, яка стала продовженням низки «кольорових» революцій у Східній Європі. Сьогодні ставлення до цих подій категорично різняться. Але у підручниках з історії України ці події позначені, як перемога опозиції на президентських виборах. Напевно не даремно за 15 років — до того впала Берлінська стіна. Ми, навчаючись тоді у 10 класі, активно реагували на ці події. Ми робили все для того, щоб кожен знав про нашу позицію щодо цих подій. Хоча тоді ми не мали права голосу, ми намагалися вплинути на усіх, хто був навколо та довести, що ми, народжені у '89, маємо власну точку зору, та готові за неї боротися. Саме тоді кожен з нас зміг сформулювати свої вимоги до життя, визначитися з тим, чого він хоче від своєї країни. Не важливо, які наслідки мали події помаранчевої революції, головне, що вона відбулася, головне, що люди вийшли відстоювати свою власну думку, повірили у право боротися за те життя, якого прагнуть, так, як і тоді, восени 1989. Напевно у кожній країні є своя Берлінська стіна, і настає час, коли вона руйнується. Головне, щоб вона зруйнувалася у свідомості кожного з членів суспільства, тільки тоді можна буде вдихнути аромат свободи. Тоді у 2004 я вирішила, що хочу бути безпосереднім учасником суспільного, політичного, культурного, історичного життя своєї держави. Я вирішила стати журналістом.

Я на 2 роки доросліше країни, у якій живу. Вона зростає разом зі мною. Зараз я студентка, через 1, 5 роки отримаю випускний диплом. Для мене будуть відкриті усі шляхи. А Україна стоїть на порозі значних реформ та нових виборів. Має розпочатися нова сторінка у її історії.

Чи змінилося щось за 20 років, відповідь однозначна — так. З точки зору мого життєвого простору, одного літнього ранку я прокинулася у новій країні, яка все гучніше і гучніше заявляє про себе у світовому політичному просторі, продовжує своє формування та розвиток. Щодо мене, я стала особистістю, як і усі мої однолітки. Я реалізую власні мрії та бажання, фанатію від Сартра, люблю фестивальне кіно та гарну музику. Ніхто не може вплинути на мої власні рішення, окрім близьких мені людей, я не відчуваю перепон для самореалізації та перешкод на моєму творчому шляху. Я можу казати те, про що думаю, не боячись наслідків.

Для моєї країни за 20 років змінилося все — вона стала незалежною, вона пережила політичну кризу 90-х, політичний та економічний сплеск у перші роки 21 сторіччя. Сьогодні Україна веде активну діяльність у політичному житті світу та бореться зі світовою економічною кризою.

Яким має бути наше майбутнє — можемо вирішити тільки ми самі. Яким чином зміниться світ протягом наступних 20 років напевно залежить від того, що ми робимо сьогодні. У історії не буває випадкових подій, все пов'язано між собою. Падіння Берлінської стіни свого часу стало символом боротьби за нове життя. Те, що робимо ми сьогодні, обумовить наше життя у майбутньому. Ми маємо обрати: чого саме ми хочемо — насолоджуватися світом, у якому живемо, чи існувати у просторі, який для нас створює хтось інший. Багато моїх однолітків ще не зробили свій вибір, але я знаю напевно, що ніхто окрім мене не має вирішувати, яким буде моє життя. Ми не маємо боятися переступити через Берлінську стіну, яка є у нашому мозку, адже її зруйновано 20 років тому...

Ну, як тобі, не розчарована, сподіваюся, що ні. Гадаю, ти впізнала себе. Саме такою ти була за 20 років після зруйнування Берлінської стіни. Коли писала тобі цього листа, я думала про те, що не хочу змінюватися, про те, що хочу, щоб читаючи його, ти посміхалася та показала це своїй родині. І ще в мене є невеличке побажання, напиши собі такого ж листа та відкрий за 20 років після написання.

З повагою та найкращими побажаннями, твоя Катя.

ПОБРАТИМИ ВАСИЛЯ ЧАПЛЕНКА

Відповідно до Указу Президента України «Йро вшанування учасників боротьби за незалежність України у ХХ столітті» Василь Чапленко, який ставив за мету своєї діяльності здобуття Україною державної незалежності підлягає визнанню як учасник цієї боротьби, а разом з тим і всі його брати і побратими.

Хто вони сьогодні? Чи залишилися його родичі?

Перші поселення на території рідного села Василя Чапленка (Чаплі) – Миколаївки Новомосковського району Дніпропетровщини, виникли в другій половині XVIII століття. Заселення почалося спочатку на балці Губинісі. Сюди переселяли селян з дрібних хуторів і навіть із сусіднього Павлоградського повіту. Це були нащадки козаків Запоріжжя. Певно і предки Василя Чаплі переселилися з Павлоградського повіту, де залишилися далекі їх родичі.

Ця версія підтверджується публікаціями Григорія Федоровича Чаплі 1914 р.н., з села Вербки Павлоградщини, українця, селянина, позапартійного, освіта незакінчена вища, художник Львівської швейної фабрики №1. 22.08.1947 р. звинувачений у зраді Батьківщини, ув'язнений до ВТТ на 25р. Реабілітований 22.05.1996 р.

В архіві служби безпеки України Дніпропетровської області зберігається кримінальна справа за звинуваченням Осипа, Березівця і Чаплі, які проживали в період німецької окупації в м. Павлограді, були активними учасниками українських націоналістів і вели сумісну антирадянську зрадницьку діяльність.

Упевнений що, відшукуючи родича Василя Кириловича за його родовим прізвищем Чапля, знайшов його побратима за духом і творчою патріотичною діяльністю. Сьогодні достовірно знаю, що згадані рядки з кримінальної справи — це наклеп на українських патріотів.

В постанові на його арешт 24

лютого 1947 читаємо, що Чапля Григорій Федорович, 1919 р. н., уродженець села Вербки Павлоградського району Дніпропетровської області, освіта середня, маляр будинку піонерів м. Львова, керівник пропагандистського відділу ОУН. В лютому 1943 р. Чапля з німцями приїхав в село Журавно Дрогобицької області (снт. Журавне Жидачівський район Львівської обл.) України. Чапля доніс німецькому коменданту про схований шриффт газети «Соціалістичний наступ» і призначений редактором газети «Українець», печатав вірші «Україно», «Чи зрадник я?», «Нічний звір», хвалив вождів націоналізму Петлюру, Коновальця, Бандеру. В 1942 році випустив збірник віршів «Схід сонця», «Ліричні акорди» 500 примірників і продав їх в магазинах. Виступав перед населенням. Мешканець м. Львова, вул. Гас-тело, 7 кв 10.

На допиті 15 березня 1947 року Чапля Г.Ф. показав, що він закінчив Вербську семирічку, до 1931 року навчався в Дніпропетровському інституті професійної освіти. З квітня до вересня 1931 працював вчителем Орлівської, потім з 1931 до 1934 року вчителював у Ханделеївським (назва р-ну сумлінна) районі Дніпропетровської області, до березня 1935 працював в редакції газети «Соціалістичний наступ», а опісля в колгоспній газеті «Ор'ївчанка» до призиву у лави РСЧА в жовтні 1936 року, де проходив службу в 83 артилерійському полку в м. Павлограді на посаді командира відділення до березня 1938 року. Після демобілізації до серпня 1939 року працював літературним працівником редакції а ти «Соціалістичний наступ», опісля в газеті «Кочегарка» до березня 1940 року, звідки повернувся назад, де працював до листопада 1941 року. В період окупації очолив редакцію газети «Українець», «Павлоградська газета». В 1943 році в місті Первомайську Одеської області очолив редакцію

газети «Нове життя». Звідти примусово був вивезений на роботи до Німеччини, але втік з ешелону на території Словаччини. Був у партизанському загоні капітана Воробйова з червня до вересня 1944 року. При виконанні бойового завдання був затриманий угорськими жандармами, потерпав у Будапештській та в інших тюрмах. Звільнений 3 травня 1945 року союзниками і переданий у 55 стрілецький полк червоної армії. В грудні 1945 року демобілізувався. Нагороджений медаллю «За перемогу над фашистською Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 р.р.».

За завданням начальника жандармерії м. Павлограда обер-лейтенанта Ланге і коменданта капітана Юргес створив редакцію газети «Українець», опісля під назвою «Павлоградська газета». На шпальтах газети друкував антирадянські і націоналістичні статті проти радянської влади і ганебної політики більшовицької партії, яка голодом убила сестричку, тата і маму, які працювали в колгоспі. Моєї позиції притримувались Шуть, Толочко та інші. Тому підтримує емісарів ОУН Чопієського Андрія, Михайла Антоновича Радьє.

В здійсненні злочину Григорій Чапля себе не визнав, але не відмовлявся від того, що написав і видав збірки націоналістичних поезій, створив календар на 1942-1943 роки, перевидавав збірку поезій «Ліричні акорди».

Йосип Андрій Аполлонович, 1914 року народження, уродженець села Добровілля Близнюківського району Харківської області, за професією вчитель підтверджував, що він дійсно в 1941-1943 рр. працював літературним редактором газети «Українець», «Павлоградської газети» писав і публікував статті «Про українську національну музику», «Про захист української мови», виступав з доповідями про життя і діяльність

Т.Г. Шевченка в селах Юр'ївка, Вербки, В'язівка в березні 1942 року, приймав участь у випуску націоналістичного календаря на 1942-1943 роки.

Березовець Василь Максимович, 1909 р. н., уродженець Ленінграду, мешканець м. Миргороду Полтавської області, також підтвердив, що в період німецької окупації

Дніпропетровськ 22 серпня 1947 року.

— Я люблю Україну, — заявив в суді Григорій Чапля. — В період окупації моєї Батьківщини з листопаду до 1941 року, два рази на тиждень видавав газету «Українець», «Павлоградську газету», на шпальтах якої пропагував національно-патріотичний рух, розповсюджував

в архівах деякі його твори, надруковані в «Дніпропетровській газеті».

Страшний чоловік — це Йосип Сталін, який рішенням апеляційного суду м. Києва 13 січня 2010 року визнаний організатором голодомору 1932-1933 років в Україні.

Григорій Чапля, побратим Василя Чапленка (Чаплі), в роки страш-

ЧИ ЗРАДНИК Я?

**Я знаю, великий обов'язок знаю — Вітчизну, як серце своє берегти,
Віддати життя по краплині до краю, і в пекло, і в воду за неї йти.
Бо що є Вітчизна? — Сім'я найрідніша, де праця щаслива, взаємна любов,
де все ради тебе зростає і дише, і силу героя вливає у кров!
Яку ж оце я тоді мав Батьківщину, що в роки незрілі дитячі мої,
лишився без крову, як палець єдиний, без їжі, без ласки рідні і сім'ї.
Ввійшов у розвалену згорблену хату і долі три трупи лежали сухі...
То любі сестриця, татусь і мати лежали байдужі, до всього глухі....
А хто ж їх замучив голодною смертю в такий урожайний і пам'ятний рік?
І раптом відчув, як зі стінки уперто на мене дивився страшний чоловік,
В зеленому френчі, весь чорний, як циган, гадюками вуса звисали униз.....
Так значить це в нього не серце, а крига, так значить це він моїх рідних загриз?
Я вийшов і став на розваленій купі, ні думка, ні ноги мене не несли,
і мовчки дивився на тисячі трупів, підводами люди кудись повезли.
Проходили роки, а спогад не стерти, живий перед мною в уяві стояв,
Та це ж за таку Батьківщину померти Страшний чоловік нас усіх виганяв.
Я знаю великий обов'язок, знаю, але він ніщо не говорить мені,
Чи ж зрадник я буду, Вітчизни питаю, і сонце, і край мій, і Бог кажуть — НІ!**

м. Павлоград Дніпропетровської області з 1941 до 1943 року він був художнім керівником місцевого театру «Україна». Він обробляв п'єсу Старицького «Маруся Богуславка» в якій виконувалась пісня на націоналістичні вірші Григорія Чаплі «Летять пташки із України». З театром гастролював і показував вистави в селах і містах Дніпропетровщини і Харківщини, написав і публікував на шпальтах газет націоналістичну статтю «Корисна справа». З лютого до листопаду 1941 року служив у лавах Червоної армії на посаді писаря, нагороджений медалями «За бойові заслуги», «За перемогу над фашистською Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945р.р.»

Не зламала Григорія Чаплю жорстока машина більшовицько-радянського тоталітаризму, про що свідчать його виступи під час засідання Військового трибуналу м.

Павлоград Дніпропетровської області, розповідав про ОУН, Мельника, Бандеру, про українську мову, про етнографічну культуру, чисті раси, боровся за Самостійну Україну. Отримував газети, журнали з Західної України і на шпальтах своєї газети передруковував окремі статті. Я присвятив життя для боротьби за Незалежну Україну.

За згаданими вище статтями кримінального кодексу УРСР Чапля Григорій Федорович несправедливо засуджений на 25 років позбавлення волі у виховно-трудовах таборах та 5 років позбавлення прав. На тяжких каторжних роботах Григорій Федорович став інвалідом і 8 серпня 1954 року помер в таборі ГУЛАГу. 22 травня 1996 року він реабілітований прокуратурою Дніпропетровської області.

Його сьогодні нема серед нас — громадян Незалежної України, але залишилися і зберігаються

ної війни не був байдужий до долі України, Матері-Вітчизни і, незважаючи на подвійний терор фашизму і тоталітарного більшовизму, боровся за Самостійну Україну. Його боротьба сьогодні достойно закликає нас берегти здобутки-пам'ятки вірші про ті страшні дні написані кров'ю його серця, використовувати для виховання українських патріотів.

Для державних, політичних діячів, вчених і краєзнавців просвітян життя і діяльність Василя Чапленка (Чаплі) та його побратимів Григорія Чаплі, Панаса Олійниченка та інших є один із багатьох факторів, які свідчать про те, що для українців перш за все — незалежна Україна. Для них не «існує поняття заходу, центру, чи сходу української землі, для них одна-єдина Україна — соборна, суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава.

■

ЛІС ПРИДНІПРОВ'Я – ЛІС МИЛОСЕРДЯ, ДОБРА І ЛЮБОВІ: НЕМАЄ РАЮ БЕЗ ЛІСУ

Немає раю без лісу. І першим деревом була яблуня, і спокусиле яблуко, яке скуштувала Єва, стало по Божій волі колискою людського царства на Землі.

І вічні дерева добра і зла. Це добре відомо тим, хто щодня порас диво природи і людських рук, – і ім'я тому диву – ліс. Творці лісу – люди від Бога, бо служать прийдешнім поколінням, це люди – ніжні як береза, пахучі, як акація, милосердні, як верба, чисті, як сосна, поетичні, як тополя і тверді, як дуби.

Цей рік ООН оголосила роком збереження лісів. І це не випадково. Боляче бачити, слухати і читати повідомлення про лісові пожежі у різних куточках планети. Це лихо – пожежі не мінає і Україну. Україна найменш лісиста серед країн Європи, де вдвічі більше лісів. А у Придніпров'ї заліснення сягає до 5 відсотків, а вчені рекомендують збільшити заліснення майже вдвічі. Степове заліснення проблеми лісу в умовах ризикованого землеробства постійно досліджується ученими наукових установ. Таким ученим був професор Олександр Бельгард, який говорив: "Ліс лікує. А ландшафтна терапія продовжує життя".

Науково обґрунтоване ведення лісового господарства є неодмінною умовою збереження лісів у всіх зонах України. Ліси виконують три головні завдання: по-перше, – екологічне, соціальне і економічне.

Лісове господарство стало невід'ємною частиною економіки держави. Ми вже знаємо із власного до-

свіду, до яких лих приводить спожи-вацьке ставлення до Карпат. Порушення екосистем зрештою стає загрозою для тих, хто підняв сокиру і пилу на скарб – земний ліс.

Гіркий досвід має вчити, має сприяти зміні менталітету у ставленні до природи. Вже прийшла катастрофа на Дніпро – головну ріку держави, яку "мудрі" голови перегородили дамбами, створили малопотужні електростанції, а тепер перед загрозою водопостачання міст і сіл, бо Дніпро перетворюється у болото. Учені, суспільство б'ють на сполох – треба вертати Дніпро у своє русло. Має бути національна програма. А це гроші, гроші, гроші. Врятуємо Дніпро – врятуємо націю. Ліси – творці клімату разом із річками великими і малими. Особливе значення мають ліси у зоні Степу, де мало опадів і спекотне літо.

Наш автор Василь Перетятко взяв інтерв'ю у начальника обласного управління лісового і мисливського господарства Василя Кleshня.

Кор.: – Які особливості ведення лісового господарства в нинішніх умовах зони Степу?

Кleshня: – Відповідно до чинного законодавства ми господарюємо на землях лісового фонду нашої держави. Насамперед, я хотів би, подякувати облдержадміністрації, його голові Олександру Вілкулу і депутатам обласної ради, які цього року ухвалили програму розвитку лісового господарства, виділити майже 50 мільйонів гривень для здійснення програми "Ліси Придніпров'я". Крім цього, я б сказав, що лісове господарство повністю модернізувалося, і я маю на увазі матеріально-технічне забезпечення. Оновили техніку, маємо протипожежні машини, більше того придбано сім пристроїв для локального пожежогасіння. Технічно переозброюються держлісгоспи, у лісництвах мають техніку для посадки саджанців дерев. Майже 100 тисяч гектарів лісових насаджень обслуговують працівники лісу. Багато це, чи мало? З огляду наукових обґрунтувань – це дві третини до науково обґрунтованої норми у зоні Степу.

Зазначу, що проблеми степу – окремі проблеми, бо в Україні розорали все, що можна розорати – до

На світліні: Григорій ДУМІНСЬКИЙ, директор ДП "Дніпропетровський лісгосп" (зліва), Василь КЛЕШНЯ, начальник обласного управління лісового господарства.

90 відсотків землі, коли у Європі це 30-45 відсотків, а то луки, ліси, де твориться валовий національний продукт. Заліснення – не самоціль. Свого часу та і до цього часу лісо-смуги відіграли і відіграють величезну роль у захисті земель від вітрової, водної ерозії. Зараз ці насадження, по суті, без господарів, а за насадженнями треба доглядати. Ми відновлюємо насадження та заліснюємо нові площі. В милому році засаджено 2200 гектарів, а цього року 1100 гектарів. Наприклад, у Шумлівському лісництві висадили сосни на площі 103 гектара. Керує там Світлана Ганенко.

Кор.: – Із залісненням, чи точніше відведенням землі для лісу є проблеми?

Кleshня: – Це головне питання. Ми готові заліснити так звані землі не придатні для сільського господарства. Хоч я переконаний неродючих земель немає, є неродючі люди.

В Україні усі землі вже поділено. На часі їх інвентаризація, однак, місцеві органи влади мають реально оцінювати ситуацію, яка склалася із землекористуванням і знайдуться землі для нових лісів. Треба багато працювати, аби мати лісові насадження. Судить самі.

Приклад: ми на один гектар висаджуємо 4,5-5 тисяч саджанців сосни, а вирощуємо саджанці, а це 10 мільйонів, самостійно у лісництвах. А за роки догляду на тому гектарі залишається одна тися-

ча дерев, а то півтори тисячі, решта – це санітарні рубки, рубки догляду, освітлення. Ліс сам не росте у нас – ліс у нас рукотворний, на кожній деревині піт і мозолі людські. І про це треба всім пам'ятати.

У Мавринському лісорозсаднику, де директором Ольга Смільська Новомосковського держлісгоспу на 100 гектарах вирощують більше ста лісових культур. Від беріз, дубів та ялинок — до екзотичних дерев. Я все це говорю для того, щоб всі зрозуміли, що треба любити себе, любити людей, їх працю, а це культура – культура, яка має бути геном нації, а це треба виховувати і в родині, і в дитсадочку, і в школі, і в засобах масової інформації.

Корр.: – То чи збиткове лісове господарство?

Клешня: З бюджету ми одержуємо до 65 відсотків коштів, а то заробляємо самостійно. Був час виготовляли і домовини. Зараз у лісництвах є цехи для виготовлення простої, нехитрої продукції для жителів села. Адже, наш ліс непридатний для виготовлення меблів – молодий. Меблі роблять у західних регіонах. Ліс завжди годував, захищав, рятував від холоду і голоду.

Корр.: Проблеми “тихого полювання” існують?

Клешня: Це тема противників охорони здоров'я. Я особисто керуюсь гаслом: “Поїсти грибів, чи ще пожити?” Я звичайно, жартую, але гриби ростуть у молодому лісі і головні гриби – маслюки. В останні роки – це “тихе полювання” шкодить диким тваринам. Ліс, як і гроші, любить тишу. Ми запровадили інформаційні дошки біля лісів, де ви-

писані правила поведінки у лісі, характеристики грибів отруйних і їстівних. Ці правила мають знати всі. Нашими добрими помічниками є шкільні лісництва, загальноукраїнська акція “Майбутнє лісу – в твоїх руках” сприяє поширенню знань по охороні природи. А рух “Посади дерево” з кожним роком стає популярним серед молоді.

Корр.: Ліс – це і мисливські угіддя. А мисливці більше 30 тисяч, чи вистачає зайців на всіх?

Клешня: Ні, зайців не вистачає, бо за останні роки їх поголів'я вдвічі зменшилося. Зник із лісу і лось – це наслідок діяльності людини у лісі. Є дикі кабани, косулі, олені, заводяться вовки, які стають проблемою в деяких регіонах, тим більш, що вони зустрічаються із собаками, є випадки нападу на людей та на господарства. Ну а хитра лисиця завжди була поза законом із санітарних міркувань безпеки.

Щоб жив звір у лісі – треба звіра любити, дбати про кормову базу. Зважте, ліцензія, яку ми продаємо на дикого кабана – 800 грн., косулю – 300 грн. Не за шматом м'яса йдуть мисливці в угіддя, а за спадковою потребою полювати, за азартом, за відпочинком, тим більше при сучасному темпі плину життя і в містах, і селах.

Корр.: Яка головна турбота працівників лісу?

Клешня: Звичайно, це пожежі. За лісами спостерігають із спеціальних веж. Ведеться телеспостереження, збільшили число годин авіаспостережень за лісовими насадженнями. Цього року ми разом з управлінням МНС в області провели у Дніпродзержинському лісгоспі навчання з протипожежної безпеки. Навчання за оцінками експертів визнані зразковими для України. Велику допомогу надає облдержадміністрація. У хвойному лісі у жару дихати нічим, а суха підстилка спалахує, як порох, і за лічені хвилини згорають десятки гектарів лісу. Відпочивати краще у листяних лісах, там і прохолодно. Виправдуючи себетаки заходи протипожежної безпеки – заборона в'їзду в ліс. Працівники лісу разом із громадськістю мають вести цю роботу щоденно. Ми маємо необхідну протипожежну техніку, але краще, аби не було загорянь. Вжиті заходи і цього року. Загорянь не уникнути, але звести їх до мінімуму можна тільки спільними зусиллями. Ліс – наша хата, а хату треба берегти.

Корр.: Як краще попередити пожежу?

Клешня: Профілактичні заходи здійснюємо разом з громадськими організаціями. Хотів би відзначити особливу роль засобів масової інформації. Цього року обласна Національна спілка журналістів організувала прес-конференцію на передодні пожежонебезпечної сезону. Систематично наші працівники лісу беруть участь у теле- і радіопрограмах обласної телерадіокомпанії. Журналісти беруть участь у рейдах по охороні лісів, особливо на передодні новорічних свят. Зазначимо, що лісництва повністю задовольняють попит на новорічні ялинки, бо організована система роботи по вирощуванню ялинок. Добре слово заслуговують журналісти всіх телеканалів, які регулярно подають звіти про роботу лісників. Системні заходи у профілактиці порушень природокористування, охорони лісів сприяють формуванню громадської думки про лісове господарство, вихованню культури поведінки у лісі. Гасла, звичайно, потрібні, потрібні бігборди і плакати, та головне – аби навчилися люди себе вести у лісі як у храмі, де народжуються віра і краса людської душі. Я бував у лісах західної Європи. Що сказати? Дасть Бог ми зрозуміємо, що ліс, як і хату, треба доглядати і дбати про порядок. Знову ми говоримо про культуру поведінки.

Корр.: Хто ж вони сьогодні – працівники лісу?

Клешня: Це не просто професія – це спосіб життя. Повірте, у лісника, як і в селянина, найтяжча робота на землі. Це люди, я б сказав, особливої породи, отже не дарма працівники лісу мають свою форму, завжди були державними людьми за всі часи. Щорічно, на передодні професійного свята ми проводимо змагання звалювальників лісу на Кубок Придніпров'я, в якому беруть участь лісівники з багатьох областей України. Щорічно високий клас демонструють лісівники Васильківського держлісгоспу. Завдяки нашим кадрам ми успішно виконуємо державні програми, а людям творимо рай на землі – ліс.

Корр: Дякую за цікаву інформацію, пане Василю. І яке ваше генеральне побажання людям?

Клешня: Любіть себе, любіть сім'ю, любіть Україну, любіть ліс!

Василь ПЕРЕТЯТЬКО.

«ІНТЕЛЕКТ — ТВОРЧИСТЬ — УСПІХ 2011»: 12 ПЕРЕМОЖЦІВ З ДНУ

Нещодавно у Палаці студентів Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара відбулася урочиста церемонія нагородження призерів і фіналістів традиційного міського конкурсу на кращу науково-практичну розробку серед студентів, аспірантів та молодих спеціалістів вищих навчальних закладів «Інтелект — Творчість — Успіх 2011».

Конкурс заснований у 2002 році за ініціатиивою управління освіти і науки Дніпропетровської міської ради й проводиться щорічно. Ідею конкурсу активно підтримав голова Дніпропетровської міської організації роботодавців, генеральний директор промислово-фінансового концерну «Гала — Капітал» О.В. Галаган. Як зазначено в «Положенні конкурсу», «...завданням його є залучення обдарованої молоді до вирішення актуальних бізнес-завдань шляхом створення ними власних науково-дослідних розробок; надання представникам бізнесових кіл можливості підтримки талановитої молоді; формування із числа учасників конкурсу штату майбутніх висококваліфікованих співробітників і укладання з ними спеціальних угод і контрактів; сприяння вирішенню на міському рівні проблем якісного та ефективного працевлаштування молодих спеціалістів — випускників ВНЗ.»

Конкурс має чітку практичну спрямованість, що дозволяє значно розширити коло спонсорів-партнерів, серед яких провідні підприємства та організації міста, відомі міжнародні компанії, навіть Посольство Франції в Україні. Переможці отримують можливість працевлаштування в зацікавлених організаціях та бізнес-структурах міста. Автори найкращих робіт нагороджуються грошовими преміями та цінними подарунками.

З першого року заснування студенти Дніпропетровського національного університету ім. О.Гончара є постійними учасниками та переможцями конкурсу. Всього перемогу за попередні роки здобули 36 студентів університету. Цього року від ДНУ у конкурсі взяли участь 22 студенти, які подали до оргкомітету 18 робіт. За підсумками 12 студентів стали переможцями та отримали грошові премії: 1 премія (1500 грн.) — М.Покатаєва (ФБЕМ) та О.Капітонов (СГФ); 2 премія (1000 грн.) — А.Давиденко та Е.Магомедова (ФУІФМ); Ю.Лукасевич (ЕФ); Є.Рябова (ФБЕМ); С.Скрипник та Т.Панова (ФПМ); 3 премія (500 грн.) — К.Рупьова, Н. Гловацька (ФМЕ); О. Таран (ФБЕМ); ст. лаборант ХФ В. Применко. Решта учасників нагороджені цінними

подарунками та грамотами оргкомітету. Також за підсумками конкурсу Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара в особі ректора Миколи Вікторовича Полякова нагороджений Дипломом за високий рівень наукових студентських розробок, спрямованих на вирішення актуальних проблем розвитку міста та багаторічну активну участь у міському конкурсі на кращу науково-практичну розробку.

Для участі в урочистій церемонії нагородження були запрошені роботодавці, що встановили премії, які вони й вручали переможцям, міський голова І.І. Куліченко, представники міськради, ректори та проректори з наукової роботи вищих дніпропетровських вишів, студентська молодь. Переможців привітали міський голова Дніпропетровська Іван Куліченко, ректор ДНУ професор Микола Поляков, голова експертної комісії, керівник Дніпропетровської міської організації роботодавців, депутат Дніпропетровської міської ради Олександр Галаган.

О.В. Галаган у своїй промові підкреслив, що при започаткуванні конкурсу головною ідеєю було зближення ВНЗ з роботодавцями в плані підготовки таких фахівців, які безпосередньо необхідні місту, роботодавцям Дніпропетровська. «І з кожним роком ми все ближче до досягнення цієї мети, — продовжив Олександр Васильович. — Цього року крім вузькоспеціальних технічних тем було багато проектів, пов'язаних з життям мегаполісу: міського господарства, екологією, транспортними розв'язками, наповненням бюджету, роботою податкових органів, тобто найрізноманітніших спектрів життєдіяльності. Більшість наших учасників працевлаштовуються вже на момент захисту своїх робіт. Вважаю, що конкурс буде й надалі розвиватися й наповнятися змістом. Хочу побажати усім учасникам і переможцям, щоб цей перший крок у вашій кар'єрі став успішним. Бажаю всім творчих і практичних застосувань ваших знань і всіляких успіхів».

І.І. Куліченко розповів, що цього навчального року в конкурсі взяли участь 1983 студенти, з якими працювали близько 400 докторів і кандидатів наук. До фінальної частини дійшли 133, з них — 45 переможців. «Зараз ми розуміємо, що роботодавці — це не тільки працівники бізнесу, — наголосив Іван Іванович. — Роботодавці сьогодні — це й бюджетні організації, організації соціального захисту, комунальні підприємства. Тому багато перемогло

робіт з соціальних програм, екологічних та інших. Тобто таких, що безпосередньо турбують міську владу.

«Ми вдячні як Олександрові Васильовичу, що беззмінно очолює роботодавців Дніпропетровщини, так і вищим навчальним закладам, які завдяки відповідальності ректорату, забезпечили популярність конкурсу. Ну і звісно, студентам за участь у конкурсі. Для них це вигідно подвійно: через ознайомлення з реальними умовами роботи за конкретними темами та смак перемоги і матеріальне заохочення. Бути успішними — це не просто модно, бути успішним — необхідно. З такою молоддю, як ви, ми будемо мати прекрасне майбутнє Дніпропетровська й України», — відзначив мер.

Від імені ради ректорів ВНЗ Дніпропетровського регіону з вітальним словом до учасників конкурсу звернувся ректор ДНУ М.В. Поляков:

— Мені дуже приємно від імені ради ректорів вітати молодих, щасливих людей. Ви всі тут переможці, наша гордість, кожен з ректорів пишається не тільки своїми конкурсантами, а також всіма студентами, які беруть участь у науково-дослідній роботі.

Завдання нещодавно проведеного в нашому університеті І Всеукраїнського форуму студентів, аспірантів і молодих учених «Україні XXI сторіччя — інтелект і творчість молоді» багато в чому співпадають з метою конкурсу «Інтелект — Творчість — Успіх»; більшість робіт на Форум були надані представниками з Дніпропетровська. Це переконливо свідчить про зростаючий науковий потенціал наших молодих людей. Наведу приклад: в ДНУ є студентка, бакалавр, яка вже має 12 надрукованих наукових статей. В Україні дуже багато талановитих молодих людей, які можуть не тільки виконувати поставлені завдання, але й самостійно приймати рішення. Після проведення таких конкурсів розумієш, що молодь дійсно — майбутнє нашої держави.

Від імені конкурсантів-переможців вдячність організаторам висловили студентка Придніпровської державної академії будівництва та архітектури Марія Федорець і студент Дніпропетровського національного університету Олександр Капітонов.

■

Інформаційно-аналітичне агентство ДНУ

«БЕРЕЖИ ЦЕЙ СВІТ, ЛЮДИНО!»

Під такою назвою у ДНУ імені О. Гончара пройшла XIV Міжвузівська науково-практична конференція іноземних студентів Дніпропетровська.

До Палацу студентів ДНУ в черговий раз з'їхались студенти-іноземці з п'яти провідних дніпропетровських вишів, аби показати усе, чому вони навчилися у наших університетах. Адже, як відзначають організатори конференції — кафедра перекладу і лінгвістичної підготовки іноземців ДНУ ім. О. Гончара, — цей науковий форум є своєрідним підсумком підготовки іноземних студентів за рік. Говорить завідувача кафедри ЛПІ, доктор філологічних наук, професор Олена Іванівна Панченко: «Більшість учасників конференції — студенти нашого підготовчого відділення. Дехто з них в Україні лиш трохи більше півроку і тільки починає разом зі своїми спеціальностями вивчати українську й російську мови. Але усі вони — майбутні медики, металурги, філологи чи дизайнери — на цій конференції мають можливість показати свої знання».

Від імені керівництва Дніпропетровського національного університету учасників привітав начальник відділу підготовки спеціалістів для зарубіжних країн і академічних обмінів Управління міжнародного співробітництва Геннадій Анатолійович Онищенко: «Шановні учасники конференції! У нашому університеті нині отримують знання студенти з 23 країн світу. Усі ви — майбутнє своїх націй... І нас не може не радувати той факт, що сьогодні усіх вас об'єднує спільна тема — пошук шляхів вирішення актуальних проблем планетарного масштабу. Щиро вітаємо вас і бажаємо гарного навчання та плідної праці!»

З вітальним словом до присутніх звернулася також декан факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства, професор Ірина Степанівна Попова: «Започаткована на нашому факультеті науково-практична конференція для іноземних студентів вже стала невід'ємним фактом наукового життя всього університету. Прикметно, що з року в рік все більше і більше студентів збираються для розмови з різних питань нашого життя — суспільства, мови, екології... Такі зустрічі потрібні, адже дозволяють повною мірою представити бачення цих важливих питань очима молодих людей

з різних країн світу. Крім того, вони виконують ще й культурно-просвітницьку місію, знайомлячи українців з культурою зарубіжних країн, і сприяють більшій інтеграції іноземців в українське суспільство».

І справді, студенти з різних куточків світу — Сирії, Йорданії, Китаю, Нігерії та багатьох інших країн — представили свій науковий погляд на актуальні екологічні та соціальні

проблеми сьогодення. Вихідці з 14 країн зі сцени Палацу студентів ДНУ виголошували палкі промови на захист прав людини і навколишнього середовища. У виступах «Земля така ж як ми — жива!» (Діана Желяпова, Молдова), «Збережімо наш дім — планету Земля» (Самба Фель Ві, Туніс), «Планета благає про допомогу!» (Кимбат Макешева, Киргистан), «Глобальне потепління: правда чи вигадка?» (Садам Шехад, Палестина) — студенти-іноземці закликали берегти красу земної кулі. «За економічний ріст ми платимо занадто високу ціну — стираємо природне обличчя Землі. Проте якщо ми будемо охороняти природу планети — вона відповість нам турботою», — такими були переконання учасників конференції.

До уваги слухачів, окрім того, були представлені доповіді і на болючі соціальні теми — расова рівність у сучасному демократичному світі, утвердження конституційних прав людини і мирне співіснування у спільному домі — Земля. «Незалежно від раси, статі, мови, релігії чи політичних поглядів — усі ми люди. І заслуговуємо жити у справедливому суспільстві. Тож давайте об'єднуватися: починаймо з себе — починаймо з освіти і давайте будемо поважати права один одного. Хай на наш захист стане не зброя, а закон... All rights reserved», — говорить, наприклад, у виступі Вугара Гу-

лієва «Мої права людини» (Азербайджан). Група студентів 1 курсу соціально-гуманітарного факультету ДНУ (Діана Желяпова, Ариф Мамедов, Кимбат Макешева, Катерина Римар) представила цікавий відеорепортаж — інтерв'ю з жителями й іноземними гостями нашого міста стосовно моральних цінностей і уявлень.

Серйозні доповіді на глобальні теми перемишувалися з інформацією про особливості культури та мистецтва країн-учасників заходу. Наприклад, глядачі ознайомилися з культурними традиціями берберів Африки (у доповіді Хасні Абдерезака, Алжир), почули про національні особливості туніської культури від Тебті Аднана, розглянули специфічну китайську ієрогліфіку у доповіді з демонстраційними матеріалами «Візерунок світобудови» від студентки Суй Цзя з Китаю.

Також під час конференції іноземні студенти, що вирішили «гризти грані науки» в нашій країні, встигли продемонструвати і свою обізнаність в українській культурі. Так, глядачам запам'ятався творчий виступ студентів Арифа Мамедова з Туркменістану та Діани Желяпової з Молдови, які розіграли діалог Лукаша і Мавки з драми-феєрії Лесі Українки «Лісова пісня». Студенти з Марокко, Сирії, Тунісу, Йорданії та Анголи прекрасно виконали народну українську пісню «Несе Галя воду». Ось такий наш національний, український колорит з іноземним обличчям побачили гості конференції!

Дійсно, студенти-іноземці вивчають культуру України і вже встигли полюбити нашу країну. Як зазначила на зібранні І. С. Попова, іноземні громадяни стають відкритими, адже вони уже знають Україну як державу, до якої можна їздити, і де можна отримати ґрунтовні знання. Це підтверджують і самі студенти: «Звичайно, ми сумуємо за рідною країною, але що робити — треба вчитися. Для цього ми тут!», — говорить Луселія Олівейра з Анголи.

Отже, маємо надію, що подібні науково-практичні конференції і надалі допомагатимуть студентам-іноземцям консолідуватися в нашому суспільстві і дозволять їм більше розвиватися та краще розуміти цей світ.

■

*Інформаційно-аналітичне
агентство ДНУ.*

МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ «ГЕОГРАФІЯ, ГЕОЕКОЛОГІЯ, ГЕОЛОГІЯ: ДОСВІД НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В КОНТЕКСТІ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ ТА ІНТЕГРАЦІЇ»

На геолого-географічному факультеті ДНУ ім. Олесея Гончара проведена восьма, вже традиційна, міжнародна наукова конференція студентів, аспірантів і молодих учених «Географія, геоecологія, геологія: досвід наукових досліджень в контексті міжнародної співпраці та інтеграції». Не без гордості слід зазначити, що цей науковий захід еволюціонував з класичного студентського форуму до заходу міжнародного масштабу, і на сьогоднішній момент є одним з найпрестижніших як в Україні, так і за її межами.

Тема конференції є актуальною в аспекті розвитку міжнародного та міжвузівського співробітництва студентів, аспірантів та молодих вчених, здійснення обміну досвідом проведення наукових досліджень з актуальних проблем фізичної та суспільної географії, геоecології та раціонального природокористування, геоморфології та інженерної геології, напрямів розвитку туристської діяльності в регіоні, Україні, світі тощо.

Цього року партнером в організації конференції виступали Волгоградський державний педагогічний університет, Дніпропетровський дитячо-юнацький центр міжнародного співробітництва, ДНВП «Картографія» (м. Київ).

Подібні види міжвузівського міжнародного співробітництва сприяють активізації наукових зв'язків, поширенню наукового досвіду, підвищенню якості формування фахівця широкого профілю, упровадження сучасних методів наукових досліджень, реалізації концепції гуманітаризації вищої освіти, розвит-

кові міждержавного співробітництва молоді, особливо в аспекті залучення України до європейського освітнього простору тощо.

Свідченням цього є і постійний кількісний ріст учасників конференції. Географія конференції дуже різноманітна: особисту участь в її роботі взяли молоді науковці з Владивостоку (5 осіб), Іжевська (Удмуртська респ.), Челябінська, Санкт-Петербурга, Москви, Волгограду, Києва, Львова, Одеси, Харкова, Донецька та інших міст. Взагалі очну та заочну участь у роботі конференції беруть

391 чоловік — кандидати наук, аспіранти, студенти з 82 вузів України, Росії, Білорусі, Узбекистану, Азербайджану, Німеччини. Така широка географія представленості на конференції є результатом загальної політики, що реалізовується в університеті по широкому залученню молоді до рішення актуальних проблем людства, питань його взаємодії з довкіллям, їх обговоренню на заходах міжвузівського і міжнародного масштабу, в чому бачиться головний шлях до збалансованого розвитку суспільства, економіки і природного середовища.

Напрями наукових досліджень відбивають різноманітні взаємозв'язки, що існують в оточуючому середовищі, між природою і людиною. Актуальність проблем, поставлених перед собою молодими дослідниками, не викликає сумнівів. Молоді науковці пропонують широкий спектр інформації. Окремі дослідження тільки констатують факти, інші пропонують оригінальні шляхи рішення локальних або регіональних проблем, у тому числі і питань формування культури природокористування. Але усі роботи свідчать про небайдужість майбутніх фахівців до долі навколишнього геопростору.

Робота конференції організувалася за чотирма секціями:

1) Актуальні питання фундаментальних геологічних і гідрогеологіч-

них досліджень;

2) Екологічні проблеми природокористування і організації системи природоохоронних установ;

3) Фізико-географічні і картографічні методи в географії;

4) Суспільна, історична і рекреаційна географія.

Учасники конференції під час екскурсії до Козацького хутору Галушківка.

З метою наочного ознайомлення із рекреаційними ресурсами і можливостями Дніпропетровщини, традиційно проводиться одноденна наукова туристсько-екскурсійна подорож регіоном. Цього року маршрут «Дивосвіт Протовчанщини» проходив від Дніпропетровська до Петриківки, козацького хутору Галушківки, Кінного заводу у с. Сотницьке, а також екологічними тропами Дніпровсько-Орільського природного заповідника.

За підсумком роботи конференції виданий збірник наукових публікацій, прийнято резолюцію.

Спостерігаючи за науковим зростанням учасників попередніх конференцій відродно відмітити, що багато хто з учасників перших наших конференцій вже стали справжніми ученими — кандидатами наук, відповідальними виконавцями наукових тем, номінантами міжнародних наукових програм і грантів. Це дозволяє з оптимізмом дивитися в майбутнє, адже росте нове покоління учених, яке допоможе науково обґрунтувати раціональне використання природно-ресурсного потенціалу, оптимізувати стосунки в системі «Людина — Природа», забезпечити стійкий розвиток суспільства.

■

Олег АФАНАСЬСВ,
кандидат географічних наук, доцент.

«ЯСКРАВА ОСОБИСТІСТЬ – 2011»

Кращих із кращих визначили на факультеті української й іноземної філології та мистецтвознавства ДНУ ім. О. Гончара.

Цей навчальний рік був важливим і значущим для факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства. Студенти факультету перемагали на Всеукраїнських конкурсах та олімпіадах, отримували відзнаки за кращі наукові роботи на конференціях, були першими у пісенних, танцювальних та ораторських конкурсах. Характерною ознакою факультету є широкий спектр підготовки фахівців з української мови та літератури, порівняльного літературознавства, літератури зарубіжних країн, образотворчого мистецтва, дизайну, російської, англійської, німецької, французької, китайської та японської мов. За всіма спеціальностями тут навчається понад 1500 студентів.

Цього року за ініціативи студентської ради факультету було започатковано нове свято — конкурс «Яскрава особистість», що визначить найкращих студентів і викладачів, завдяки яким факультет досяг значних наукових та творчих успіхів протягом навчального року. Церемонія нагородження відбувалася за різними номінаціями, серед яких: «Краща група та куратор», «Золотий голос факультету», «Відкриття року», «Через терени — до зірок» (тут брали участь переможці Всеукраїнських олімпіад та конкурсів), «Науковий тандем» (викладач та студент, які разом досягли певних наукових успіхів), «У ритмі факультету» (хореографічна номінація) та інші. У кожній — по 5–6 номінантів, які

обиралися шляхом опитування, проведеного серед студентів. Кращі з кращих визначалися зусиллями компетентного журі, до складу якого увійшли викладачі та студенти, а очолила декан факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства, професор І.С. Попова. Теплою промовою Ірина Степанівна привітала зал:

— Цей оригінальний конкурс ми проводимо на факультеті вперше. Наших студентів надихнула така відома церемонія як «Людина року». Ідея студентів була підтримана і викладачами, і керівництвом факультету. І це не випадково, тому що на нашому факультеті навчається й працює багато неординарних, творчих людей: викладачі, професори, доценти, багато талановитої студентської молоді.

До свята була проведена велика підготовча робота. Студенти знайшли спонсорів, які приготували подарунки, самі придумали кілька цікавих номінацій, відібрали найкращих. Так, у номінації «Перший хлопець на ФУІФ-Мі» змагалися п'ятеро студентів. У нас на факультеті навчаються переважно дівчата, тому ми цінуємо кожного хлопця.

Зрозуміло, що наше свято є змаганням. Безперечно, в кожній номі-

нації буде переможець. Але, на мое глибоке переконання, у нас не буде переможених. Тому що сам вихід на сцену вже є певною перемогою. Сьогодні перемагатиме посмішка, добрий настрій, хороше ставлення, підтримка всіх, хто виходитиме на сцену. Думаю, що свято стане доброю традицією. Принаймні, мені цього б дуже хотілося.

Протягом свята студенти й викладачі подарували глядачам художні виступи, відбулося прощання із п'ятикурсниками, були нагороджені переможці в номінаціях, яких визначали за результатами студентського голосування. Хотілося би відзначити, що у номінації «Відкриття року» перемогла голова ради факультету, багатогранна та яскрава студентка 3 курсу англійського відділення Альона Сівкова. Після вистави «Невеличка драма», прем'єра якої відбулася у лютому, однокурсники до Альони інакше як Марта, не звертаються. Рік, що добігає кінця, став для неї знаковим не лише в сценічному плані, а й неодноразовими перемогами на мовних конкурсах обласного та всеукраїнського рівнів. Цього ж року Альону обрали головою студентської ради.

А от найкращого хлопця дівчата обрати не змогли. Ними стали зразу двоє: студенти 1 курсу китайського відділення Артем Лівшиць і 4 курсу української філології Євген Назаренко. Всім переможцям і учасникам Ірина Степанівна побажала нових творчих злетів.

***Інформаційно-аналітичне
агентство ДНУ ім. О. Гончара.***

Америка настільки велика й різноманітна, що далеко не кожен громадянин цієї країни знає про всі її принади. Днями натрапив на інформацію в Інтернеті, що близько третини школярів в США не можуть чітко показати свою державу на мапі світу. Для мене це парадокс. Найперше тому, що ті обличчя юні, котрі я бачив у цій країні, незалежно від кольору шкіри, соціального прошарку батьків, релігійної приналежності й таке інше, випромінювали, як правило, доброзичливість, привітність та здоровий глузд. Як так молоді люди не можуть знати де розташована їх країна?! І що, наприклад, Каліфорнія більша за Лос-Анджелес. А знову ж таки останні опитування свідчать, що американське школярство має проблеми навіть у таких порівняннях.

Однак, нехай подібні речі залишаться загадкою Америки. Бо попри ось такі незрозумілі для українського розуму загадки — Америка чудова країна. The Beautiful America — зізнаються в любові до своєї країни чорні й білі, азійці й європейці, нащадки англійських лордів та німецьких баронів, праправнуки африканських рабів, що гнули спину на полях Півдня, схожі на маленьких пташок китайці, емоційні латиняни — усі, для кого ця країна є Батьківщиною. Навіть, як кажуть, наші люди — придбаною. Себто країною еміграції. Те, що глибинний американський патріотизм — не вигадка журналістів, я зміг переконалися не раз. Майже побіля кожного двору неодмінно висить смугасто-зоряний прапор. А одне з найулюбленіших гасел тутешнього люду:

— Long live America! — Слава Америці!

Чи якщо у стилі часів СРСР, то це гасло можна перекласти, як «Да здравствует Америка!» Так ось, якщо вимовити навіть не у зовсім відповідній обстановці таку здавалось би пропагандистську фанфарну фразу, Ви неодмінно відчуєте прихильність оточуючих. Принаймні, я не раз робив такий експеримент. Важко уявити, що десь на зупинці маршрутного таксі у Дніпропетровську, коли б з посмішкою сказати присутнім «Слава Україні!», реакція була б подібною. Можливо, що хтось з читачів і наважиться на таке. Я, по-правді, з роками вже стараюся не піддавати навантаженням нервову систему. Бо майже певен, що половина з присутніх подивиться на тебе як на психічно хвору людину. Може знайти пара бабців, або дідусь з ціпком (чоловіки в Україні живуть на 10—12 років менше від жінок. А тому питома кількість дідів у будь-якому зібранні завжди менша), які з ненавистю просичать: «У, бандеровець!» Ще хтось згадає при тому свою зарплату і ціни на бензин. Реакція може бути різною, однак, навряд чи схвальною. Український патріотизм, даруйте за порівняння, недорозвинутий, миршавий і з впадими грудьми підліток в порівнянні з красенем-

мужчиною, на що, як на мене, схожий патріотизм американський. Мені хочеться сподіватися, як і ще багатьом, це не подобається, болить. Але це правда і, якщо таки прагнемо виплекати з нашого вітчизняного Квазімоди красеня — будемо щирі й відверті. Принаймні, самі перед собою.

Однак, якщо по-щирості, не раз думалося і про таке: а чи прикладали б так сентиментально руку до серця під час виконання національного гімну американці, аби жили по-нашому, по-українськи. Не буду перераховувати усі «принади» соціально-економічного вітчизняного буття. Я на-

віль запитував про таке деяких знайомих українців. Відповіді були різними: від твердого переконання, що американську єдність і патріотизм не подолає жодна біда до того, що

Фідель СУХОНИС

І ЗНОВУ Я В АМЕРИЦІ

Частина третя

(Продовження. Початок у номерах 4-5 за 2011 рік.)

ситу Америку люблять усі, а якщо буде інакше, то й не відомо. Я ж особисто зробив висновок, що американський добробут не впав з неба і на жодному дереві там замість листя доляра не побачив. А коли так, то, напевно, головний секрет успішності цієї країни — чесна і добра праця. Власне те, що завжди начеб-то пропагувалося в Советському Союзі, але ніколи насправді реалізовано не було.

На загал, як на мене, то за багаторічні спостереження від відвідин Америки я знаходив тут більше спростувань міфів, породжених в СРСР, аніж їх підтвердження. Міфів, зрозуміло негативних, бо для кремлівських діячів ця країна, між іншим, як і понині, завжди залишалась джерелом великого роздратування. Думаю, в першу чергу, через те, що на певних історичних етапах фактично лише США могли стати на перепоні московській агресії в різних кутках світу, і можливо, лише ця країна, знову ж таки в певні періоди історії «країни Рад», принаймні, в пасивний спосіб захищали тих, хто аж ніяк не хотів сповна скуштувати принади «соціалістичного раю».

Аж ніяк би не хотілося, аби ці нотатки сприймалися, як такий собі панегірик в бік Америки. Як гарно одного разу написав мені у листі наш земляк і читач з Каліфорнії, на жаль, вже нині покійний добродій Віталій Шумаков — в'язниці є скрізь, де живуть люди. В такий спосіб він хотів підкреслити неминучість проблем для будь-якого соціуму, зрозуміло, й американського також. І очевидно, що він, як то кажуть, був правий на всі сто. І очевидно, що Америка і американці мають свої проблеми. Однак, чи то так вже влаштована людина, чи там вміють приховати свої проблеми, але я більше зміг побачити позитивного, аніж негативного в американському житті. Гадаю, що з огляду на категорію відносності воно так і є. Але знову ж таки хочу повернутися, до тих міфів, котрі десятиріччями старанно накидала московська

пропаганда у формуванні в «радянських людей» образу американських імперіалістів. Торкнувся їх без претензії на системність та першенство.

Американці — суцільні товстунки та ненажери. Вони їдять усіляку гидоту, сидять перед телевізором, як кури-бройлери. Як завжди, у формуванні брехні може бути напівправа. Так, американські джерела не приховують, що у деяких штатах хворі на цукрицю другого типу складають близько дев'яти відсотків. Але я вже не раз писав у своїх дорожніх нотатках, в США існує культ здорового способу життя. Найперше він виявляється: у відмові більшості населення від поганих звичок, як то пияцтво та куріння. Похизуватися в понеділок вранці на роботі перед колегами, як ти вчора добре хильнув — річ для тутешніх традицій зовсім не зрозуміла. Так, американці люблять відпочивати і у ресторанах також. Але рівень значимості особистості кількістю випитого ніколи не вимірюється. Залежність від алкоголю в США трактується, як і повинно бути в цивілізованому суспільстві: а саме слабкість та проблемність. Американці люблять і шанують спорт. І той, що в СРСР прийнято було називати масовим. Тут створено дуже гарні умови для занять руханкою від Нью-Йорка до найвіддаленішого закутка неосяжної Америки. На відміну від України, де нині у якійсь Миколаївці взагалі не має жодних можливостей для фізичної культури, на землі Вашингтону ця проблема вирішена. Отож, спортивна нація не може бути нацією ненажер.

В Америці й крок не ступити без грошей. Усі надзвичайні скнари і нічого не зроблять просто заради добра. Ще одна кричуща брехня. Добродійність в Америці, напевно, розвинута найбільше у світі. Про неї можна довідатися, навіть не полишаючи Україну. І це не лише приклади допомоги сиротинцям, старечим домам, котрі надходять в нашу країну через американські чинники (я тут не торкаюся численної допомоги української діаспори — це окрема тема), а багато можна дізнатися, просто увімкнувши телевізор. В нашій родині полюбляють дивитися природознавчі світові телеканали такі, як Discovery чи National geographic, котрі розповідають про цікавинки нашої планети Земля. Серед розповідей закордонних тележурналістів часті сюжети про допомогу диким та безпритульним тваринам в США. Ціла бригада лікарів може виїхати рятувати їжачка, що опинився у скрутному становищі. Обладнання спеціалізованих клінік, де лікують таких тварин, як не гірко, в десятки разів пересічно краще від медичних закладів для людей в Україні. Але найголовніше — в іншому. В таких установах, як правило, не має ані цента, як кажуть, бюджетних грошей. Всі такі служби функціонують виключно на пожертви та за рахунок добродійності пересічних американських громадян. Як можна таку націю називати черствою? І взагалі, більшість українців про слово волонтер дізналось через американські чинники. В США надзвичайно розповсюджено волонтерство. І допомогти іншому, як б сказав, є стилем тутешнього життя.

Американці — надзвичайні індивідуалісти та егоїсти. Найперше вони шанують власне «Я». Цей міф може бути спростований хоча б вже вище викладеним. Але я зупинюся на іншому. На відданості американців родині. Сімейні вузи в країні дуже міцні. Є традиції, котрі спрямовані на їх цементування. Так, зокрема, більшість родин в Америці неодмінно збирається на день Подяки. І хоч часто-густо члени родини можуть бути розкидані по великій країні, а то й жити взагалі за кордоном, розділити з близькими святкову індичку — це приблизно так само свято, як в Україні підняти келих шампанського на Новий рік. А такі американські свята, як «День матері» або «День батька». Скільки людяного, справді родинного у таких святах, як вони різняться від того, до чого напівсвідомо тяглися у совєтські часи і ми. Я маю на увазі мілітаристське 23-є лютого — день Радянської Армії, котрий за інерцією чи то більше, чи то менш відзначають в Україні й понині. Чи згадка про Клару Цеткін з вигаданим нею 8-им Березня. Що ж для людини дорожче: власна матір чи полум'яна революціонерка єврейського походження?!

Американці мерзотні у своєму постійному прагненні донести та «настукати» на іншого. Однак, що слід розуміти під такими ствердженнями. Зразу хотів би зазначити, що павлики морозови якраз в Америці не у пошані. Очевидно, через відмінний соціо-культурний простір ми по-різному дивимося на «стукачество». Пошлюся краще на приклад. Якихсь 5—6 років тому я зі своїм приятелем Іларіоном Хейликом їхав гарним американським гайвеєм у штаті Нью-Джерзі. Нескінченною рікою мчали різноманітні автівки, яких у Америці, часами, здається більше, аніж людей. Раптом з віконця якогось великого «вена», що у нас прийнято називати джипом, випала бананова шкуринка.

— Ось побачиш, за якусь мілью його зупинить поліцей, — зреагував на моє здивування від побаченого у прибраній Америці пан Іларіон.

Він навмисне прилаштувався їхати за порушником. І справді за якийсь час обладнана численними різнокольоровими фарами поліцейська машина зупинила згаданий «вен». Очевидно, за бананову шкуринку. Не важко так само здогадатися, що про нехлюя на дорозі повідомив хтось з водіїв, котрі їхали з нами разом в ту пору гайвеєм. І, можливо, навіть не один. Так, напевно, чимало українців можуть вважати таку ситуацію «стукачеством». Думається, що ще чимало часу мине, поки наші люди почнуть відрізняти поведінку павликів морозових від виконання своїх громадянських обов'язків.

Окремо хотілося б зупинитися на міжнаціональних стосунках в Америці. Тим більш з огляду на те, що завдяки друзям в цій країні, я завжди дивився на тамтешнє життя очима нашої діаспори. Але це тема вже окремої частини.

■

Час прощатись

Дарина СУХОНИС

KICANOKIA@I.UA —
якщо ви хочете поговорити

У кожної людини є щось особливе — запах, звук, колір, що обов'язково нагадає найсолодші моменти в житті. А найбільш п'янкими є моменти дитинства — згадка про те, як колись було гарно, легко та просто. Коли закінчувались гроші, варто було нарвати ще листочків — і можна було гратися далі; натягнути колготки на голову — і ти вже заець. Іграшки втілювали цілий потаємний світ — можна було ходи-

банани у великому сітчастому ящику. Вони солодко пахнуть чимось новим та рідкісним, тим, що вважається майже делікатесом у далекому 1997 році.

Мені вже більше ніж двадцять років, але іноді я, йдучи по тротуарним плитам, намагаюся не ступати на «шви» та перестрибую каналізаційні люки — бо так робила колись. Я і досі зриваю квіти акації та збираю їжаки-каштани, роблю вінки з

Забудови, торговельні центри, магазини — все це є тепер усюди, а раніше парки були тільки парками: трава, дерева, білки. Стелиш ковдру, дивишся, дихаєш.

Тоді за 5 гривень можна було купити дитячий скарб — Кіндерсюрприз у підземному переході. А зараз 5 гривень — це просто оплата проїзду в міському транспорті. І ніякої магії.

ти з Барбі в руках і пошепки їй розповідати, а головне, вірити — вона все чує.

Коли на вулиці я чую запах літа — суміш асфальту, що нагрівся за день, співи ластівок, що шугають у повітрі в пошуку комах, звуки міста — люди та авто галасують без упину; сонце, що сідає — я згадую своє дитинство. Запах бананів у супермаркеті також зупиняє мене — варто закрити очі, і я вже маленька дівчинка у продуктовому місті Києва, недалеко від зупинки метро Арсенальна. Я стою в овочевому магазині — тут трохи брудно, спекотно, пахне буряками та картоплею. А коли пройти трохи далі — лежать

кульбаб, задивляюся на іграшки у магазинах, люблю малювати крейдою на асфальті, люблю слухати грім та розглядати великі дерева у парку.

В нашому місті є метро, але на околицях. Але для мене таке дитяче щастя туди потрапити влітку. Холодне повітря підземки змішується з запахом чи-то гуми на ескалаторах, чи-то це метро так пахне взагалі. Але цей запах теж говорить мені про дитинство, бо у Києві так багато станцій метрополітену. А ще я люблю поїзди — ще ті, не дуже гарні, які везуть тебе тихо і довго у столицю, заколисують своїми «тук-тук».

Доросла я живу у мегаполісі — на межі центру та сходу України, але душа мого дитинства назавжди захована у Києві. У місті, де квітнуть каштани, ще мало машин та білки у парках. У місті, що застигло у 1997 році. Я бачу це місто крізь блиск та мішуру гламуру, вечірок, барів та клубів. Я чую, як воно дихає.

У мене у шафі висить весільна сукня. Скоро я назавжди попрощаюся з дитинством. Але пройде час, і я повернуся туди, де живе душа маленької Даринки. Повернуся туди, аби забрати її, бо вона так мене чекає...

Випускний бал-2011 у Національному гірничому університеті

У Національному гірничому університеті 24 червня усьоме відбувся урочистий вечір для випускників 2011 року, що пройшов у традиціях класичного балу. Для участі в ньому запрошено кращих із кращих 140 студентів-випускників цього року. Традиційно випускний бал пройшов під егідою Асоціації випускників НГУ.

Під урочисті звуки фанфар ректор НГУ Геннадій ПІВНЯК оголосив про відкриття балу і запросив випускників і присутніх до першого танцю (полонезу). Упродовж свята триває нагородження кращих випускників з усіх дев'яти факультетів. У різних номінаціях прозвучали імена випускників: Анни Ковальнової з електротехнічного факультету, Едгарда Манукаєна з гірничого факультету, Марини Шульги з факультету менеджменту, Сергія Федоряченка з ме-

ханіко-машинобудівного факультету, Юлії Суглобової з факультету інформаційних технологій та інших.

А бал у холі головного корпусу триває. Мазурка змінюється менуетом, весела полька чергується з прем'єрним «Ча-ча-ча». Випускники готувалися до прощального балу не один місяць. Тож з неприхованим захопленням гості й усі присутні дійства спостерігали за вируючими парами. А ректор Монтан університету з Австрії, професор Вегшайдер, не втримався від чарівних звуків вільного вальсу й закружляв з однією з випускниць серед інших пар вихованців гірничого. Почесні гості балу, учасники наради ректорів університетів — члени Міжнародного університету ресурсів (IUR): професор Карстен Дребенштедт (ТУ «Фрайберзька гірнична академія», ФРН);

професор Петр Чая («Краківська гірничо-металургійна академія ім. С. Сташция», Польща); професор Вольфхард Вегшайдер (ректор Монтан-університету, Леобен, Австрія); професор Бернд Майер (ТУ «Фрайберзька гірнична академія», ФРН); Михайло Іванов (Санкт-Петербурзький державний гірничий інститут ім. Г.В. Плеханова, РФ), — приємно вражені таким яскравим святом. За традицією обирають Короля і Королеву балу. Цього разу поталанило Михайлу Боднару і Еліні Китайгорі. Вони і розпочали останній вальс, на який запросили всіх випускників. Звучить напутнє, по-батьківськи щире слово ректора НГУ Геннадія ПІВНЯКА. Він вручає випускникам запалений факел — символ єдності поколінь гірників. Прощавай, пристань студентської юності!

ІЗНОВУ Я

Не лише з блокнотом, а й фотокамерою здійснював свою чергову т

Петро ПАЛЮХ з штату Нью-Джерсі, який разом зі своєю дружиною пані Лесею, взяв цього разу головні клопоти щодо мого побуту в США, як міг допомагав і у моїй репортерській роботі. Ось так старанно він фільмував антураж славної м'ясарні Бачинського у серці Нью-Йорку. Ми побували там якраз напередодні Великодня, а тому торгівля в цьому, без перебільшення, знаному в усьому українському світі магазині, йшла повним паром. По-правді, після тих відвідин я щиро пожалкував, що не випадало повезти в Україну ковбаси «від Бачинського». Справді надзвичайно гарні вироби традиційної української кухні з американським присмаком!

Гамбургер — один із символів Америки. Однак, цей кулінарний витвір вже давно здобув прихильність по усіх світах. Побачивши дум'яного знайомця і я не розгубився. Однак, подолати американський бутерброд таких поважних розмірів виявилось не під силу. А тому він так і залишився бовоніти на одному з перехресть Мангетену. Між іншим, неподалік від Українського дому. Можливо, комусь з наших туристів, якщо доведеться там побувати, таки вдасться впрохатися з велетнем.

Одна з прикмет американських міст — скульптурні зображення різного тематичного спрямування. Металевого гравця в гольф наша невеличка туристична група з Січеслава зустріла на одному з перехресть модерного Чикаго. Він аж ніяк не заперечував зробити з ним фото на згадку. Чим і скористалися **Олександр ПОЛОВИЙ** (зліва) та **ІГОР ВАСИЛЕНКО**.

Пані **Олександра МУДРА** потрапила до США з Польщі. І як це не здається дивним, але рідну українську мову вивчила вже на землі Вашингтону. У часи її юності комуністична влада Польщі докладала усіх зусиль, аби якнайскоріше асимілювати українців на їх рідних автохтонних землях, котрі після Другої світової війни потрапили до складу цієї країни. А тому українцям фактично заборонялося користуватися материнською мовою. Однак, ще жодному тоталітарному режиму в світі не вдалося сповна знищити прагнення нашого народу залишатися самим собою. Ось і пані Олександра Мудра не відщуралася свого коріння. Вона не лише почала брати активну участь в етнічному житті нашої громади в США, а й зайнялася літературою, вихованням української молоді. На її віршах і казках було виховано не одне покоління нашої юні в США. Так само пані Олександра довгі часи співробітничала в українських виданнях Чикаго. Де й по-сьогодні живе та користується повагою і пошаною членів нашої громади.

В А М Е Р И Ц І

орчу подорож до США редактор журналу «Бористен» Фідель Сухоніс.

Українці США для збереження своєї ідентичності за-
сновують не лише культурологічні установи, а й різно-
го роду фінансові допомогіві структури. В Нью-Йорку
я зміг познайомитися з керівником однієї з найбільших
українських кредитівок «Самопоміч» паном **Богданом**
КУРЧАКОМ (на фото справа). Ця фінансова установа
добре znana в громаді не лише успішною роботою, а й
системними і значними добродчинними акціями в ук-
раїнському житті як і діаспори так і материкової Украї-
ни.

Пан Богдан Курчак американець, як то кажуть, на всі
сто. Але з іншого боку в обговоренні з ним українсь-
ких проблем і шляхів їх вирішення не знайшов жодних
розбіжностей. На відміну від того, як би це могло бути
в розмові, наприклад, з якимось дніпропетровським
обивателем.

Безперечно найбільшою окрасою Чикаго є озеро Мічиган. Воно єдине, з так званих, Великих
озер, що повністю знаходиться на території США. Зразу чотири штати країни Мічиган,
Індіана, Іллінойс та Вісконсін мають вихід до цієї чудової водойми. Назва озера походить від
слова mishigami, що мовою індіанців племені Оджибва означає «велика вода». Краєвиди озера
Мічиган притягальні для відпочиваючих з усього світу. А тутешній схід сонця вражає
небаченими фарбами та відтінками.

Чикаго вражає архітектурни-
ми об'єктами світового маси-
табу. Ось таке фото на згадку
про відвідини цього міста за-
лишилося в особистому архіві
молодого підприємця з Дніпро-
петровська Ігоря Василенка.
Що й казати вражаючи кар-
тина. Скляна підлога на огля-
довому балконі найвищого
хмародера Чикаго Сірс Тауер
знаходиться на висоті 412
метрів. Між іншим, цей уні-
кальний балкон здатен витри-
мати вагу в 5 тонн!

Однак, навіть усвідомлення
цього не применшує хвилюван-
ня того, хто робить перший
крок на скляну підлогу. Адже
таке враження немов би ти
крокуєш у безодню. Що ж
справді може подарувати ба-
гато нових вражень та неза-
бутніх емоцій!

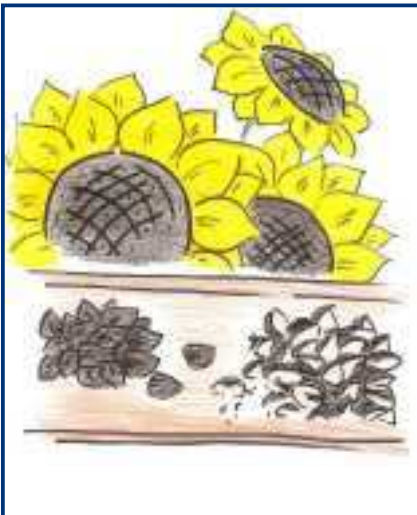
Любов до квітів я б назвав однією з пристрастей американців. Тутешня людність залюбки
прикрашає ними свої квартири, будинки, подвір'я. Часто можна побачити квітники і побіля
офісів, торгових закладів, інших публічних установ. А тому квіти один з найрозповсюджених
товарів як у великих супермаркетах так і у маленьких крамничках. Це фото зроблено побіля
одного з магазинів штату Нью-Джерсі.

НА КОНКУРС ТВОРЧОЇ МОЛОДІ ІВАНА ТА МАРУСИ ГНИП

Оксана ЧУДОВНА та **Юлія МАРКО** цього року закінчили Січеславську середню школу № 147 ім. В. Чорновола. Дівчатка добре навчалися, постійно брали активну участь в громадському житті школи та класу. Обидві випускниці захоплюються малюванням. Найбільше цікавить дівчат патріотична тематика. Не даремно ж вони старанно і талановито працювали над оформленням шкільного історичного музею. Між іншим, вони не лише доклали своїх рук в оформленні різноманітних стендів, але й неодноразово провадили цікаві та пізнавальні екскурсії. Деякі з робіт **Оксани ЧУДОВНОЇ** та **Юлії МАРКО** ми сьогодні пропонуємо увазі наших читачів.

НАША ЦЕРКВА- КИЇВСЬКИЙ ПАТРІАРХАТ

РЕЛІГІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ ЧАСОПИСУ "БОРИСТЕН"

видання благославив патріарх УПЦ КП ФІЛАРЕТ

№7, 2011

27-28 ЛИПНЯ 2011 Р. В КИЄВІ ВІДБУЛИСЯ ЗАГАЛЬНОЦЕРКОВНІ УРОЧИСТОСТІ ТА БОГОСЛУЖІННЯ, ПРИСВЯЧЕНІ ДНЮ ХРЕЩЕН- НЯ РУСИ-УКРАЇНИ ТА ПАМ'ЯТІ РІВНОАПОСТОЛЬНОГО КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА ХРЕСТИТЕЛЯ.

Богослужіння очолив Святійший Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет у співслужінні близько 40-а архієреїв та представників духовенства з усіх епархій Київського Патріархату.

27 липня у Володимирському патріаршому кафедральному соборі столиці відбулося Всенічне бдіння, а 28 липня – урочиста Божественна літургія, яка розпочалася о 9.30. Храм та подвір'я навколо нього були наповнені богомольцями. Після читання Євангелія Святійший Патріарх виголосив проповідь про шанування святого рівноапостольного князя Володимира. Перший канал Українського телебачення вів трансляцію патріаршого богослужіння.

Після завершення Божественної літургії (близько 12.00) від Володимирського собору в напрямку до пам'ятника князю Володимирі вирушив Хресний хід. Як і минулого року, він зібрав понад 20 тисяч чоловік, з яких понад 1,5 тися-

чі становили священики. Люди йшли не тільки по вулиці, але й бічними тротуарами.

Довжина Хресного ходу від голови до кінця колони склала понад кілометр (коли початок ходу був на Софіївській площі, його завершення було на розі вул. Володимирської та бульвару Шевченка), а загальна тривалість шляху – близько 2,5 кілометрів. Незважаючи на спекотну погоду та поважний вік – 82,5 роки – Предстоятель, Святійший Патріарх Філарет не тільки звершив понад двогодинну Божественну літургію, але й пройшов весь шлях ходу та очолив два молебні – на площі перед Святою Софією з нагоди відзначення цього року 1000-ліття її закладання, та біля пам'ятника князю Володими-

Після молебню до Пресвятої Богородиці, завершеного на Софіївській площі, Предстоятель звернувся до присутніх з коротким словом, в якому відзначив, що це місце є священним для всіх українців і для всіх православних християн, бо собор Святої Софії і в княжі, в козацькі часи, і в новітній історії був місцем історичних подій. «Через гріхи наші ми

втрапили свою державу – зазначив Патріарх Філарет, – але Господь змилювався над нами, побачив бажання нашого народу бути вільним і духовно відроджуватися, а тому дав нам і незалежну державу, і Помісну Українську Церкву». Святійший Владика закликав на всіх Боже благословення, після чого Хресний хід вирушив далі – повз Михайлівський Золотоверхий монастир до пам'ятника рівноапостольному князю Володимирі.

Тут на сходах перед постаментом пам'ятника князю-хрестителю був звершений молебень, під час якого молитовно прославлялися святі рівноапостольні князь Володимир, свята рівноапостольна княгиня Ольга і святі благовірні князь Ярослав Мудрий та всі святі землі української.

Після завершення молебню Патріарх Філарет звернувся до присутніх зі словом повчання. Він нагадав, що хрещення

навернуло наш народ від неправди до правди і що наша держава в княжі часи була сильною, бо на чолі неї стояли святі – княгиня Ольга, князь Володимир, князь Ярослав Мудрий. І коли нею керували святі, то і держава процвітала. А коли правителі стали грішити, примножувати ворожнечу та ненависть, – тоді держава занепадала. «І це нам урок. Якщо ми хочемо процвітання України, ми повинні жити благочестиво, за заповідями Божиими, в любові один до одного» – зазначив Предстоятель Київського Патріархату.

Патріарх також наголосив на необхідності об'єднання православ'я в Україні та створення єдиної Помісної Православної Церкви. «І ми впевнені, що в Україні буде єдина Помісна Православна Церква», – сказав Святійший Владика.

«Ми не вороги Росії, Російській Церкві. Ми брати, і щирі брати. Але ми хочемо мати це

братерство як рівні, а не бути підпорядкованими», – зазначив він. «Якщо полюбимо своє, то навчимося любити і сусідів, і ближніх», – додав Патріарх Філарет.

Богослужіння завершилося багатолітнім Патріарху, ієрархам, Україні, її владі та війську, і всім православним християнам. Після чого Предстоятель окропив віруючих святою водою, а потім дав відповіді на питання журналістів. Святкове богослужіння завершилося після 14 години, тобто тривало загалом понад 4,5 години.

У якості подарунку в Михайлівському монастирі на паломників чекав чудовий спів хорового колективу «Орфей» й інших хорів, а також можливість підкріпити свої тілесні сили їжею на благодійному обіді, який був організований протоієреєм Миколою Салабаєм, настоятелем столичного храму Різдва Христового.

Загальноцерковне торжество ще раз засвідчило духовну силу Київського Патріархату, стало втіхою та підтримкою численним священикам і мирянам з різних куточків України, які змогли побачити велич Церкви, до якої належать, та відчутти причетність до важливої духовної справи творення єдиної Помісної Православної Української Церкви.

Зі святом Хрещення Київської Русі!

ПАТРІАРХ ФІЛАРЕТ ЗВЕРНУВСЯ ДО ПРЕЗИДЕНТА В. ЯНУКОВИЧА З ПРИВОДУ РЕЗОНАНСНИХ СУДОВИХ ПРОЦЕСІВ

Вельмишановний Вікторе Федоровичу!

Останнім часом все більше і більше людей просять мене висловити через лист до Вас думки Церкви щодо низки судових процесів, підсудними у яких є політики та колишні високопосадовці – экс-прем'єр-міністр Юлія Тимошенко, экс-міністри Богдан Данилишин, Юрій Луценко, Георгій Філіпчук, колишні в.о. міністра Валерій Іващенко та заступник міністра Євген Корнійчук, колишній голова Верховної Ради Криму Анатолій Грищенко, колишній голова Держсмитниці Анатолій Макаренко та заступник голови правління НАК «Нафтогаз України» Ігор Діденко та інші.

Обов'язок Церкви – виступати на боці справедливості, але разом з тим закликати і до милосердя, «бо немилостивий суд тому, хто не творив милості; милість же підноситься над судом» (Послання ап. Якова, 2:13).

Господь – Суддя праведний (Псалом 9:5), правда і суд – основа престолу Його (Псалом 96:2). Тим, хто наділений у народі владою, Він дає право судити – але лише для того, щоби через справедливий суд викоринювалося беззаконня і творилася справедливість.

Благочестивий цар Ізраїлю Йосафат, поставивши суддів, дає їм таку настанову: «Дивіться, що ви робите, ви чините не суд людський, але суд Господа, і Він з вами у справі суду. Отже, нехай буде страх Господній на вас: дійте обачно, тому що немає у Господа Бога нашого неправди, ні упередження, ні хабарництва» (2 книга Параліпоменон, 19:6-7). Так само і пророк Мойсей начальникам народу заповідає: «Вислуховуйте братів ваших і судіть справедливо... не розрізняйте осіб на суді, як малого, так і великого вислуховуйте: не бійтеся лиця людського, тому що суд – справа Божя» (Второзаконня, 1:16-17).

Псаломспівець вигукує: «Блаженні ті, хто чинить правосуддя і дотримується справедливості» (Псалом 105:3). А Бог через пророка Єзекиїля сповіщає: «Якщо хто праведний і чинить суд і правду,... нікого не пригноблює, боржникові повертає заставу його, крадіжки не робить, хліб свій дає голодному і нагого покриває одежею, у ріст не дає і лихви не бере, від неправди утримує руку свою, суд людині з людиною чинить правильний, живе за заповідями Моїми і дотримується постанов моїх щиро: то він праведник, він неодмінно буде живий» (Книга пророка Єзекиїля, 18:5,7-9).

На тих, хто начальствує серед народу, Господь покладає особливу відповідальність. Про це нагадує премудрий цар Соломон: «Отже, слухайте, царі, і розумійте, навчіться, судді країв землі! Слухайте, володарі багатьох і ті, хто пишається перед народами! Від Господа дана вам держава, і сила – від Всевишнього, який дослідить ваші діла і випробує наміри... Страшно і скоро Він явиться вам, – і суворий суд над начальниками, бо менший заслуговує помилування, а сильні сильно будуть покарані. Господь усіх не убоїться лиця і не устрашиться велчі, бо Він створив і малого і великого й однаково промишляє про усіх; але на начальників чекає суворе випробування» (Книга Премудрості Соломона, 6:1-3, 5-8).

Господь виявляє до грішників велике милосердя, чекаючи їхнього покаяння. Але часто буває так, що довготерпіння Божє до її гріхів людина сприймає, як безкарність: «Не швидко зверищується суд над злими вчинками; тому і не страшиться серце синів людських чинити зло. Хоч грішник сто разів чинить зло і закликає у ньому, але я знаю, що благо буде тим, хто боїться Бога, хто благоговіє перед лицем Його; а нечестивому не буде добра, і, подібно до тіни, недовго протримається той, хто не благоговіє перед Богом» (Книга Екклесіаст, 8:11-13). Тому і говорить Господь до грішника: «Навіщо ти говориш про настанови Мої і завіт Мій береш у уста свої? Ти ж зненавидів настанови Мої і слова Мої відкидаєш від себе. ... Ти це робив, а Я мовчав; ти гадав, що й Я такий, як ти. Але Я викрию тебе і поставлю перед тобою гріхи твої» (Псалом 49:16-17,21).

Істинне правосуддя є виконанням найголовнішої Божої заповіді – «Полюби ближнього твого, як самого себе» (Євангеліє від Матфея, 22:39), «все, чого бажаєте, щоб вам робили люди, так і ви робіть їм» (Євангеліє від Матфея, 7:12). Підхід до правосуддя з різними мірками – одними для прихильного, іншими – для супротивника, – є порушенням і людського закону, і закону Божого. Тому наділені владою повинні уважно слідкувати за тим, щоби нічий особисті уподобання не впливали на хід правосуддя, щоби винний не звільнявся від відповідальності, а невинний – не був осуджений та щоби покарання було співмірне з провинною. Бо кожному належить пам'ятати: «Усі ми постанемо перед судом Христовим. Кожен з нас дасть за себе відповідь Богові» (Послання ап. Павла до римлян, 14:10,12).

Застерігаючи нас від того, щоби в одних випадках чинити справедливо, а в інших – ні, апостол Яків нагадує: «Коли ви виконуєте закон царський за Писанням: люби ближнього твого, як самого себе, – добре робите. А коли робите, дивлячись на особу, то гріх чините, і перед законом виявляєтеся злочинцями. Хто дотримується всього закону і согрішить у чому-небудь одному, той стає винуватий у всьому» (Послання ап. Якова, 2:8-10).

Вельмишановний пане Президенте!

На Вас, як Главу держави, покладена особлива місія слідкувати за додержанням законодавства, гарантувати виконання конституційних норм щодо рівності всіх перед законом та права кожного на безпристрасне і справедливе правосуддя.

До слідства та судових процесів, які розглядають справи колишніх високопосадовців і політичних діячів – Юлії Тимошенко, Богдана Данилишина, Юрія Луценка, Георгія Філіпчука, Валерія Іващенко, Євгена Корнійчука, Анатолія Грищенка, Анатолія Макаренка, Ігоря Діденка та інших – прикута особлива увага громадськості. Вони мають стати своєрідним показником зрілості Української держави, її досягнень в утвердженні верховенства права.

Тому від імені Церкви звертаюся до Вас із закликом зробити все можливе для Вас – і як для Президента України, Гаранта додержання її Конституції та законів, і як для православного християнина, – для того, щоби слідство та судові розгляди у низці згаданих та інших резонансних справ були максимально об'єктивними та не давали жодних підстав для сумнівів у їхніх підсумках.

Бажаю Вам державної мудрості, міцного здоров'я та Божого благословення у всіх добрих справах!

З повагою

ФІЛАРЕТ,

Патріарх Київський і всієї Руси-України

•ПРОПОВІДЬ

ПРО ТЕРПЕЛИВЕ ПЕРЕНЕСЕННЯ СТРАЖДАНЬ

В ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа!

Дорогі браття і сестри!

У ці дні Страсного тижня ми ніби таємничо приєднуємося до тих страждань, які перетерпів Господь Ісус Христос на Голгофі, в саду Гефсиманському, у Пилата і первосвящеників. Читаючи і слухаючи Євангеліє, ми ніби самі присутні там, і через це співчуття стражданням Господа Ісуса Христа ми є ніби учасниками цих страждань.

Але цього не достатньо. Апостол Павло каже: «Уподобійтесь мені, як і я Христу». Подібними будьте до мене, – каже апостол. В чому ж був подібним до Господа Ісуса апостол Павло?

Він не страждав так, як Христос. На Голгофі його не розпинали. Але він страждав, проповідуючи Євангеліє, так само, як страждав Христос. Тому в іншому місці той же апостол каже: «нехай у вас будуть ті самі думки й почуття, як у Христі Ісусі».

Тепер подивимося, яким же був Христос на землі. Як Бог, Він звершував чудеса. А яким був Ісус Христос, як Син Людський? Адже апостол закликає уподібнюватися Йому в тих почуттях, які Він мав, як людина, бо Божі почуття ми наслідувати не здатні.

Будучи Царем Всесвіту, народився у бідній сім'ї. У Вифлеємі не знайшлося зайжджого двору, вільного будинку, тому він народився у вертепі та був покладений у ясла. Тобто, Христос не цурався бідності, й цим самим показав, що бідність – не порок. Христос завжди підтримував бідних.

І сам Він, живучи в Назареті з Йосипом і Матір'ю Марією, трудився, працював. Працював для того, щоби жити в своїй сім'ї. Тому і ми повинні всі уподібнюватися цьому: працювати, виконувати свої обов'язки, заробляти собі насущний хліб. Бо Господь, коли виганяв Адама з Своєю з раю, сказав: «В поті чола твого будеш їсти хліб твій». Тому кожна людина повинна працювати. Апостол Павло тим солунським християнам, які не працювали, сказав, що «хто не працює, той нехай і не їсть».

Ісус Христос сповіщав слово Боже. Що це означає? Якщо ми повинні і в цьому уподібнюватися Христу, то це означає, що хто покликаний проповідувати слово Боже – повинен його проповідувати. А якщо він не проповідує, то він не уподібнюється Христу.

Це стосується і кожної людини, яку б вона не займала посаду. Треба виконувати свої обов'язки так, як Свій обов'язок виконував Христос – ревно. Бо хто не виконує своїх обов'язків, як виконував Христос, той Йому не уподібнюється.

Ісус Христос, проповідуючи, багато терпів неправди. Вважали, що Він силою князя бісівського виганяє бісів. Це ж неправда! Але Христос мовчав, терпів цю неправду та наругу.

Проте Христос не завжди мовчав. Він не був пасивним до неправди, а викривав її. І коли Він проповідував про те, що Він Син Божий, а первосвященики та книжники вважали, що Він богохульствує, то Христос не мовчав. Він

доводив їм, що Він таки Син Божий. Доводив, що вони помиляються, що вони перебувають в омані. Тому говорив: «Якщо не вірите моїм словам, то повірте моїм ділам». Яким ділам? Чудесам, які Він звершував – тим, яких ніхто інший не звершив і не міг звершити.

Всі знали, що Христос говорить про Себе, що Він є Син Божий. І за це Його переслідували, і не раз хотіли вбити. За те Його, зрештою, і засудили на смерть – що Він називав Себе Сином Божим. Але Він, знаючи, за що Його переслідують, не відрікався від правди.

Цей шлях привів Його до більших страждань. До страждань внутрішніх, страждань душі, які Він витерпів у Гефсиманському саду. Він знав, що прийдеться страждати, але людська природа, яка створена для життя, противилася цьому. Тому Він боявся, і тому молився: «Отче, якщо можливо, нехай пройде повз Мене ця чаша». Але закінчував Свою молитву словами: «Нехай буде не так, як Я хочу, а як Ти».

І ці страждання настільки були важкими, що кривавий піт виходив з Його тіла. Потім, коли Спасителя били, знущалися над Ним, плювали на Нього – він був спокійним. Він молився за своїх мучителів, бо вони не знали, що роблять. Але у Гефсиманському саду Він тяжко страждав душею, яка противилася смерті. І хто перетерпів душевні страждання, той знає, що вони набагато важчі від фізичних.

Він страждав також тому, що знав про зраду одного зі Своїх учеників. Чому ж Іуда, який три роки ходив зі своїм Учителем, видав Його? Тому, що любив гроші. Грошолобство – це таке зло, яке не існує саме собою. Воно веде до інших гріхів. І навіть до таких страшних, як зрада свого Учителя. Не просто Учителя, а Спасителя, Сина Божого, Творця. На такий страшний гріх наштовхнуло грошолобство. І все це Ісус Христос теж повинен був перетерпіти.

На Тайній Вечері сидять дванадцять апостолів, і Христос знає, що один з них зараз піде і видасть Його за тридцять срібників. Тяжкі страждання всередині Христа. Але Він терпів. І не тільки це – Він терпів і несправедне судилище Синедріону, і осудження у Пилата, і знущання та биття. І, звичайно, Голгофу. Бо чого тільки не вислухали вуха Христові: «Якщо ти Син Божий, – зійди з хреста і ми повіримо, що ти дійсно Син Божий» або: «Інших спасав, а Себе не можеш спасти». Терпіти цю неправду – це теж є страждання.

Тому, дорогі браття і сестри, згадуючи про всі ці страждання Спасителя, ми повинні розуміти, що нам належить бути співучасниками Його страждань. Не тільки сьогодні, коли цілуємо Його Плащаницю, а щодня, протягом всього життєвого шляху.

Коли терпимо бідність і нестачу їжі – згадаймо про Христа. Бо Він теж це витерпів. Адже Він сказав: «Птахи мають гнізда, а Син Людський не має де голови прихилити».

Коли ми стикаємося з неправдою, згадаймо, що й Христос терпів неправду. І для чого Він терпів це? Для того, щоб людину визволити від влади неправди. Скільки було наклепів на Христа – і Він все витерпів.

Часто ми самі ставимо питання: чому я страждаю, чому мені тяжко жити на землі? Не сумуй. Бо для того нам належить переносити випробування, щоби подолати у собі гріх. А щоб подолати гріх, треба пройти через страждання. Без страждань ніхто ніколи не подолає гріх. Тому радіймо в стражданнях, радіймо. Бо через них визволяємося від гріха. «Тільки той, хто співстраждає з Христом, буде і прославлений разом з Ним» – говорить апостол.

Ми не хочемо страждати, але треба. Бо і Христос не хотів померати – але виконав волю Отця, щоби спасти людство. Хочеш подолати свій гріх – перестраждай. Бо це є той шлях, про який сказав Господь: «Якщо хто хоче йти за Мною – нехай візьме хрест свій і йде за Мною». Хрест – це і є страждання.

Чому апостоли, коли їх побили й кинули до в'язниці, а потім вони звільнилися, — чому вони не плакали, не сумували, а раділи? Тому, що знали, що страждають за Христа, несуть на шляху за Ним свій хрест. І коли ми страждаємо, то теж повинні радіти, бо через ці страждання Господь нас визволяє від гріха.

Іншого шляху в Царство Небесне нема. Якщо хтось проживе земне життя без страждань, то знайте, що місце його в пеклі. Чому в пеклі? Бо він жив на землі для себе, для своїх насолод. Він не знав горя, ні холоду, ні голоду. Він тільки блаженствував. І Господь сказав, що хто так живе, той своє отримав. Працював ти для благоденства на землі – отримав, а Царства Небесного ти не заслужив, бо ти не страждав. А оскільки не страждав, ти свій гріх не подолав. А якщо ти свій гріх не подолав, то тобі немає місця у вічному блаженному житті.

Тому не заздріть тим багатим, які благоденствують на землі, які не страждають. Не заздріть, а краще плачте за ними, бо їх чекають вічні страждання! Радійте ж за себе, коли ви страждаєте. Бо цими стражданнями – чи то через хвороби, чи через життєві труднощі, чи через наклепи – через все, що пов'язане з внутрішніми стражданнями, ми йдемо до спасіння і все це нам благо.

Але і в стражданнях треба йти прямою дорогою, треба йти дорогою правди. Бо страждання інколи бувають, як покарання за гріх, за неправду. Від цього нас застерігає апостол, кажучи: «Стережіться, щоб хтось з вас не постраждав, як злочинець». Тому треба боротися проти неправди – і в собі, і в інших.

Уважно прочитайте Євангеліє. Чи хоч один раз за Своє життя Христос сказав неправду, або чи підтримав неправду в інших? Не було такого! Тому не тільки ми самі не повинні йти дорогою неправди, а й не підтримувати неправду. Бо хто співчуває неправді, той є співучасником цієї неправди і несе відповідальність за неї, як і той, хто говорить неправду.

Ісус Христос сказав, що Він лагідний і смиренний серцем. Тому ми теж повинні бути смиренними і лагідними. В Ісусі Христі ви ніде не побачите гордості. Бо гордість – це

такий страшний гріх, який закриває людині очі на себе. Така людина не бачить своїх гріхів, а бачить тільки свої переваги, свою славу, свої нібито добрі вчинки. А Христос показав приклад смирення, коли на Тайній Вечері умив ноги ученикам. Він, Бог, умивав ноги, а ми часто боїмося принизити себе! Ми говоримо: «Я ж займаю таку посаду – то хіба мені личить принижувати себе до якогось прислужника, до людини низького походження? Я не можу цього зробити». Безумний, подивись на Христа, яким Він був смиренным, і покайся в гордості.

З цих всіх прикладів кожен з нас повинен для себе зробити висновок. Хто хоче після смерті мати вічне блаженне життя – терпіть все, несіть свій хрест, як Христос сказав: «Візьми хрест свій і йди за Мною», тобто поведься так, як Я поведився, і ця дорога приведе тебе до вічного життя.

І якщо йдеш за Христом, не думай, що на землі ти будеш тільки страждати. Бо Господь пошле тобі й радість, внутрішню радість, яку ні з чим не порівняти. І саме ця радість, яка є плодом благодаті Святого Духа, дасть силу перебороти страждання. Так було зі всіма праведниками: і апостоли, і пророки, і мученики, і подвижники – всі вони труднощі переборювали цією Божественною благодаттю. Її Господь посилає всім нам. І коли ми приходимо до храму на богослужіння, ми отримуємо її, і вона дає нам силу переносити все.

Тому, дорогі браття і сестри, коли ми підходимо до Плащаниці, то повинні поцілувати рани Христові, які Він перетерпів заради нашого спасіння, щоб дати нам вічне блаженне життя, і попросити, щоби Він був милостивим до наших гріхів. Щоби Він укріпив нашу віру, бо не всі її мають. Адже віра – це не тільки віра в існування Бога. Це є внутрішнє переконання, це є сприйняття Бога і бажання виконувати все, що Він повелів, – це є віра. А визнання Бога – не віра, бо біси теж визнають, що Бог є, але тремтять.

І нехай Господь наш Ісус Христос за те, що ми прийшли сьогодні поклонитися Його стражданням, поцілувати Його рани, простить нам наші гріхи, укріпить нас у вірі, надії, а головне – нехай Він дасть нам Царство Небесне, заради якого ми молимося, живемо і страждаємо.

Богу нашому слава на віки віків!

Амінь.

Патріарх ФІЛАРЕТ.

Україна — побожний край!

Успенський собор Києво-Печерської лаври.

РЕЗОЛЮЦІЯ ПРАВОСЛАВНОГО ПАСТИРСЬКО-ПРОСВІТНИЦЬКОГО ФОРУМУ

Зібравшись у Михайлівському Золотоверхому монастирі м. Києва з нагоди відзначення дня Хрещення Київської Русі-України, після заслуховування та обговорення доповідей Патріарха Київського і всієї Русі-України й інших учасників форуму, вважаємо за необхідне особливо відзначити наступне.

1. Проповідь словом і самим життям – одне з головних завдань пастиря, який разом з апостолом Павлом, повинен повторювати «Горе мені, якщо не благовісткую!» (1 Кор. 9:16). Проповідувати належить єпископам і священикам, особливо під час звершення богослужінь.

Нинішній час відзначається свободою для проповіді, а тому пастирі Церкви повинні використовувати всі можливості для її звершення. Той єпископ або священик, який, маючи можливість проповідувати, не використовує її, грішить перед Господом, за що дасть відповідь в день Суду.

2. Проповідь пастиря повинна бути якісною, має наповнюватися богословським та морально-практичним змістом. Під впливом проповіді людина повинна навертатися до Бога, до правдивого християнського життя, усвідомлювати необхідність постійно дбати про спасіння душі й життя вічне. Пастир повинен пояснювати значення слів Священного Писання та основ віровчення Православної Церкви, викривати гріхи та вказувати шляхи їхнього подолання, допомагати віруючим правильно розуміти сенс християнського подвигу, перенесення страждань, хвороб, життєвих негараздів.

Особливу увагу слід приділяти навчанню віруючих перед прийняттям Таїнств Хрещення і Шлюбу, робити все можливе для того, щоб ці та інші Таїнства Церкви приймалися християнами свідомо, відповідально і з розумінням обов'язків, які вони на них накладають.

3. Проповідь стає більш плідною, коли вона походить від живої віри, від свідомого розуміння та переконаності самого пастиря в тому, чого він навчає народ. Слова проповідника не повинні розходитися з його життям, а навпаки – повинні підтверджуватися ним. Якщо в апостольські часи правдивість євангельської проповіді стверджувалася чудесами і знаменнями, то нині пастир повинен всіляко дбати, щоб його слово стверджувалося особистим прикладом побожного життя.

4. Велике значення у справі настанови віруючих в християнському житті має приклад особистої поведінки священика, його пристойний зовнішній вигляд, скромність, вихованість, освіченість. Такий пастир привертає людей до Бога і до Церкви, в той час як пастир грубий, неосвічений, який має неохайний вигляд, і сам не йде до спасіння, й іншим стає приводом до спокусу.

Тому пастирям і архіпастирям слід приділяти належну увагу постійному вихованню і самовихованню пастирських якостей, богословській, моральній та церковно-практичній освіті й самоосвіті.

Наслідуючи приклад Христа Спасителя та святих, пастир повинен так облаштовувати матеріальну сторону свого життя, щоб вона була не предметом спокуси, а прикладом для наслідування, всіляко уникаючи розкішного способу життя, прагнути до духовного, а не матеріального багатства, шукати найперше Царства Божого і правди його, а не грошей чи матеріальних благ.

5. Сучасний пастир повинен використовувати для проповіді та настанов всі можливі й доступні форми і методи, а саме:

— дбати про організацію при парафії та належний рівень діяльності недільної школи (катехитичних курсів) для дітей і дорослих;

— сприяти викладанню у місцевих загальноосвітніх школах курсу «Основи християнської етики»;

— налагоджувати співпрацю із засобами масової інформації, завдяки яким є можливість доносити істини віри, розповідати про життя Церкви ширшій, ніж окрема парафія, аудиторії;

— активно сприяти розповсюдженню загальноцерковних ЗМІ – газет «Голос Православ'я», журналу «Православний вісник»; у разі можливості організувати власні газети, інформаційні листки, тощо.

6. Пастирі повинні приділяти належну увагу розповсюдженню духовної літератури, особливо українською мовою: Біблії й Нового Завіту, Закону Божого, Псалтиря, молитовників, Житій Святих, Добротолюбія, Творінь Святих Отців, інших богословських та духовно-повчальних книг.

По можливості у храмі чи поруч з ним повинен бути на видному і доступному місці влаштований інформаційний стенд, на якому мають розмішуватися не тільки оголошення

про розклад богослужінь та парафіяльні події, але й короткі духовні настанови з різних аспектів християнського життя, цитати зі Священного Писання та повчань Святих Отців, інші духовно корисні матеріали.

Разом з тим у обов'язок пастиря входить постійний пильний нагляд за тим, щоби в його громаді не розповсюджувалися різноманітні марновірства та лжевчення, в тому числі й через літературу.

7. В наш час одним з найбільш розповсюджених приводів до спокуси у невоцерковлених або мало воцерковлених християн буває агресивна поведінка відносно них окремих парафіян, переважно жінок похилого віку. Тому пастир повинен пильно слідкувати, щоби настанови у правилах поведінки в храмі, які подаються одними парафіянами іншим, мали не зверхній та осуджувачий, а лагідний характер, не ставали приводом нарікання на Церкву і не відвертали людей від храмів і церковного життя.

Також, особливо після негативної інформації у цілому ряді ЗМІ, приводом для спокуси може ставати й фінансово-матеріальна сторона буття парафії. Тому пастир повинен виявляти належну мудрість, щоби пожертви за треби та продаж церковних товарів не вводили у спокусу, повинен і серед парафіян, і тим більше у себе самого не допускати ставлення до храму лише як до місця купівлі церковних товарів та «духовних послуг». Категорично неприпустимою є відмова священика від звершення Таїнств чи треб лише на тій підставі, що людина не може внести за них пожертву встановленого розміру.

8. З метою досягнення пастирських завдань необхідно співпрацювати з окремими активними мирянами, організувати з них братства і сестрицтва, в тому числі молодіжні, взаємодіяти зі світськими організаціями, які поділяють християнські цінності.

Православний пастирсько-просвітницький форум звертається з проханням до Архієрейського Собору з урахуванням цієї Резолюції прийняти загальноцерковний документ, в якому би були відображені порушені на форумі проблеми та містилися би вказівки на шляхи їхнього вирішення.

*Головуючий на форумі – ФІЛАРЕТ,
Патріарх Київський і
всієї Русі-України,
м. Київ.*

ВІТАЄМО!

Читачі бюлетеня «Наша Церква — Київський Патріархат» вже звикли до постійної рубрики Богдана СЕРЕДЮКА з Детройту (США) «Болить». У ній наш невтомний дописувач чесним і щирим пером відгукується на найбільш актуальні проблеми українського сьогодення. Але нині маємо привід не лише ще раз подякувати добродія Богдана, а й повіншувати відданого і невтомного патріота. У липні біжучого пану Б. СЕРЕДЮКУ виповнилося 91 рік! Воістину патріарший та мудрий вік! Дорогий друже, Богдане, ми правдиво зворушені Вашим патріотизмом. Ваша праця успішна та скерована в майбуття. На Вашому прикладі зрозуміло: українці вміють не лише гарно співати та бути побожними, а бути взірцем добродійності та працьовитості.

Насамкінець цього короткого привітання дозвольте побажати усього найліпшого! Щастя, гарного самопочуття та злагоди в родині й товаристві. А також, очевидно, плідної роботи і мудрих дописів на шпальтах бюлетеня «Наша Церква — Київський Патріархат»!

З щирою повагою РЕДАКЦІЯ

• БОЛИТЬ

СЛОВО ДО ЗЕМЛЯКІВ

Дорогі мої брати і сестри нашої обкраденої Батьківщини-України!

Звертаюсь до Вас відкритим листом, тому що оглядаючи українські телевізійні передачі, які також переглядають у багатьох державах світу, не можу зрозуміти дії вашого уряду, влади та кожного з українців. Ви плюєте самі собі в очі, показуючи речі, що належать до адміністративного нарсуду, міста, області, району чи села. Коли я оглядав ТВ програму, про забруднення великих місць відпочинку, мене неначе хтось по голові вдарив! Я соромився, що я є українець. Як можна дозволити людям так не цивілізовано поводитися?! Коли я кілька літ тому відвідував Україну, то бачив на власні очі, як виглядають більшість під'їздів у житлових будинках: стіни брудні, помальовані дитьми, повсюдно сміття, сходи не миті. А якщо на вулиці зимно, то сніг від будинку ніхто не розчищає. Кожен ходить слідом першого чоловіка, що вийшов на двір. У вас немає дисципліни, здається, у великому дефіциті любов

до ближнього, кожен живе для себе.

Як можна розбудувати державу, якщо політики один одного поїдом їдять?! А кожний, що при владі, думає тільки про себе. Як наповнити свої кишені! Така держава довго не втримається. Ви мусите зрозуміти, що партія, яка виграє вибори, вона вже є державною інституцією! Вона вже не працює для себе і навіть не лише на свій електорат, а вона працює для усього народу. Скажіть мені: чи ви дуже були вдоволенні господарською комуністичною системою. Ця система була вигадана щоб відібрати від вас все, що тільки ви мали. Ви добре знаєте, як советська система знищила приватну власність, ваших батьків. Чому? Тому, щоб ви були вічні невільники. А невільник сидить тихо і не «разгаваривають». Подивіться, що зробили з маєтками, котрі забрали від ваших дідів, батьків, ті, що чесно працювали на своїх господарствах, були приведені завдяки Леніну і його банді-кримінальникам до голодної смерті! Це була система, що показала

КОЛОНКА
БОГДАНА
СЕРЕДЮКА
З ДЕТРОЙТА
(США)

себе: чого вона варта. Вона довела людей до безвілля, а нещасних ваших матерів до того, що різали своїх дітей, щоб зварити супу. І до сьогодні ви не притягли до відповідальності ні одного кримінального типа, що знущався над вашим народом. Тоді хто ж ви є?! Українці чи населення без роду та племені, що залишено стараннями ворогів на нашій святій землі?! Час, мої дорогі, щоб ви зрозуміли, що тільки в єдності можна щось зробити. Що разом треба співпрацювати і любити свого ближнього та довіряти йому і будувати свою хату своїми руками. Беріться за справу, за власну долю, а не то ваші ж діти проклянуть вас. Хай живе Україна і її страждальний народ!!!

Ваш брат
Богдан СЕРЕДЮК,
що не з своєї волі
опинився
на чужині.

*Йосиф Сірка,
(КАНАДА)*

ЧИ ВБОЛІВАТИМЕ П. ГЕРМАН І ЗА УКРАЇНЦІВ?

*«Дерево свободи треба час-від-часу відсвіжати кров'ю патріотів і тиранів»,
(Томас Джефферсон 1743—1826, 3-ій президент США).*

Не звертання уваги на шовіністичні витівки деяких українофобів, обмежування української музики в українських радіо-телебаченні (вірніше в Україні, бо українськими їх не назвеш), засилля російськомовної літератури — газет та журналів, відбирання права на власну історію, героїв нагадує нам часи Т. Шевченка, коли заборонялося все українське, а поетові заборонили писати й малювати. Сьогодні українцям закривають рот, а за вживання української можна втратити працю, а нової і не отримати! І все це в державі, яка є одним із засновників ООН, держави, яка має прийняту народом Конституцію, в якій сказано, що влада належить народові, а державною мовою є українська. Звичайно, становище в сучасній Україні не можна порівнювати зі становищем усього українського у грудні 1845 — січні 1846, коли було засноване Кирило-Мефодіївське братство В. Білозерським, М. Гулаком, М. Костомаровим, П. Кулішем, О. Маркевичем. У квітні 1846 р. до нього вступив і Шевченко, який поніс з усіх найбільше покарання, незважаючи на те, що не належав до засновників братства.

Братство передбачало створення демократичної федерації слов'янських народів, на принципах рівності та суверенності, ліквідації царизму й скасування кріпосницького права, встановлення демократичних прав і свободи громадян, зрівняння у правах усіх слов'янських народів щодо їхньої національної мови, культури, освіти. Чи нагадує вам це щось? Так — Європейський Союз, тільки не слов'янських народів, але європейських. Звичайно, можна сумніватися, чи мають в Союзі всі мови рівні права, чи мають всі самотній голос, але сама ідея рівності, яку передбачали для федерації українські інтелектуали у середині 19 ст., є базою нинішньої федерації європейських країн. Курйозом є те, що країна, інтелігенція якої планувала таку (подібну) федерацію, сама до неї не входить і не відомо, чи колись увійде. Так само, як і Конституція Орлика, яка передбачалася для України, увійшла в Основний Закон інших країн, але не України.

Якщо взяти польоти на місяць та побудову міжпланетарної станції, то вони також пов'язані з інтелектом українця Юрія Кондратюка (1897 — 1942), який вже 1929 р. у книзі «Завоювання міжпланетних просторів» писав про те, що сьогодні, і завдяки йому, робиться у космосі, але також без українців. Як це трапилось, що сучасна українська інтелігенція так «відчужилася» від своїх попередників, які за свої переконання несли тяжкі покарання, а дехто поплатився і життям? Відповідь проста: колись не було таких авто, особняків, можливості збагатити без праці, а за народ вболівали не тому, щоб за його рахунок розбагатіти, але щоб йому допомогти, щоб зберегти рідну мову, щоб пам'ятати свою історію!

Комуністична система з багатьох вибила, голодом виморила національне почуття, а з ним і християнську любов до ближнього. Нова ідеологія мовила про те, що людина людині приятель, а проводила політику й освіту в напрямку — людина людині вовк. Отак і виховувалися на прикладах Павлика Морозова, який здав на смерть батька; на прикладах нищення «куркулів» без багатства та «буржуазних націоналістів» без буржуазії. Сучасна інтелігенція ще й досі не збагнула, що головним її гаслом повинно б стати гасло: ЄДНІСТЬ! Саме важливість ЄДНОСТІ для українців підкреслила і найвизначніша українська поетеса Ліна Костенко на презентації своєї книжки у Харкові.

Опозиційні партії в Україні нагадують оповідання Леся Мартовича (1871—1916) «Стрибожий дарунок» з перед 100 років! Бог Перун послав свого заступника Стрибога у гірське село, щоб йому допомогти, бо вже не міг дивитися на муки селян без доріг, без власного ліса, без зв'язку зі світом. Зібрана громада села ніяк не могла дійти згоди, що до побажань — з яких усі селяни мали б користь. Коли Стрибог побачив, що селяни не можуть домовитись, то вирішив, що хоч щось зробити для кожного окремо. Та й тут не було нічого, щоб хтось бажав чогось доброго — всі бажали собі, щоб Стрибог зробив зло — братові, кумові, сусідові і т. ін. Це нагадує за-

клик Л. Лук'яненка в день Соборності до єдності, а розпорошеність партій та свавільна втеча депутатів до «більшості», бажання «вождиків» стати вождями, дуже нагадують героїв оповідання Л. Мартовича. Хіба бажання Сафата в оповіданні Мартовича: «Нехай згорить моя половина хати, в якій живе мій брат, а з нею згорить і братова половина!» — не нагадує ситуацію «помаранчевих кандидатів» — всі вони бажали «згоріти» своєму «близькому», а «погоріли» всі разом на президентських виборах.

Приклади Тунісу та Єгипту не приваблюють президентську адміністрацію, бо пані Г. Герман вже застерегла: **«Стихія несе руйнування. Несе смерть. Революція в Єгипті — це сотні смертей. Це втрачені близькі для багатьох людей — матері, сестри, брати, чоловіки, дружини, батьки».** (Юлі Тимошенко потрібне перезавантаження, УП 15,2,11). Отже, пані Герман вболіває за єгиптян, але не звертає уваги на те, що діяльність Д. Табачника **руйнує** українську освіту, а тим і майбутнє підростаючого покоління, вона не хвилюється, що внесення змін до Основного Закону членами її партії буде смертю для української мови, для української пісні; що її партія потурбувалася про зміну Конституції, за якою вибрали існуючу ВР та президента України, а керуються іншою Конституцією; що щоденне порушення Основного Закону України, починаючи антиконституційним «кнопкодавством» (унікальним у світі і «новаторством» в демократії взагалі!) та закінчуючи антиконституційним продовженням свого терміну депутатства — це смерть демократії, кінець права обирати, що пошуки українцями будь-якої праці поза межами України, де вони працюють не по професії, відірвані від родин, від батьків — дорівнює більше ніж 300 забитих під час єгипетської революції. Саме позбавлення людей вибрати Конституцію, підпорядкування судочинства владі, запровадження цензури та маніпуляція інформацією, переслідування істориків, журналістів, політичних противників, зростання безробіття, закриття українських шкіл — це не

«сотні смертей», які пані Герман заважила в Єгипті — це мільйони українців! Гадаю, що пані Герман може спокійно спати, бо українських студентів до єгипетської молоді не порівняєш — в Україні досі не знайшлось ні одного університету, який би одногласно виступив за зняття українофоба, про якого колишній міністр освіти Іван Дзюба ще у 2006 р. писав: **«Совість нації розшукує совість Табачника»** (День, 2.11.2006). Але ж даремно шукати те, чого нема. А що вже тут казати про «фараона»? — для цього потрібно не тільки молоді! Один із засновників США та авторів Конституції Бен'ямін Франклін (1706 — 1790) писав, що: *«Ті, які здаються основних свобод для тимчасової безпеки, не заслуговують ані свободи, ані безпеки»*. Єгипетська молоді не здалася своїх прав на свободу.

Пані Герман занепокоєна тим, що революції руйнують. Але не сказала, що єгипетський диктатор дбав про своє добро, яке оцінюють у мільярдах — більше ніж у найбагатшого американця Гейтса. Йому не будували окремих площадок під гелікоптер, але коли він їхав вулицями, то всі повинні були ставати, щоб йому була вільна дорога. Він хотів завести спадковість президентства, бо не народ його турбував. Він хотів владу, але для своєї родини. Тому й відбулася революція. Звичайно, що Єгипет — не Україна, єгиптяни — не українці, але порівнювати їх можна і потрібно, і в тих і тих влада повинна належати народові, а не самозваним депутатам, чи уявним вождям.

(Про нелегітимність сучасної влади в Україні фахово і переконливо говорить в статті **О. Северина «Jus resistendi» (Право на спротив)**.

<http://www.maidan.org.ua/n/arh2008/120742580>

Звичайно, що зараз в Україні не час на заснування братства на зразок Кирило-Мефодіївського, не час на чекання, що бог Перун пришле заступника. Зараз в Україні час, коли треба показати ЄДНІСТЬ і не чекати, що самозванці-депутати (якщо ти покинув партію, від якої ти був депутатом, без тої партії ти — самозванець, а не законний депутат) потурбують про верховенство права, яке самі порушують. О. Северин наводить цитату Руссо, яка саме сьогодні актуальна не тільки в арабських країнах, але й в Україні:

«Підкоряючись, коли його примушують підкорятися, народ чинить добре, проте він чинить ще краще, коли, тільки-но одержавши нагоду скинути з себе ярмо, скидає його».

Торонто, 17.02.11 р.

СІМ ГРІХІВ ДМИТРА ТАБАЧНИКА

Виступаючи 3 червня на виїзному засіданні Ради регіонів у Ялті, Президент України Віктор Янукович висловив незадоволення діяльністю міністра освіти і науки, молоді та спорту Дмитра Табачника. Він сказав: «Хочу попередити Дмитра Табачника: якщо ви будете проводити таку політику, яка сьогодні не об'єднує молоді, а змушує виходити на вулиці з різними гаслами, ви закінчите тим, чим закінчили ваші попередники на минулому засіданні уряду». Отже, навіть В. Януковича налякали вчинки міністра, якого він сам поставив на цю високу посаду. А патріотична громада вже збилася з рахунку усіх гріхів Д. Табачника у площині освіти. Назвемо бодай сім найприкріших.

Свою діяльність новопризначений міністр розпочав у 2010 році з максимальної централізації управління і підпорядкування усіх вищих шкіл міністерству. Ректори університетів, які обстоювали традиційне право на автономію, були звільнені з посад.

Наступним кроком стало відновлення корупційних механізмів у вищих школах, де вже було впроваджене зовнішнє незалежне оцінювання вступників. Щоб обійти цю перешкоду, Д. Табачник відновив давні вступні іспити. Одночасно було встановлено ряд пільг, які дозволяли «влаштувати» до університетів тих дітей, чий батьки мали на це гроші. Вступників тепер оцінюють за шкільними атестатами про освіту, від чого навіть шкільні журнали почали переписувати, щоб підвищити поточні оцінки «потрібних дітей». Відродився «телефонний метод» тиску на керівників приймальних комісій.

Вступники дістали чотири механізми здобуття пільг. Для цього можна придбати довідки про не найкращий стан здоров'я, проживання в «чорнобильській зоні», перебування на контрактній військовій службі, здобуття середньої освіти за кордоном (наприклад, в Росії). Зрозуміло, що такі довідки можна купити у відповідних, службовців. Пільги мають також слухачі платних підготовчих курсів при університетах. Мета цих новацій — зачинити двері до вищих шкіл перед дітьми незможних городян і селян, далеких від столичних еліт.

Частина студентів вчиться за державні гроші, а обсяг державного замовлення таємно визначає міністерство. Чому таємно? А щоб у Києво-Могилянській академії не дізналися, що цьому незалежному університетові надається значно менше бюджетних місць, ніж вищим школам, залежним від Д. Табачника. Впроваджено примусове навчання дітей з п'ятирічного віку і відновлено 11-річне навчання у школі. Це викличе спрощення якості освіти, перевантаження школярів та інтенсифікацію навчання. Неминуче збільшиться тижневе навантаження і відновиться навчання в суботні дні.

Населення України відразу заявило соціологам про свою незгоду з новаціями Д. Табачника. Четверть опитаних в квітні цього року визнала якість вищої освіти низькою, 65 відс. заявили, що не всі мають рівні можливості навчання, 70 відс. опитаних вказали на поширення корупції під час іспитів, понад 50 відс. негативно оцінили відновлення вступних іспитів до вищих шкіл.

На витівки Д. Табачника звернув увагу Посол США в Україні Джон Теффт. 31 травня Посольство України в США поінформувало «Свободу» про те, що Д. Табачник, виступаючи в програмі російського радіо «Ехо Москви», заявив, що Дж. Теффт, мовляв, занепокоєний тим, що «Україна намагається вийти на світовий рівень вступу до університету». Д. Табачник сказав, що Посол хоче, «щоб ми якомога швидше відкочувалися до рівня дебілізму екваторіальних країн» і пообіцяв брати приклад з Росії.

Можливо, екваторіальні країни і не дізнаються про образливу оцінку з уст міністра, а от В. Януковича стривожили і виклик на адресу США, і зростаюче невдоволення студентів, образати яких, відомо, небезпечно для влади. Самому ж Д. Табачникові довелося 3 червня зустрічатися з Послом Дж. Тефтом і, як сказано у повідомленнях преси, у тривалій розмові запевняти його що Україна зацікавлена у співпраці з США, зокрема з Програмою Фулбрайта.

Газета «СВОБОДА», 24 червня 2011 року.

СЛАВА ГЕРОЯМ, ЩО ПОЛЯГЛИ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ, ТА ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ!

*«Здобудеш Українську державу або згинеш в боротьбі за неї»
(з Декалогу)*

Цього року виповнилося 65-років від героїчної смерті воїнів УПА, які полягли 26 лютого 1946 р. неподалік села Ліски на Грубашівщині. У цьому році в місяці червні буде урочисте посвячення пам'ятника на могилі (див. фото). Воїни УПА так, як мільйони українців, боролися під гаслом, яке використано до епіграфу статті. Українська кров - без різниці, чи проливалася вона патріотами в лісах Волині, чи на етнічно українських землях Закерзоння, чи під Крутами, чи навіть у чужих країнах, або в сибірських концтаборах в неволі; чи помирали українські жертвами через злочинних катів — всі вони повинні мати однакову оцінку і однакову вартість у душі вільної і незалежної України, якщо та кров проливалася з бажанням добра української нації. Справжня влада незалежної України, повинна вважати всіх рівними, хто боровся за волю українського народу і вірно йому служить сьогодні. Усі ці Герої і національні жертви повинні бути рівними перед законом, якщо Україна є українською. Не можуть бути рівними, лише перед законом ті, які допомагали окупантам уярмлювати народ, організовувати голодомори, ув'язнювати українських патріотів та вивозити на примусові роботи до Німеччини, або на заслання в далекий Сібір. Так складалося, що доля нашого народу не була до нього ласкавою. Чимало українців Західної України переживали горе через вплив Польщі, як і під час Другої світової війни. До цього і не солідшими були дві окупації гітлерівська і радянсько-московська, які залишили в серці народу болісні рани. В пам'яті народу живуть злочинні репресії 30-х рр. і дике руйнування українських православних церков на Хомщині, де лише в 1938 році польські військові каральні загони зруйнували більше 130 церков, на Волині і Галичині закрили понад 500 українських шкіл.

Щойно на початку німецько-радянської війни 22 червня 1941 р. Організація Українських Націоналістів (ОУН) різко активізувала свою захисну діяльність, щоб власними силами повести боротьбу проти вандалізму та боротися за Українську Самостійну Соборну Державу. Але проголошення акту відновлення ук-

раїнської державності 30 червня 1941 р. у Львові та утворення уряду на чолі з Ярославом Стецьком стало кісткою в горлі німецьких фашистів. Вже 5 липня 1941 р. гестапо заарештувало український уряд на чолі з С. Бандерою і Я. Стецьком і з того часу почалися масові репресії проти членів ОУН. У цій важкій ситуації в серпні 1942 р. народилася підпільно-збройна Українська Повстанська Армія (УПА), яка постановила собі за мету здобути Українську державу або згинути в боротьбі за неї. Тому зрозуміло, що УПА від перших днів появи боролася проти всіх окупантів: проти німецьких загарбників, як і проти московсько-більшовицьких та польських поневолювачів, які намагалися українські землі відірвати від материка і приєднати їх до Польщі. Визвольні змагання УПА — це надзвичайно героїчні звершення і мають вони епохальний характер в історії України. Українська трагедія тим складніша на Закерзонні, що в цьому періоді польське реакційне підпілля повернуло вістря боротьби не проти окупантів, а проти українського мирного населення в першу чергу на Хомщині. З весни 1943 р. почалися масові грабування, жорстокі катування і вбивства людей. Вони боялися ночувати в хатах, закопували одяг, зерно, споруджували криївки і в них переховувалися. З хуторів люди їздили ночувати в сусідні більші села. На привеликий жаль, від куль польських бандитів на Холмщині вже в 1942 р. та в першій половині 1943 р. загинули такі українські діячі, як полк. Я. Войнаровський, др. М. Струтинський, др. Павлюк, О. С. Захарчук, О. С. Малеша, сенатор Іван Пастернак, учитель Шавала, та багато-багато інших. Наближення німецько-большевицького фронту ще більш роззухвалює польських "повстанців" до тої міри, що на переломі 1943-44 рр. їх "Армія Крайова" (АК), "Армія Людова" (АЛ) та "Баталіони Хлопські" (БХ), а також Вольносьць і Неподелелосьць (ВіН) переходять до відвертого масового винищування українських сіл. Зимом 1943-44 польське підпілля, головню АК опановує всю Грубешівщину, Хомщину, Білу Підляску, Володавщину, Білгорайщину, Томашівщину, а весною 1944 райони Белзця й Че-

санова та у великій мірі Ярославщину та Лежанск. Весь свідомий національно і активний український елемент на тих теренах польське підпілля "засуджує" на і, як тільки вдається, винищує фізично, вбиваючи (також жінок і дітей). Пригадаймо, що в тих акціях 1942-1945 рр. були закатовані православні священнослужителі: монах Ігнатій (монастир у Яблочині, 9-10 серпня 1942 р.); отець Сергій Захарчук (Наброж, 6 травня 1943 р.); отець протоієрей Павло Швайка, його дружина Іоанна (Грабовець, 28 серпня 1943 р.); отець Микола Гольц (Новосілки, 2 квітня 1944 р.); отець Лев Коробчук (Ласків, 10 березня 1944 р.); отець Петро Огризко (Чортівець, 10 квітня 1944 р.); отець протопросвітер Василь Мартиш (Тератин, 4 травня 1945 р.) та інші. Додаймо, що з рук польського реакційного підпілля на Закерзонні в 1943-1946 рр. замордовано 84 священики УГКЦ з родинами. У 1943-1944 роках проводилося знищення цілих сіл і тотальне вбивство їхніх мешканців. Перша така спроба була започаткована у травні 1943 р. в чотирьох селах: Моложів (5 травня), Тугані і Мірче (26 травня) і Стрільці (31 травня). Найстрашнішу жорстокість польські бандити з БХ і АК виявили в період від 26 травня 1943 р. до 22 травня 1944 р., де лише тільки у Грибешівському повіті впродовж цього кривавого року озброєні кати спалили 52 села й в них замордували більше 4-ох тисяч українців різного віку. Особливо жорстокі заходи було застосовано в березневі Шевченківські дні 1944 р., коли озброєні загони спалили 35 сіл і в них замордовано коло 1500 осіб, під так званим гаслом "чорний березень для України». А також були перепровадженні акції під гаслом "Од Вепша до Буга — чорна смуга" і під спів таких пісень: "Боже щось польське...", "Не дами земі", "Єще польська не згінела". В таких акціях кати опускалися до найогидніших образів наруги і садизму. В край жорстко поводилися з українськими дівчатами. Немає в людській мові слів, щоби ними, можна було повністю передати ці незчисленні руди моральних і фізичних мук. Наша земля в цьому періоді знайшлася в руках трьох окупантів.

Поляки через свій жалюгідний імперіалізм і спрагу панувати над нашою землею і народом допустили нечувані злочини. Засліплені своїм націоналізмом, егоїзмом руйнували цей природний ланцюг розвитку і співжиття українців і поляків, з якими деколи навіть були родинні зв'язки. Болісно згадувати, але годі мовчати, це наша прабатьківська земля і там від непам'ятних часів жили українці. Як же невимовно болісно згадувати, але ж конче треба об'єктивно цю болісну правду оцінювати, щоб зрозуміти докладніше причини зла. Ці факти спотворюють деякі псевдо дослідники. Пізнавши правду без упереджень, пізнаємо ядро і суть конфлікту. На цій землі ми жили, і на цій землі ми зазнали страшних жахів, які сняться в кошмарних снах вже десятиліттями. Свідченням тих пережитих жахів є необдумані, а справжні могили наших жертв. Там де є могили, там воскресає патріотизм. З молитвою й пошаною згадаймо жертви в селах: Сагринь, Турковичі, Ласків, Шиховичі, М'яке, Малічі, Риплин, Терембін, Стрижівець, Андріївки, Модринця та десятки інших. Тільки в одному Сагрині 9-10 березня, за 2 дні, було вбито і спалено живцем понад 920 мешканців, а разом з ними декілька сотень людей, що приїхали сюди цілими сім'ями на нічліг зі сусідніх сіл. А крім того, знищено села і людей в Масловичах, Мінянах, Козодаві, Тихобіжу, Сліпченях, Космові, Модринцю, Жабчому, Ошові і Хорошинці, Берестю (загибло близько 330 українців), Верешинах (загибло близько 110 осіб) і Витківцю, Смолигові, Старому Селі, Лісках, Костяшині, Василеві Великому, Губенкові, Річиці, Тучапах, Стенятині, Ратичові, Жерниках, Посадові, Шлятині, Гопкісах, Зимному, Поледові та ін. Люди падали жертвами в страшній до неописання жорстокості. Продовжувалися паління українських сіл і далі в квітні, травні, червні, аж до остаточного очищення тих земель від українського населення. Реєстр української мартирології можна продовжувати, горіли наші села на цілому Закерзонні й лилася невинна кров. Знана істина, що зло завжди породжує зло. Велика частина людей, рятуючись від загибелі, змушена була погодитися на вимушений виїзд до СРСР. Ті, які чудом залишилися живими, в 1947 р. операція «Вісла» всіх їх запроторила на північно-західні понімецькі землі, які Польща отримала після Другої світової війни. Для підозрілих

українців у співпраці з УПА, поляки створили концтабір Явожно, на місці гітлерівського концтабору Аушвіц біля Освенціна, де в 1947-1949 рр, без судових вироків було там ув'язнених 3936 українців, серед них 823 жінки та понад 100 дітей. У тому концтаборі в Явожні в тортурках загинуло 160 осіб, інші вмирили після звільнення з концтабору. Світ з байдужістю дивися на ці злочини, а кремлівська влада ще загострювала конфлікти між поляками та українцями. Ця доба висуває цілий ряд запитань, які потребують нашої відповіді. Конче треба руйнувати односторонні твердження, щоб вийти на місток через це страшне історичне минуле провалля. Наші взаємини повинні будуватися на християнській платформі і колесо історії мусить пройти свою «мертву точку». Звичайно, я не хочу обвинувачувати весь польський народ, серед якого є чимало порядних людей, які соромляться цих подій. Однак, на жаль історичні факти не слід замовчувати, із прикрістю про них згадуємо, щоб вони ніколи не повторилися в нашій історії. Вони були фатальні і залишили по собі болісну рану, яку ми повинні загоїти. Про ці кривди ми згадуємо не тому, щоб українці прокинулися до ваханальної помсти, а тільки для того, щоб знову взятися за руки і створити живий ланцюг добра, коли політичні ілюзії поставили нас на грань катастрофи. Спільно ми повинні обрати найдосконалішу стратегію, щоб наміри її відповідали обом сторонам. В минулому керівництво УПА не в силі було зупинити нещастя. Командування УПА неодноразово апелювало до польського підпілля, аби зупинити безумство з приводу масового винищування українців поляками на Хомщині, але ці спроби не приносили очікуваних результатів. Ось фрагмент із такого звернення: «Поляки! Знайте, що таку Україну, як зараз Ваша Польща, маємо ми вже 26 років. Були в нас теж знатні комуністи – українці. Та спитайте тепер нового кремлівського царя — де вони зараз?! Українським селянам теж роздавали поміщицькі та церковні землі у власність, та спитайте зараз наших "щасливих" та "заможних" колгоспників: "Скільки у них власної землі?" Великою проблемою для СР-СР була УПА. Вони на етнічні українські землі Закерзоння спровадили чисельні, добре озброєні загоони енкаведистів, які робили облави на українське підпілля. УПА змушене бу-

ло боротися на два фронти. Проти польського підпілля і проти більшовицьких загонів. Лише один раз вдалося зі спільними зусиллями (Вольносьці і Неподлеґлосці) ВіН і УПА перепроводити спільну бойову атаку 27-28 травня 1946 р. на місто Грубешів. В результаті цієї атаки вдалося звільнити десятки ув'язнених. Після цієї операції на ці землі було відправлено додаткові загоони енкаведистів, які день і ніч організовували облави. Серед численних бойових сутичок, дозволю собі зосередити увагу на одному бою, який відбувся 26 лютого 1946 р. біля села Ліски Грубешівського повіту на Люблинщині. Щоб докладніше з'ясувати перебіг цього бою, я провів розмову з учасницею підпілля панною Анною Милик-Мартинюк „Ганею“. Пані Анна — це справжня героїня нашої Батьківщини. Вона народилася 1925 р. в селянській родині Олександра й Катерини у с. Мицкові Сокальського повіту, а тепер село належить до Грибешівського повіту. Після середньої освіти в Белзі вона вступила в підпілля на початку 1944 р. і виконувала обов'язки зв'язкової й санітарки Укр. Червоного Хреста (УЧХ), в III Окрузі ОУН Закерзонського краю. Після акції "Вісла" пані Анна разом з чоловіком Сергієм Мартинюком „Грабом“ перебувала на Вроцлавщині, жила біля Варшави. Була зраджена Леоном Лапінським „Зеноном“ і 4 травня 1951 року їх ув'язнено. Разом з чоловіком були передані органам МГБ і в Києві у в'язниці народила сина Олеся. В січні 1953 р. радянський суд дав 10 р. ув'язнення, яке відбувала на заслани. За амністією у 1956 р. була звільнена і повернулася до Польщі. Пані Анна, як кажуть, є коронним свідком тих подій. Вона була в основному санітаркою у третьому районі підпільного Грубешівського надрайону, що мав криптонім „Лиман“. Найчастіше пані Анна перебувала в селах Будинин, Василів, Гільче, Городиловичі, Довжнів, Жнятин, Хлоп'ятин, Ліски, а коли була потреба працювала на Угнівщині і Хомщині. Надрайонними керівниками УЧХ деякий час в тому терені була „Уляна“ й „Зірка“, – на жаль обидві загинули в бою 1945 року. На їхнє місце була призначена Марія Кухарчук „Світлана“, „Тирса“ з села Бересть Грубешівського повіту. На початку 1944 р. польський відділ А.К. замордував її родину. Ліками завідувала УЧХ Марійка Довган „Орися“ із села Гдешина

Грибешівського повіту. В Гільчі був підпільний лікарський шпиталік, в якому лікарі лікували хворих і ранених повстанців. За розповіддю пані Анни, силами УПА охоронялося українське населення тих районів в період нападів. Серед бійців УПА було чимало молодих талановитих юнаків з різних професій. Серед тушешнього керівництва УПА своєрідною знаменитістю був Євген Штендера „Прірва” – сотник і командир куреня, автор численних праць з визвольних змагань. Війна і неспокійна доба їх всіх об'єднала в лавах українського підпілля. «Пам'ятаю», — говорить пані Анна — «в лютому 1946 р. зима була надзвичайна гостра. В наших теренах не було лісів і повстанці в основному квартирували по селах, маючи гам криївки і повну підтримку українського населення, яке їх вважало своїми захисниками. Советські війська, які в ранніх годинах 26 лютого 1946 р. сильним і численним загonom прямували до с. Ліски, де перебувала майже випадково чота „Зірки” — Володимира Сивака, якою на той час командував брат „Зірки” „Галайда” Євген Сивак». Щоб уникнути в селі боєвої сутички і не наражати цивільного населення на прикросі, чота відступила за село і зайняла бойові позиції в маленькому ліску. До неї приєдналося кільканадцять вояків з відділу „Вовки” і „Галайди”-2, а разом з ними був командир „Крапка” — Михайло Курас зі с. Молодятичі Грубешівського. В погоні за ними рушили переважаючі сили НКВД, які оточили повстанців і почався смертельний бій. В той час п. Анна з санітаркою „Олею” (Галиною Марчук) перебувала в сусідньому селі Жнятині, там лікувала повстанців. Коли розгорілася страшна стрілянина біля с. Ліски, яка тривала майже цілий день. І зойно перед вечором радянські війська забрали своїх поранених і вбитих і від'їхали. Тоді рознеслася болюча вістка, що у тому бою загинуло багато наших повстанців. Тоді п. Анна з іншими дісталася на це страшне побойовище. За її словами, все те, що там застала, це — один жаж, кров людська була змішана з снігом і замерзла землею, навіть галузки дерев були червоні від крові. Побиті повстанці були роздягнені догола. Невдовзі з'їхалися люди, серед яких батько Івася Думки притискав мертво тіло сина і в сльозах говорив; „Сину мій найдорожчий, дитино моя, моя надіє...”, всі ми плакали над цією трагедією — була це страшна карти-

на. Тіла воїнів зносили біля церкви в Білостоці, яка стояла неподалік чудотворного джерела, що ніколи не замерзало. Навіть існують перекази, що біля цього джерела явилася Божа Матір з малим Ісусом і що ця вода джерельна має чудотворні лікувальні властивості. Неподалік цього чудотворного джерела була хресна дорога і релігійний осередок, який влаштував о. митрат Мирослав Ріпецький — парох з села Лісок, який для українців у Польщі має важливі заслуги. Коли було ліквідовано УГКЦ, він один дивним-дивом відправляв Богослужби в селі Хшаново біля Голдапу. Власне у тому святому місці викопано широку і глибоку могилу, в яку ранком 27 лютого 1946 р. було похоронено 41-ого полеглого партизана. Похороні богослужіння przeprowadив о. митр. М. Ріпецький і запечатав спільну могилу. А на десяту п'ятницю цього 1946 р. знову зішло туди багато людей, повстанців, встановили хрест.

Відбулася жалібна богослужба, повстанці під командою „Дуди” на честь загиблих дали почесний салют, а присутні відспівали „Вічну їм пам'ять”. Могилу після акції „Вісла” було зруйновано. Бульдозерами її зрівняли, церковцю розібрали і осиротіло джерело. З часу проголошення незалежності України з 1991 р. на цю могилу щорічно приїжджають люди з різних сторін світу, відбувається своєрідне паломництво. Звичайно, обличчя цієї землі за цей час значно змінилося, проте джерело і місце поховання залишилися. Могила відновлює нашу пам'ять, вона відновлює нашу духову злуку з тими, яким завдячуємо своє життя. Могили і цвинтарі — це головні свідки нашої віковичної присутності. Ця земля рясно була залита нашою українською кров'ю, в її лоні знаходиться життєдайне Тіло наших братів, які власною кров'ю вписали вас в націю. Кожен свідомий українець поспішає тут поклонитися тим Героям, засвітити свічку віри. шани та помолитися, за полеглих та за Рідну Україну. В тих молитвах. на цій могилі люди просять Божого милосердя над українським народом, що зніс і зносить далі горе. І тепер під мафіозно-українофобською владою, яку очолює В. Янукович, Коли пишу ці слова. хочу наголосити і на те, що у нас в народі є свої святі місця на землі, релігійного та національного характеру. Для нас крім — Софійського собору, Печерської лаври, Почаєва, Зарваниця, Грушева та ін-

ших є також такі місця, як під Крутами, Роттердама (Нідерланди) — могила Є. Коновальця. У Німеччині могила С. Бандери, гетьмана Павла Скоропадського, Дмитра Дорошенка, могили в Пикуличах біля Перемишля, на Горі Хрищата, Сахрин, Павлокома і ця біля с. Лісок та десятки інших. Надмогильний пам'ятник біля села Ліски доводилося вже пару разів споруджувати, але його вандали руйнували. У цьому році в червні планується посвятити цей пам'ятник, пам'ятник з великої кам'яної брили, який маю надію, залишиться на довгі роки. Споруджений надмогильний пам'ятник, промовляє до душі, зворушує кожну людину, скріплює віру і набожність та глибоку пошану до тих, які віддали своє життя за волю України. Нехай вкриються вічною ганьбою на віки ці, які вирішують чи ОУН-УПА визнати Героями, чи зарахувати їх до зрадників. На тлі цього надмогильного пам'ятника, приходять на думку слова з вірша «Каменярі» І. Франка:

Ми знали се, і в нас не раз душа
боліла,

І серце рвалося, і груди жаль
стискав;

Та сльози, ані жаль, ні біль
пекучий тіла,

Ані прокляття нас не відтягли
від діла,

І молота ніхто із рук не
випускав.

Нехай на озброєння і оборону державних цінностей в сучасній Україні, наші сучасники, набирають сил і мужності від тих, які гинули як українці і від тих, які із знаменитою відданістю й патріотизмом боролися із зброєю в руках за вільну і незалежну Україну.

Ярослав СТЕХ.

• ПОЕТИЧНИМ РЯДКОМ

Роман ЮЗВА,

Збірка „БІЛЬ”, видавництво «ПРОСВІТА», Івано-Франківське, 1992

МОНОЛОГ ГЕТЬМАНА МАЗЕПИ

Сплюндрована, уярмлена Україно!
Оплакуй волю і своїх синів!
Московський цар тебе під ноги кинув,
він хоче, щоб навіки дух твій згинув,
щоб твій народ навіки в рабстві скнів.

Перед народом рідним, перед Богом
говорю: серцем я не согрішив,
не зрадив я нічого і нікого,
заради діла вольности святого
я все, що тільки міг, то і звершив.

Не стало сил. Палки мої розбиті.
Не допоміг і мій союзник — швед.
Та вірю твердо: правда є у світі
і згинуть наші вороги неситі —
мій зір летить у сотні літ вперед.

А нині — зрада, всюди чорна зрада.
Старшини перегризлились, наче пси.
Потрібна їм не Україна — влада
і не болить їм, чим живе громада.
Дай Боже, розум їм і край спаси!

І все ж я вірю: встане Україна,
розквітнуть хоругви і бунчуки,
як море, як розбурхана лавина,
повстане купно грізна рать орлина,
згадають нас новітні козаки.

Воскресне волі дух і наша слава,
і буде змита наших днів ганьба.
Відступиться від нас Москва лукава,
на згарищі повстане знов Держава,
звитягою скінчиться боротьба.

Нащадки українці! Пам'ятайте,
що не про себе дбав я — про народ.
Ряди свої в могутню рать єднайте
і прапор волі вище піднімайте,
судилось вам звільнитись від заброд.

Не дайте знов московським лицемірам
себе лукавим словом одурить.
Їх влада — це страшна бездонна прірва.
Снагу вам дасть свята Христова віра,
виходьте честь і волю боронить.

Покличте й нас до себе — ми прийдемо!
Зі сну збудитись допоможем вам.
Давно уже, о як давно ми жлемо,
коли кайдани рабства розірвемо
і пустимо імперію на злам!

В ярмі хилитись, браття, нам негоже
бо ми народ, а не німа юрба.
Нам в тій священній справі допоможе
всесильне й полум'яне Слово Боже,
настане світла розквіту доба.

УКРАЇНСЬКИЙ ЦВИНТАР СВ. АНДРІЯ В БЛУМІНГДЕЙЛ

Повідомляємо, що при Громаді Св. Андрія Первозваного існує цвинтар, на якому спочивають засновники Парафії Св. Андрія. Також, окрема ділянка присвячена воїнам змагань за незалежність України. На цвинтарі Святого Андрія спочивають багато українців різних віроісповідань. Бажаючих придбати собі місце вічного спочинку на українському цвинтарі просимо звертатися до керуючого справами цвинтаря пана Віктора Одарченка (847) 650 4709 або

SPECWHCHAIRS@SBCGLOBAL.NET

ДО РЕЧІ. На Провідну Неділю настоятель храму Св. Андрія разом з церковним хором молиться і кропить свяченою водою кожную могилу всіх спочилих.

• АДРЕСИ ДОБРОТИ

ДОЛЯ СІЧЕСЛАВКИ НАТАЛКИ НІКОЛЕНКО ПРОДОВЖУЄ ХВИЛЮВАТИ УКРАЇНЦІВ ДІАСПОРИ

З Наталкою Ніколенко я познайомився вісім років тому, коли вона ще була вихованкою Дніпропетровського обласного дитячого будинку для дітей з вродженими та придбанними фізичними вадами. Пригадую, яким шоком було побачити тоді ще вісімнадцятирічну дівчину, котрій інші вихованці сиротинця, як дізнаюся згодом, жорстко дали кличку —

ні дізнатися, що перебуваючи у такому стані Наталка вишивала. Подруги допомагали їй вставити тканину в п'яльця й скалічена, однак обдарована дівчинка, ротом всовувала і висовувала голку з ниткою. Спостерігати без сліз подібне було майже не можливо. Хоча навіть тоді вона не любила, коли її жаліли, надмірно співчували.

ройту. Ми побували з цією добродичинною жінкою у сиротинці. Вона надзвичайно перейнялася долею дітей-калік і після повернення в Америку організувала добродичинні акції щодо допомоги вихованцям січеславського сиротинця. Особлива увага була приділена Наталці Ніколенко. До пані Лідії Таращук активно приєдналася ще одна сою-

хробак. Нещасна дівчина і справді нагадувала черв'яка. З кінцівками замість рук, зрослими немов у русалоньки ногами, Наталка навіть не могла сидіти, а лише лежала на животі. Таке страшне каліцтво мала нещасна з народження. Пересувалася дівчинка тоді на дошці з коліщатами, знову ж таки лежачи обличчям додолу та відштовхуючись своїми понівеченими ручками від підлоги. І як ще було більш вражаюче ме-

Моїй доні Дарині, сьогодні так само дорослій дівчині, в ту пору було 15 літ. Пригадую після знайомства з Наталкою вона протягом вечора сотку разів, не менш, назвала мене татом. Вона враз зрозуміла, яке то щастя бути здоровою і мати повноцінну родину.

Невдовзі після нашого знайомства з Наталкою Ніколенко в Січеслав приїхала пані Лідія Таращук — членкиня Союзу Українок Америки з Дет-

зянка з Детройту пані Маруся Зарицька. Ці жінки ніколи не забували про долю Наталки.

Згодом в журналі «Бористен» буде опубліковано розповідь про долю Наталки, про її захоплення вишивкою, незважаючи на страшне каліцтво. Ця публікація опосередковано сприяла тому, що проблемами нещасної дівчини перейнялася Катерина Ющенко — дружина Віктора Ющенка. І згодом Наталку заберуть

на лікування в США. Там їй доведеться перенести не одну операцію, аби, принаймні, просто сісти в інвалідний візок. До честі пані Катерини — вона здається зробила все можливе для дівчини. Повернувшись в Україну, Наталка Ніколенко вже могла вертикально сидіти й самостійно пересуватися в інвалідному возику. Для людини, котра з самого дня народження дивилася на оточуючий світ немов кошеня, знизу вгору — це був нечуваний прогрес. За мужність, волю до одужання і прагнення жити повноцінним життям, незважаючи ні на що, Наталка була відзначена всеукраїнською відзнакою «Людина року». Здавалося б в житті дівчини настав щасливий, порівняно з минулим, період. Але українські реалії багаті на жорстокість. За вітчизняним законодавством після настання повноліття інваліди, подібні Наталці Ніколенко, потрапляють до ... старечого дому. Зрозуміло, що це краще, аніж взагалі опинитися на вулиці. Однак, будь-кому з юних літ бути серед знедолених стариків, інакше як моральними тортурями не назвати. А згодом на Наталку чекатиме ще одне випробування. Одного чорного осіннього дня її на возику зіб'є автомобіль якийсь негідник. Ця сволота навіть не зупиниться, аби підібрати з дороги розпластане тіло нещасної. Знову кров, біль, вже невідомо яка за ліком операція. Однак, й це нещастя Наталка мужньо перенесе.

В круговерті щоденних клопотів я на якийсь час втрачаю зв'язок з цією сильною дівчиною. І ось подоріжжю в Детройт і зустріч з пані Лідією Тарашук. Серед іншого вона цікавиться:

— А як же там Наталка?

Потім телефонічна розмова з пані Марусею Зарицькою. І та, хоч сама поважно занедужала, так само знайшла сили перепитати: які новини побіля Наталки Ніколенко?

Відшукати мобільний телефон Наталки мені було не так і складно. Допомогли старі знайомі. Зателефонував і почув в трубці приємний жіночий голос. Вибачився і поцікавився скільки Наталці повних років. Виявилось, що вже 25 літ. Вона мешкає за старою адресою, себто, в будинку престарілих. Закинула вишивання і натомість захопилася петриківським розписом. Робить малювки на папері, сюжети до своїх картин вигадусь сама. І їй дуже були б в нагоді пензлики, фарби, ватман, інше мистецьке приладдя. Допомога з Детройту не забарилася. І ось я

вже йду у передмістя Дніпропетровська, де розмістився старечий будинок, з дарунками для Наталки Ніколенко.

Журналістські стежки зводили мене з різними людьми. Але здається більш сильних особистостей аніж Наталка не зустрічав. Її мужність не лише в тому, що вона не капітулювала перед своєю долею, знайшла себе у мистецтві. Вона змогла піднятися вище людських слабкостей, на які страждають і здорові персоналії. Найперше це заздрість, слабодухість, приреченість. Будемо відверті, як часто хтось заздрить іншому через більші статки, краще помешкання чи авто. Як нам інколи здається, що доля так не справедлива до нас, як мало надала нам талантів, здібностей, фортуни. А як же молодій дівчині, котра самотужки і двері не може закрити у своїй кімнаті?! Яка ніколи не ступить босою ногою на споришеву стежку, не візьме до рук маленьке кошеня чи не зірве пелюстку троянди.... Слабкодухі спиваються, стають злими на увесь світ й вважають, що оточуючі винні їм до скону.

За якихось півтори години нашого спілкування з Наталкою не відчув і натяку на такі прояви. Ми говорили про її життя-буття, вона показувала мені свої роботи, розповідала, чим планує займатися у майбутньому. І за такою говіркою було зовсім непомітно каліцтво Наталки. Вона була така, як всі: зі своїми проблемами і сподіваннями. Лише одного разу я своєю деякою нетактовністю нагадав нам обом про нелегку долю дівчини.

— Ну, що, Наталка, гостям радіють двічі, коли вони приходять і коли прощаються. Ходімо проведеш мене...

— Це Ви підете, а я поїду, — посмішкою відповіла дівчина, — інакше не можемо...

Фідель СУХОНИС

На фото: Такою була Наталка Ніколенко вісім років тому; а така вона нині на подвір'ї старечого будинку під Дніпропетровським разом з автором допису.

P.S. У серпневому номері журналу «Бористен» будуть вміщені кольорові роботи художниці без рук Наталки Ніколенко.

• «АДРЕСИ ДОБРОТИ»

**РОДИНА ІВАНА ТА МАРУСИ
ГНИП З КАЛІФОРНІЇ ЗРОБИЛИ
ДОБРЕ ДІЛО ДЛЯ СИРИТ У СІ-
ЧЕСЛАВІ.**

Дніпропетровський обласний дитячий будинок для дітей з вродженими і придбаними фізичними вадами фінансується нині державою хіба-що на половину від потрібного. Зарплатня персоналу, харчування сиріт, оплати комунальних послуг, медичні препарати — ось на що в основному вистачає бюджетних коштів. Тому так важлива для обділених долею дітей допомога людей не байдужих, з правдиво християнською настановою.

Вже не один рік редакція нашого щомісячника «Бористен» та його релігійного додатку «Наша Церква — Київський Патріархат» має добрі, можна сказати, дружні стосунки з родиною українських меценатів Іваном та Марусею Гнип. Варто лише зазначити, що ці добродійці зробили традиційним конкурс творчої молоді свого імені на сторінках щомісячника «Бористен». У ході якого щороку визначаються мистецькі патріотичні роботи української юні в чотирьох номінаціях «Література», «Музика», «Образотворче мистецтво» і «Театр».

Але не забувають жертівні українці з Каліфорнії і про сиріт в Січеславі. Нещодавно редакція бюлетеня «НЦ-КП» за дорученням панства Гнип доставила в сиротинець найбільш потрібні засоби гігієни для обділених долею дітей: зубні щітки та пасти, шампуні, гелі для душу тощо. Своїм добродійним вчинком, ми певні, панство Гнип заохотить й інших щирих людей для допомоги нещасним сиротам.

На світлиці: дуже далеко проживає родина Івана та Марусі Гнип від України. Але про рідний край і його народ вони не забувають ніколи...

Влас. інформ.

• РЕКЛАМА

ШВИДКО
ЗРУЧНО
ПРЯМО В РУКИ

Найшвидший і найбільш надійний посилковий сервіс до України та країн СНД. Порівняйте терміни доставки пакунків через компанію MIST з другим компаніям і переконайтесь в цьому самі.

- ДОСТАВКА КОРАБЛЕМ
В Україну: 38-40 днів
В Москву: 30-40 днів
В Ст. Петербург: 35-45 днів
Решта регіонів на www.mistt.us
- ЕКСПРЕС ДОСТАВКА ПОСИЛОК:
В Україну: 3-5 робочих днів
В Москву: 5-7 робочих днів
- ВІДПРАВКА АВІА І МОРСЬКИХ ВАНТАЖІВ
- ДОСТАВКА АВТОМОБІЛІВ У КОНТЕЙНЕРАХ
- УПАКОВКА І СТРАХУВАННЯ
- ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ

1-800-288-9949 www.mistt.us

MIST is a registered trademark of MIST Shipping Service, Inc. © 2011 MIST Shipping Service, Inc. All rights reserved.

Редагує - колегія. Адреса редакції: Релігійний бюлетень-журнал "Бористен" "Наша Церква - Київський Патріархат", вул. Телевізійна, 3, 49010 м. Дніпропетровськ, Україна. Тел. 050-340-28-27. E-mail: borysten@a-teleport.com
Представництво редакції:

У СІ Mr. V. Babanskyj,
74 Oakridge Lane
Watchung, N.J.
07089, USA.

В Україні: Юрій Загорюданій
вул. Артема, 40, кв. 1,
м. Київ, 04053

Підписано до друку 29.07.2011. Формат 60/84/8,
друк офсетний. Умов. друк. арк. 1. Зам. № 1160

ТОВ "Перша міська друкарня".

АДРЕСА:
вул. Степового фронту, 11а, м. Павлоград
Дніпропетровської обл.,
61400, Україна.